II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2021/2034

2021 m. birželio 10 d.

dėl valstybės pagalbos SA.28599 (C 23/2010 (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009), kurią Ispanija suteikė skaitmeninės antžeminės televizijos technologijai diegti atokiose ir mažiau urbanizuotose vietovėse (išskyrus Kastiliją-La Mančą)

(pranešta dokumentu Nr. C(2021) 4048)

(Tekstas autentiškas tik ispanų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pagal pirmiau nurodytą (-as) nuostatą (-as) ([1]) paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabų ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2009 m. gegužės 18 d. Komisija gavo įmonės *SES Astra S.A.* (toliau – įmonė *Astra*) skundą. Skundas pateiktas dėl valstybės pagalbos schemos, kurią neva Ispanijos valdžios institucijos patvirtino dėl perėjimo nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos atokiose ir mažiau urbanizuotose Ispanijos vietovėse. Pasak įmonės *Astra*, apie šią schemą nebuvo pranešta, todėl ji yra neteisėta pagalba, iškreipusi palydovinio ir antžeminio televizijos transliavimo platformų konkurenciją.

(2) Schemos, kuriai prieštaraujama, pagrindas yra 2005 m. birželio 14 d. Įstatymas Nr. 10/2005 dėl skubių priemonių skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui skatinti, kabelinei televizijai liberalizuoti ir įvairovei remti ([2]). Kiti teisės aktai, priimti siekiant pereiti prie skaitmeninės antžeminės televizijos, yra, be kita ko, 2005 m. liepos 29 d. Karaliaus dekretas Nr. 944/2005 dėl Nacionalinio skaitmeninės antžeminės televizijos techninio plano (toliau – NTP) patvirtinimo ([3]); 2005 m. liepos 29 d. Karaliaus dekretas Nr. 945/2005 dėl skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimo paslaugų teikimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo ([4]); 2005 m. liepos 29 d. Įsakymas ITC/2476/2005 dėl skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimo paslaugų teikimo bendrųjų nuostatų ir tvarkos patvirtinimo ([5]); 2006 m. liepos 28 d. Karaliaus dekretas Nr. 920/2006 dėl radijo ir kabelinės televizijos transliavimo paslaugų teikimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo ([6]).

([1]) OL C 337, 2010 12 14, p. 17.

([2]) Ley 10/2005, de 14 de junio, de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo. BOE número 142, 15.06.2005; http://www.boe.es/boe/dias/2005/06/15/pdfs/A20562-20567.pdf.

([3]) Real Decreto 944/2005, de 29 de julio, por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre. BOE número 181, 30.07.2005; http://www.boe.es/boe/dias/2005/07/30/pdfs/A27006-27014.pdf.

([4]) *Real Decreto 945 /2005, de 29 de julio, por el que se aprueba el Reglamento general de prestación del servicio de televisión digital terrestre*, https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2005-13114.

([5]) *Orden ITC/2476/2005, de 29 de julio, por la que se aprueba el Reglamento técnico y de prestación del servicio de televisión digital terrestre*, https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2005-13117.

([6]) *Real Decreto 920/2006, de 28 de julio, por el que se aprueba el Reglamento general de prestación del servicio de difusión de radio y televisión por cable*, https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2006-15301.

(3) 2010 m. rugsėjo 29 d. raštu Komisija pranešė Ispanijos Karalystei apie savo sprendimą pradėti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą dėl minėtos pagalbos teikimo visoje Ispanijos teritorijoje, išskyrus Kastiliją-La Mančą (dėl kurio pradėtas atskiras tyrimas ([7])). Komisijos sprendimas pradėti procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) 2010 m. gruodžio 14 d. paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([8]). Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl šios priemonės.

(4) Po termino pratęsimo Ispanija 2011 m. lapkričio 30 d. raštu atsakė į sprendime pradėti procedūrą pateiktą prašymą pateikti pastabų. Savo pastabas ir atsakymus į sprendime pradėti procedūrą užduotus klausimus pateikė ne tik centrinės valdžios, bet ir Astūrijos, Aragono, Baskų krašto, Kastilijos ir Leono, Kastilijos-La Mančos ([9]), Estremadūros, Galisijos, La Riochos, Madrido ir Mursijos valdžios institucijos.

(5) Komisija taip pat gavo pastabų iš įmonės *Radiodifusion Digital SL* (toliau – įmonė *Radiodifusión*) 2011 m. sausio 11 d. raštu, iš įmonės *Grupo Antena 3* ir UTECA (*Union de Televisiones Comerciales Asociadas*) 2011 m. sausio 28 d. raštais, iš įmonės *Gestora La Sexta* 2011 m. sausio 31 d. raštu, iš įmonės *Abertis Telecom SA* (kurios pavadinimas nuo 2015 m. balandžio 1 d. pakeistas į *Cellnex Telecom S.A.*, toliau – įmonė *Abertis*, arba *Cellnex*) 2011 m. vasario 2 d. raštu, taip pat iš įmonių *Astra* ir *Telecinco* 2011 m. vasario 4 d. raštais. 2011 m. sausio 19 d. ir vasario 9 d. raštais Komisija perdavė šias pastabas Ispanijai ir suteikė jai galimybę į jas atsakyti. Ispanija savo pastabas pateikė 2011 m. vasario 22 d. ir 2011 m. kovo 14 d. raštais.

(6) Atliekant tyrimą buvo surengti keli susitikimai: Komisijos ir Ispanijos 2011 m. balandžio 11 ir 12 d., Komisijos ir *Astra* 2011 m. balandžio 14 d., Komisijos ir įmonės *Abertis* 2011 m. gegužės 5 d., Komisijos ir UTECA 2011 m. liepos 5 d. Po to, kai Ispanija kelis kartus suteikė informacijos savo iniciatyva, įskaitant Baskų krašto valdžios institucijų 2011 m. vasario 24 d. pateiktas pastabas, 2012 m. vasario 14 d. raštu Ispanijai pateiktas oficialus prašymas suteikti informacijos. Po termino pratęsimo Ispanija pateikė savo atsakymą balandžio 16 d. raštu ir vėliau 2012 m. birželio 15, 19 ir 25 d. raštais. Kadangi dalies informacijos vis dar trūko, 2012 m. rugpjūčio 9 d. Komisija paprašė suteikti papildomos informacijos. Po termino pratęsimo Ispanija pateikė savo atsakymus 2012 m. spalio 10 d. raštu ir vėliau 2012 m. spalio 30 d. raštu.

(7) Be to, įmonė *Abertis* savo iniciatyva atsiuntė papildomų dokumentų 2011 m. birželio 22 d. ir 2012 m. liepos 25 d. raštais. Įmonė *Astra* suteikė papildomos informacijos 2011 m. liepos 21 d., 2011 m. gegužės 16 d., 2011 m. rugsėjo 8 d. ir 2011 m. lapkričio 11 d. raštais; visi jie buvo nusiųsti Ispanijai, kad ši galėtų pateikti savo pastabas.

(8) 2013 m. birželio 19 d. Komisija priėmė sprendimą 2014/489/ES ([10]) (toliau – 2013 m. sprendimas) pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999 ([11]) (toliau – 1999 m. Procedūrų reglamentas) 7 straipsnį. 2013 m. sprendimo 1 straipsnyje nustatyta, kad antžeminės televizijos platformos operatoriams skirta valstybės pagalba skaitmeninės antžeminės televizijos tinklui kurti, prižiūrėti ir eksploatuoti II zonoje buvo suteikta pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį ir kad ši pagalba (išskyrus pagalbą, suteiktą laikantis technologinio neutralumo kriterijaus) yra nesuderinama su vidaus rinka. 2013 m. sprendimo 3 straipsnyje buvo nurodyta šią nesuderinamą pagalbą susigrąžinti iš skaitmeninės antžeminės televizijos operatorių, nepaisant to, ar šią pagalbą jie gavo tiesiogiai, ar netiesiogiai.

([7]) 2010 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendimas 2010/C 335/08 (OL C 335, 2010 12 11, p. 8).

([8]) 2010 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendimas 2010/C 337/07 (OL C 337, 2010 12 14, p. 17).

([9]) Pateikęs savo pastabas šioje byloje, Kastilijos-La Mančos regionas vėliau pateikė pastabų ir dėl bylos Nr. C 24/2010.

([10]) 2013 m. birželio 19 d. Komisijos sprendimas 2014/489/ES dėl valstybės pagalbos SA.28599 (C 23/10 (ex NN 36/10, ex CP 163/09)), kurią Ispanijos Karalystė suteikė skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui atokiuose ir mažiau urbanizuotuose regionuose (už Kastilijos-La Mančos ribų) (OL L 217, 2014 7 23, p. 52).

([11]) 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

(9) Priėmus 2013 m. sprendimą, Komisijos tarnybos padėjo Ispanijai parengti pavyzdinį technologiškai neutralių konkursų modelį. Modelis baigtas rengti 2014 m. spalio 14 d. Komisijos tarnybos skyrė Ispanijai laiko iki 2014 m. spalio 31 d., kad visi atitinkami Ispanijos autonominiai regionai ir miestai pradėtų naujus, technologiškai neutralius konkursus rengti pagal šį modelį. Kaip aprašyta 2.3 skirsnyje, ši sąlyga nebuvo įvykdyta.

(10) Ispanija ir kai kurie pagalbos gavėjai Bendrajam Teismui pateikė ieškinių dėl 2013 m. sprendimo panaikinimo. 2015 m. lapkričio 26 d. Bendrasis Teismas visus šiuos ieškinius atmetė ir 2013 m. sprendimą paliko galioti ([12]). Todėl Bendrojo Teismo sprendimai buvo apskųsti Teisingumo Teismui. Teisingumo Teismas atmetė Ispanijos, Baskų krašto ir įmonės *Itelazpi*, Katalonijos ir CTTI, įmonių *Navarra de Servicios y Tecnologías*, *Cellnex Telecom* ir *Retevisión* pateiktus skundus ([13]). Tačiau 2017 m. gruodžio 20 d., gavęs Galisijos autonominės srities ir įmonės *Reteegal* pateiktą skundą, Teisingumo Teismas panaikino ir Bendrojo Teismo sprendimą ([14]), ir 2013 m. sprendimą ([15]) dėl to, kad Komisija nepateikė motyvų dėl nagrinėjamos priemonės atrankumo.

(11) Panaikinus 2013 m. sprendimą, įmonė *Astra* savo iniciatyva pateikė įvairių pastabų (2018 m. sausio 22 ir 30 d., 2018 m. gegužės 29 d., 2018 m. birželio 15 d. ir 2019 m. sausio 11 d.), išreikšdama nuomonę dėl sprendimo panaikinimo pasekmių. Atliekant tyrimą šalių iniciatyva buvo surengti keli susitikimai: 2018 m. birželio 28 d. tarp Komisijos ir įmonės *Cellnex*, 2018 m. rugsėjo 19 d. tarp Komisijos ir įmonės *Astra*, o 2018 m. spalio 16 d. tarp Komisijos ir Ispanijos. 2018 m. spalio 31 d. Ispanija pateikė konkurso procedūrų ir kitų priemonių, kurių autonominės sritys ėmėsi po 2013 m. sprendimo priėmimo, apžvalgą. 2018 m. gruodžio 14 d. raštu Komisija paprašė Ispanijos pateikti papildomos informacijos. 2019 m. vasario 19 d. Ispanija papildomą informaciją pateikė. 2019 m. kovo 19 d. Ispanija perdavė Komisijai 2019 m. vasario 4 d. Baskų krašto pastabas. 2019 m. balandžio 4 d. Komisija pateikė Ispanijai prašymą pateikti informaciją, 2019 m. gegužės 10 d. Ispanija į jį atsakė. 2019 m. balandžio 26 d. Komisija išsiuntė papildomus prašymus pateikti informaciją, kuriuose Ispanija, įmonės *Itelazpi*, *Cellnex*, *Retevisión*, CTTI, *Navarra de Servicios y Tecnologias, SA*, *Retegal* ir *Astra* paragintos pareikšti savo nuomonę dėl priemonių atrankumo, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-70/16 P. Įmonė *Astra* atsakymą į prašymą pateikti informaciją pateikė 2019 m. gegužės 27 d., o įmonės *Cellnex* ir *Itelazpi* – 2019 m. birželio 13 d. Ispanija atsakė į tą prašymą pateikti informaciją 2019 m. birželio 14 d. 2020 m. spalio 1 d. Komisija išsiuntė Ispanijos valdžios institucijoms prašymą pateikti informaciją, prašydama pateikti atnaujintą informaciją apie priemones, įgyvendintas priėmus 2013 m. sprendimą. Ispanija atsakymą į šį paskutinį prašymą pateikti informaciją pateikė 2020 m. spalio 19 d. ir 2021 m. vasario 5 d.

2. **IŠSAMUS PAGALBOS APRAŠYMAS**

2.1. **Aplinkybės**

2.1.1. *Skundas*

(12) Skundo pateikėjas yra palydovinės platformos operatorius. Įsteigta 1985 m. kaip *Société Européenne des Satellites* (SES), įmonė SES ASTRA (toliau – įmonė *Astra*) tapo pirmuoju Europoje privačiu palydovinio ryšio operatoriumi. Įmonės *Astra* valdomoje ASTRA palydovinėje sistemoje Europos ir trečiųjų šalių klientams teikiama visapusiška transliavimo ir plačiajuosčio ryšio sprendimų pasiūla. Įmonė tiesiogiai transliuoja radijo ir televizijos programas milijonams gyventojų ir teikia interneto prieigos bei tinklo paslaugas valdžios institucijoms, didelėms bendrovėms, MVĮ ir atskiriems namų ūkiams.

([12]) Sprendimai *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija*, T-465/13, ECLI:EU:T:2015:900; *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija*, T-462/13, ECLI:EU:T:2015:902; *Ispanija / Komisija*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891; *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija*, T-463/13 ir T-464/13, ECLI:EU:T:2015:901; *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija*, T-487/13, ECLI:EU:T:2015:899; *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija*, T-541/13, ECLI:EU:T:2015:898.

([13]) Žr. sprendimus *Ispanija / Komisija*, C-81/16 P, ECLI:EU:C:2017:1003; *Comunidad Autónoma del País Vasco ir kiti / Komisija*, sujungtos bylos C-66/16 P–C-69/16 P, ECLI:EU:C:2017:999.

([14]) *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija*, T-463/13 ir T-464/13, ECLI:EU:T:2015:901.

([15]) 2017 m. gruodžio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija*, C-70/16 P, ECLI:EU:C:2017:1002. Žr. visų pirma 57–63 punktus.

(13) Savo skunde įmonė *Astra* tvirtina, kad atokioms ir mažiau urbanizuotoms Ispanijos vietovėms skirtos vyriausybės ir autonominių sričių priemonės pažeidžia technologinio neutralumo principą, nes pagal jas vienintelė numatoma skaitmeninimo forma yra antžeminis transliavimas. Įmonė *Astra* ypač remiasi Kantabrijos atveju: Kantabrijos regiono valdžia, 2008 m. sausio mėn. surengusi konkursą dėl skaitmeninės televizijos aprėpties plėtros visoje Kantabrijos teritorijoje, pasirinko įmonę *Astra*, kad ši transliuotų nemokamus kanalus per savo platformą. Tačiau 2008 m. lapkričio mėn. regioninė valdžia šią sutartį nutraukė. Pasak įmonės *Astra*, valdžios institucijos nutraukė sutartį tik sužinojusios, kad centrinė valdžia ketina finansuoti analoginio antžeminio tinklo modernizavimą. Ir iš tiesų Kantabrijos valdžios institucijos 2008 m. lapkričio 7 d. raštu paaiškino, kodėl sutartis nutraukta – dėl centrinės valdžios tuo laikotarpiu priimtų sprendimų išplėsti skaitmeninės televizijos aprėptį visoje Ispanijos teritorijoje ([16]). Taigi iš Kantabrijos atvejo matyti tai, kad įmonė *Astra* pirmiau galėjo konkuruoti rinkoje, ir tai, kad dėl centrinės valdžios sprendimų ši konkurencija tapo nebeįmanoma.

2.1.2. *Atitinkamas sektorius*

(14) Tiriamas atvejis yra susijęs su transliavimo sektoriumi, kuriame dalyvauja daug subjektų įvairiais transliavimo paslaugų produkcijos grandinės lygmenimis.

(15) „Transliuotojai“ yra televizijos kanalų redaktoriai, kurie perka arba patys kuria televizijos turinį ir iš jo sudaro televizijos kanalus. Tada šie kanalai pateikiami visuomenei per įvairias platformas (pavyzdžiui, palydovų, skaitmeninės antžeminės televizijos, kabelinio ryšio, IPTV). Ispanijos teisės aktų leidėjas nustatė, kad transliavimo paslaugos yra viešosios paslaugos, todėl jas teikia tiek valstybei priklausantys (*Radiotelevisión Española*, RTVE), tiek valstybės koncesijas turintys privatūs transliuotojai ([17]). Šie nemokami kanalai pateikiami žiūrovams be jokio mokesčio. Siekiant užtikrinti, kad gyventojai iš tiesų galėtų naudotis šia viešąja paslauga, įstatymais yra nustatyta būtina transliavimo aprėptis, kurios privalo laikytis tiek visuomeninis transliuotojas, tiek privatūs koncesijas turintys veiklos vykdytojai. Todėl visuomeninių transliuotojų transliacijas turi turėti galimybę žiūrėti bent 98 %, o privačių – bent 96 % Ispanijos gyventojų. Ispanijoje nacionaliniai transliuotojai neturi nuosavo nacionalinio transliavimo tinklo. Todėl jie sudaro susitarimus su platformų operatoriais, kad šie transliuotų jų turinį ir taip būtų įvykdyti įsipareigojimai dėl aprėpties.

(16) „Platformų operatoriai“ (arba tinklo operatoriai) ([18]) yra privatūs ar valstybės kontroliuojami subjektai, kurie valdo reikalingą infrastruktūrą (pavyzdžiui, perduoda ir transliuoja signalus), kad transliuotojų sukurti kanalai būtų prieinami visuomenei. Be to, platformų operatoriai gali sukurti būtiną infrastruktūrą ir teikti techninę įrangą. Iš pat pradžių televizijos pramonėje buvo tik analoginė antžeminė platforma. Vėliau tobulėjant technologijai rinkoje atsirado ir daugiau platformų, t. y. palydovinė platforma, kabelinė platforma ir visai neseniai IPTV ([19]), per kurią televizijos signalai perduodami plačiajuosčio ryšio priemonėmis.

(17) „Techninės įrangos tiekėjai“ yra įvairioms platformoms sukurti būtinos infrastruktūros ir įrangos gamintojai ar įrengėjai.

(18) Antžeminio transliavimo televizijos signalai iš televizijos studijos siunčiami į transliavimo centrą, kuris paprastai priklauso tinklo operatoriui ir yra jo valdomas. Tada iš šio transliavimo centro signalai perduodami ir siunčiami į tinklo operatoriaus valdomus transliavimo centrus (pavyzdžiui, bokštą), o kartais perduodami per palydovą. Galiausiai iš transliavimo centrų transliuojami signalai pasiekia žmonių namus. Skaitmeninant analoginį antžeminį

([16]) Dėl sutarties nutraukimo įmonė *Astra* pateikė ieškinį Santandero pirmosios instancijos teismui (procesas Nr. 1728/2009), kuris 2011 m. gruodžio 23 d. nusprendė, kad Kantabrijos valdžios institucijos turi atlyginti įmonei *Astra* už nepagrįstą sutarties nutraukimą. Teismas nenustatė, kad pati įmonė *Astra* būtų kaip nors pažeidusi sutartį ir jos nutraukimas dėl to būtų buvęs pagrįstas. Pasak teismo, Ispanijos centrinės valdžios sprendimas parengti nacionalinę skaitmeninės antžeminės televizijos strategiją buvo viena iš sutarties nutraukimo priežasčių. Žr. Santandero pirmosios instancijos teismo sprendimą 000313/2011.

([17]) Pagal koncesiją taip pat nustatomas antžeminio transliavimo dažnis.

([18]) Šiame sprendime terminai „platformų operatoriai“ ir „tinklo operatoriai“ vartojami kaip sinonimai.

([19]) „Interneto protokolo televizija“ (IPTV) vadinamos televizijos ir vaizdo signalų perdavimo sistemos elektroninių ryšių tinklu naudojant interneto protokolą.

tinklą yra būtina pakeisti antžeminius siųstuvus; tačiau kadangi skaitmeninių signalų spektras yra siauresnis nei analoginių ir naujajai technologijai reikalingas labiau „kapiliarinis“ tinklas, tokiai pat aprėpčiai išlaikyti arba jai išplėsti kai kuriais atvejais taip pat būtina statyti naujus transliavimo centrus.

(19) Palydovinio transliavimo signalai siunčiami į transliavimo centrą ir iš jo perduodami į palydovą, iš kurio transliuojami į žmonių namus. Kitu atveju signalai gali būti siunčiami tiesiai į palydovą iš televizijos studijos, jei ji turi tam reikalingą įrangą. Žiūrovui reikalinga įranga – palydovinė antena ir dekoderis. Didinant palydovinio transliavimo aprėptį regione reikia įdiegti antžeminę įrangą abonento namuose.

(20) Transliavimui naudojant palydovinę platformą geografinė aprėptis galėtų pasiekti beveik 100 %, o aprėptis naudojant antžeminę platformą siekia apytiksliai 98 % Ispanijos teritorijos.

2.1.3. *Aplinkybės*

(21) Tiriamą priemonę būtina įvertinti atsižvelgiant į užbaigtą ar šiuo metu vykstantį antžeminės, palydovinės ir kabelinės platformų transliavimo skaitmeninimo procesą. Skaitmenintas transliavimas yra pranašesnis už analoginį dėl didesnio perdavimo pajėgumo efektyviau naudojant radijo spektrą. Prie skaitmeninės technologijos pereiti ypač svarbu ribotą dažnių spektrą turintiems antžeminiams transliuotojams; kita vertus, palydovinio transliavimo pranašumas yra tas, kad jam naudojama visai kita dažnių juosta ir dažnių tikrai netrūksta.

(22) Analoginę televiziją pakeitus skaitmenine atlaisvinama nemažai aukštos kokybės radijo spektro – tai vadinamasis skaitmeninis dividendas, kurį bus galima panaudoti elektroniniam ryšiui diegti. Šis skaitmeninis dividendas ir ypač 790–862 MHz dažniai (vadinamoji 800 MHz juosta) gali sustiprinti elektroninių ryšių pramonę, labai paskatinti konkurencingumą bei augimą ir būti labai įvairiais atžvilgiais naudingi visuomenei ir kultūrai ([20]).

(23) Šį skaitmeninį dividendą galima gauti arba pereinant nuo antžeminės prie kitokios platformos, arba analoginį antžeminį transliavimą keičiant skaitmeniniu. Taip pat įmanoma rinktis mišrų sprendimą – suderinti įvairias platformas ([21]).

(24) Vis dėlto antžeminio transliavimo atveju dažnių trūkumo problema išlieka net ir po skaitmeninimo. Tai rodo faktas, kad netrukus po to, kai 2010 m. balandžio mėn. galutinai pereita nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos, Ispanijos vyriausybė turėjo vietoj 800 MHz juostos skirti transliuotojams kitą dažnių juostą. Perkeliant transliuotojams paskirtus skaitmeninės antžeminės televizijos tankintuvus prireikė papildomų išlaidų ir papildomos valstybės pagalbos, kurią Komisija pripažino nesuderinama pagalba ([22]). Be to, Ispanija remia 700 MHz dažnių juostos atlaisvinimą antžeminės televizijos paslaugoms, mokėdama kompensacijas namų ūkiams ir televizijos paslaugų teikėjams. Viena vertus, šia priemone daugiabučių pastatų savininkams kompensuojamos išlaidos, patirtos pritaikant televizinio signalo priėmimo įrenginius. Bendras biudžetas sudaro 150 mln. EUR. Kita vertus, šia

([20]) Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „Skaitmeninio dividendo“ nauda – visuomenės poreikiams ir ekonomikos augimui“ (COM(2009) 586) valstybėms narėms rekomenduota nebenaudoti 800 MHz juostos teikiant didelio galingumo transliavimo paslaugas ir visiškai įgyvendinti ES sprendimą dėl techninio suderinimo iki bendrai ES lygmeniu sutartos datos.

([21]) Žr., pavyzdžiui, Prancūzijos valstybės pagalbos atvejį N666/2009 dėl pagalbos schemos keitimo į TNT N 111/2006; Slovakijos valstybės pagalbos atvejį N671/2009 dėl perėjimo prie skaitmeninio televizijos transliavimo Slovakijoje. Ispanijos valstybės pagalbos atvejį SA.28685 (2011/NN) dėl skaitmeninės televizijos signalo priėmimo Kantabrijoje. Taip pat svarbu pažymėti, kad tiriamuose atokiose ir mažiau urbanizuotose Ispanijos vietovėse (II zona) ne visada buvo įmanoma teikti televizijos signalus per skaitmeninės antžeminės televizijos platformą, todėl kai kuriais atvejais pasirinktas palydovinis transliavimas.

([22]) Žr. 2016 m. rugpjūčio 5 d. Komisijos sprendimą (ES) 2016/2395 dėl valstybės pagalbos SA.32619 (2012/C (ex 2011/N)), apie kurią pranešė Ispanijos Karalystė ir kuri susijusi su tam tikrų skaitmeninio dividendo atlaisvinimo sąnaudų kompensavimu (OL L 361, 2016 12 31, p. 1).

priemone privatiems televizijos paslaugų teikėjams kompensuojamos išlaidos, patirtos pritaikant transliavimo signalo perdavimo sistemas. Bendras biudžetas sudaro 10 mln. EUR ([23]).

(25) Kalbant apie televiziją, jos antžeminį skaitmeninį transliavimą ateityje būtų galima pakeisti plačiajuosčio ryšio technologija, nes naujos kartos tinklai (NKP) ateityje turbūt taps svarbiausia transliavimo technologija. Tačiau tokių NKP tinklų geografinė aprėptis Ispanijoje kol kas nėra visuotinė.

(26) Šiuo metu Ispanijoje veikia keturios transliavimo platformos: skaitmeninė antžeminė technologija (DBV-T), palydovinė platforma (DBV-S), kabelinė platforma (DVB-C) ir IPTV. Skaitmeninė antžeminė televizija – pagrindinė nemokamų visuomeninių ir privačių Ispanijos televizijos kanalų platforma ([24]). Pagrindinis antžeminio tinklo operatorius yra įmonė *Abertis*, taip pat kontroliuojanti palydovinio ryšio operatorių *Hispasat*. Skaitmeninės antžeminės televizijos signalus taip pat perduoda keli vietos telekomunikacijų operatoriai, paprastai prisijungę prie nacionalinio įmonės *Cellnex* tinklo. Mokami televizijos kanalai daugiausia transliuojami per palydovinę ir kabelinę platformas ir IPTV. Pagrindiniai palydovinio ryšio operatoriai yra įmonės *Astra* ir *Hispasat*.

(27) Kaip aprašyta 2.2 skirsnyje, skaitmeninimo procese, pereidama nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos, 2005–2009 m. Ispanija priėmė antžeminio tinklo reglamentavimo priemonių rinkinį. Ispanijos centrinės valdžios institucijos šalies teritoriją padalijo į tris atskiras zonas:

— I zoną, kurioje yra didžioji dalis Ispanijos gyventojų ir kurioje perėjimo prie skaitmeninės technologijos išlaidas padengė transliuotojai: privatūs transliuotojai padengė 96 proc., o visuomeniniai – 98 proc. gyventojų išlaidas. Kadangi transliuotojai išlaidas padengė, valstybės pagalbos neprireikė. Pereidami nuo analoginės prie skaitmeninės antžeminės televizijos vartotojai patiria išlaidų, nes turi įsigyti integruotą skaitmeninį televizorių arba skaitmeninės antžeminės televizijos priedėlį ([25]).

— II zoną, kurioje yra mažiau urbanizuotos ir atokios vietovės, kuriose gyvenantys 2,5 % šalies gyventojų anksčiau galėjo žiūrėti visuomeninius ir privačius kanalus per analoginę antžeminę televiziją. Tačiau, kadangi pereinant prie skaitmeninės technologijos yra būtina modernizuoti veikiančius ir statyti naujus transliavimo centrus, prireikė nemažų investicijų į antžeminį tinklą. Transliuotojams teikti šias paslaugas II zonoje nebuvo pakankamai komerciškai naudinga, taigi jie atsisakė dengti skaitmeninimo išlaidas. Todėl Ispanijos valdžios institucijos sukūrė valstybės pagalbos schemą (šiuo metu tiriamą); ja siekta modernizuoti veikiančius ir statyti naujus transliavimo centrus užtikrinant, kad gyventojams, kurie iki tol privačius ir visuomeninius kanalus galėjo žiūrėti per analoginę antžeminę televiziją, visi šie kanalai būtų ir toliau prieinami per skaitmeninę antžeminę televiziją. Šis procesas bendrai vadinamas „skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtra“ (t. y. skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtra ten, kur tai nėra privaloma komerciniams transliuotojams); Analogiškai kaip ir I zonoje, pereidami prie skaitmeninės antžeminės televizijos, II zonos vartotojai patiria išlaidų, nes turi įsigyti integruotą skaitmeninį televizorių arba skaitmeninės antžeminės televizijos priedėlį.

— III zoną, kurioje televizijos paslaugų per antžeminę platformą neįmanoma teikti dėl reljefo, todėl jos teikiamos per palydovinį ryšį. Nemokamus televizijos kanalus III zonoje transliuoja įmonė *Hispasat*. Kadangi televizijos paslaugos teikiamos per palydovinį ryšį, vartotojai patiria išlaidų įsigydami palydovines antenas ir priedėlius.

([23]) Komisija įvertino šias priemones ir priėmė sprendimus neprieštarauti pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą: 2019 m. balandžio 12 d. byloje SA.51079 (2018/N) – Ispanija – Pagalba audiovizualinio transliavimo signalo priėmimui daugiabučiuose pastatuose (OL C 194, 2019 6 7, p. 1) ir 2019 m. rugpjūčio 2 d. byloje SA.51080 – Ispanija – Audiovizualinio transliavimo signalo perdavimo pagalba audiovizualinių paslaugų teikėjams (OL C 303, 2019 9 6, p. 1).

([24]) Per ją transliuojami maždaug 26 nemokami nacionalinės televizijos kanalai ir maždaug 30 regioninės televizijos kanalų.

([25]) Tai, kad tokių išlaidų patiriama, pripažinta 2015 m. įmonės *Itelazpi* tyrime ir 2019 m. įmonės *Itelazpi* tyrime, kuriuos įmonė *Itelazpi* pateikė 2019 m. birželio 13 d.

2.2. **Pagalbos apibūdinimas**

(28) Tiriamos schemos pagrindas – sudėtinga nuo 2005 m. Ispanijos centrinės valdžios institucijų priimtų teisės aktų nuostatų sistema. Remdamosi šiomis nuostatomis, 2008–2009 m. autonominės sritys ir miestų tarybos teikė valstybės pagalbą skaitmeninės antžeminės televizijos technologijai diegti II zonoje, pagalbos gavėjams skirdamos centrinio biudžeto ir savo biudžetų lėšų. Be to, nuo 2009 m. autonominės sritys nuolat teikia pagalbą II zonoje esančių tinklų priežiūrai ir eksploatavimui.

(29) Perėjimas prie skaitmeninės televizijos technologijos pradėtas reguliuoti 2005 m. birželio 14 d. priėmus Įstatymą Nr. 10/2005 ([26]). Jame nurodyta, kad reikia skatinti perėjimą nuo analoginės prie skaitmeninės antžeminės technologijos, ir vyriausybė įpareigota šį perėjimą užtikrinti tinkamomis priemonėmis.

(30) Po šio įgaliojimo Karaliaus dekretu Nr. 944/2005 Ministrų Taryba patvirtino Nacionalinį techninį planą, kuriame nustatyta analoginio transliavimo nutraukimo Ispanijoje data – 2010 m. balandžio 3 d.

(31) Nacionaliniame techniniame plane buvo nustatyta privačių transliuotojų pareiga iki tos dienos suteikti galimybę jų transliacijas žiūrėti 96 % ([27]) atitinkamos aprėpties zonos gyventojų, o visuomeniniai transliuotojai įpareigoti iki tos pačios dienos tokią galimybę suteikti 98 % atitinkamos aprėpties zonos gyventojų.

(32) I zonoje transliuotojai įpareigoti teikti antžeminės skaitmeninės televizijos paslaugą šioms nustatytoms procentinėms gyventojų dalims ir patys padengti perėjimo prie skaitmeninės technologijos išlaidas. Todėl šioje zonoje valstybės pagalbos neprireikė.

(33) Kalbant apie II ir III zonas, Nacionalinio techninio plano papildomoje 12 nuostatoje buvo numatyta, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos gali aprėptį išplėsti iki 96–100 % gyventojų. Dėl to Nacionaliniame techniniame plane daroma aiški nuoroda į skaitmeninę antžeminę televiziją, o taip aprėptį išplėsti norinčioms vietos valdžios institucijoms nustatytos šešios sąlygos. Pagal e sąlygą vietos įrenginiai turi atitikti Nacionalinį skaitmeninės antžeminės televizijos techninį planą.

(34) Vėliau 2007 m. rugsėjo 7 d. Ministrų Taryba patvirtino Nacionalinį perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos planą (toliau – Perėjimo planas) ([28]), kuriuo Nacionalinis techninis planas įgyvendinamas. Perėjimo plane visa Ispanijos teritorija padalyta į devyniasdešimt techninio perėjimo prie skaitmeninės televizijos projektų ([29]) ir nustatytas galutinis kiekvieno projekto terminas, iki kurio reikia nutraukti analoginį transliavimą.

(35) 2008 m. vasario 29 d. Pramonės, turizmo ir prekybos ministerija (toliau – PTPM) priėmė sprendimą patobulinti telekomunikacijų infrastruktūras, nustatyti finansavimo kriterijus ir paskirstyti lėšas veiksmams, kuriais siekiama kurti informacinę visuomenę pagal 2008 m. planą „Avanza“ ([30]). Šiuo sprendimu patvirtinto 558 mln. EUR biudžeto dalis skirta plačiajuosčio ryšio plėtrai, kita dalis – televizijai skaitmeninti atokiose ir mažiau urbanizuotose Ispanijos vietovėse, kuriose pagal įstatymus komerciniai transliuotojai nėra įpareigoti to daryti ([31]). Skaitmeninimas tokiose vietovėse paprastai vadintas „aprėpties plėtra“ ir vėliau įvykdytas pagal kelis priedus prie galiojančių 2006 m. bendrųjų susitarimų ([32]), pasirašytų PTPM ir autonominių sričių nuo 2008 m. liepos iki lapkričio mėn.

([26]) Žr. pirmiau, 3 išnaša.

([27]) Karaliaus dekretu 944/2005 privatūs investuotojai buvo įpareigoti užtikrinti 95 % aprėptį. Ši aprėptis buvo padidinta iki 96 % 2010 m. Karaliaus dekretu 365/2010.

([28]) http://www.televisiondigital.es/Documents/PlanNacionalTransicionTDT.pdf.

([29]) Vėliau suskirstyti į I, II ir III etapus.

([30]) Resolución de 29 de febrero de 2008, de la Secretaría de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información, por la que se publica el acuerdo de Consejo de Ministros, por el que se formalizan los criterios de distribución, y la distribución resultante para el año 2008, del crédito para la financiación de las actuaciones encaminadas al desarrollo de la Sociedad de la Información en el marco del Plan Avanza, acordados por la Conferencia Sectorial de Telecomunicaciones y Sociedad de la Información. BOE número 57, 06.03.2008; http://www.boe.es/boe/dias/2008/03/06/pdfs/A13832-13834.pdf.

([31]) Kaip paskirstyti lėšas plačiajuosčio ryšio plėtrai ir perėjimui prie skaitmeninės televizijos II zonoje, leista spręsti regioninės valdžios institucijoms.

([32]) Šie bendrieji susitarimai PTPM ir autonominių sričių pasirašyti 2006 m. pagal planą „Avanza“.

(toliau – 2006 m. bendrųjų susitarimų priedai), kurie Ispanijos oficialiajame leidinyje paskelbti kiekvienai autonominei sričiai atskirai. 2006 m. bendrųjų susitarimų priedai visoms autonominėms sritims parengti pagal tą patį šabloną, tačiau su nedideliais skirtumais. 2006 m. bendrųjų susitarimų prieduose daroma nuoroda į planą „Avanza“, Perėjimo planą ir Karaliaus dekretą 944/2005 dėl Nacionalinio perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos plano. Daugelyje šių susitarimų aiškiai nurodyta, kad bus finansuojama tik skaitmeninė antžeminė technologija. Pagal šiuos susitarimus PTPM pervedė lėšas autonominėms sritims, o šios įsipareigojo iš savo biudžetų padengti likusias atitinkamos veiklos išlaidas. Šiuose prieduose vietos valdžios institucijos taip pat įpareigotos laikytis Nacionalinio techninio plano papildomos 12 nuostatos reikalavimų.

(36) Kartu Ministrų Taryba 2008 m. spalio 17 d. sutiko skirti papildomą 8,72 mln. EUR sumą skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtrai ir jos užbaigimui pagal perėjimo prie skaitmeninės televizijos projektus, kuriuos numatyta užbaigti pirmojoje 2009 m. pusėje, Perėjimo plano I etape. Šios lėšos skirtos po to, kai PTPM su autonominėmis sritimis 2008 m. gruodžio mėn. pasirašė naujus bendruosius susitarimus (toliau – 2008 m. bendrieji susitarimai). Šių susitarimų, pagal kuriuos skirta minėtoji 8,72 mln. EUR lėšų suma, pavadinimas yra „Bendrasis Pramonės, turizmo ir prekybos ministerijos ir […] autonominės srities susitarimas dėl bendradarbiavimo rengiant Nacionalinį perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos planą“. Juose išvardyta, kokia veikla bus finansuojama centrinės ir regioninės valdžios institucijų siekiant, kad skaitmeninės televizijos transliavimo aprėptis prilygtų esamai analoginės televizijos aprėpčiai. Ši veikla susijusi su skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos diegimu.

(37) 2009 m. vasario 23 d. priimtas Karaliaus dekretas 1/2009 dėl skubių priemonių telekomunikacijų srityje ([33]). Karaliaus dekrete 1/2009 patvirtinama, kad II zonos aprėptį numatyta plėsti tik naudojant skaitmeninę antžeminę technologiją: šio Karaliaus dekreto 2 straipsniu Įstatymas Nr. 10/2005 papildomas nauja nuostata, kurioje teigiama, kad „prieiga prie šių kanalų, platinamų palydovinio perdavimo sistema (-omis), suteikiama tik piliečiams, gyvenantiems vietovėse, kuriose po perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos nebus valstybinio lygmens antžeminės skaitmeninės televizijos paslaugų aprėpties“. Be to, minėto dekreto preambulėje nurodyta, kad valdžios institucijų finansuojama aprėpties plėtra II zonoje vykdoma tik naudojant antžeminę technologiją. Kitaip tariant, Karaliaus dekrete daroma prielaida, kad I ir II zonose naudojama tik antžeminė technologija ([34]).

(38) 2009 m. gegužės 29 d. Ministrų Taryba patvirtino kriterijus dėl 52 mln. EUR skyrimo veiksmams, kuriais pereinama prie skaitmeninės antžeminės televizijos, siekiant finansuoti Perėjimo plano II ir III etapų projektų aprėpties plėtrą ([35]). Šiuo Ministrų Tarybos susitarimu patvirtintas tiesioginis ryšys su Perėjimo planu – nurodyta, kad „norint pasiekti Nacionaliniame perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos plane nustatytą tikslą, t. y. kad skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimo aprėptis prilygtų esamai analoginės antžeminės televizijos aprėpčiai, reikalinga finansinė valdžios institucijų parama“ ir kad „šio bendradarbiavimo eiga bus oficialiai patvirtinta Nacionaliniame perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos plane nustatyta tvarka“.

([33]) Real Decreto-ley 1/2009, de 23 de febrero, de medidas urgentes en materia de telecomunicaciones. BOE número 47, 24.02.2009; https://www.boe.es/eli/es/rdl/2009/02/23/1.

([34]) Karaliaus dekreto 1/2009 preambulėje nustatyta: „*De este modo, mediante sistemas de satélite, se realiza la extensión complementaria de la cobertura poblacional de los canales de Televisión Digital Terrestre de ámbito estatal, respecto de las zonas en las que residan ciudadanos que no vayan a tener cobertura de dichos canales de televisión una vez cumplidos los compromisos de alcanzar el 96% de la población por los operadores privados del servicio de Televisión Digital Terrestre de ámbito estatal y del 98% de la población por la Corporación de Radio y Televisión Española, así como realizadas las extensiones de cobertura, por las Administraciones Públicas, más allá de dichos porcentajes de población. Esta obligación de extensión complementaria de cobertura a través de sistemas por satélite, que se estima que alcanzará en el entorno del 1,5% de la población que se ubica en zonas dispersas y aisladas del territorio y cuya cobertura mediante emisores terrestres de televisión supone un coste desproporcionado*“.

([35]) Resolución de 24 de junio de 2009, de la Secretaría de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información, por la que se publica el Acuerdo de Consejo de Ministros de 29 de mayo de 2009, por el que se formalizan los criterios de distribución y la distribución resultante, para el año 2009, del crédito para la financiación de las actuaciones encaminadas a la transición a la televisión digital terrestre y actuaciones en el marco del Plan AVANZA, aprobados por la Conferencia Sectorial de Telecomunicaciones y Sociedad de la Información. BOE número 159, 02.07.2009; http://www.boe.es/boe/dias/2009/07/02/pdfs/BOE-A-2009-10972.pdf.

(39) Galiausiai 2009 m. spalio–gruodžio mėn. Ispanijos oficialiajame leidinyje paskelbti 2008 m. bendrųjų susitarimų (nurodytų 36 konstatuojamojoje dalyje) priedai, be kita ko, dėl Perėjimo plano II ir III etapų aprėpties plėtros finansavimo. Šiuose prieduose apibrėžiama, kaip reikėtų suprasti „aprėpties plėtros veiksmus“ ir daroma aiški nuoroda vien tik į antžeminę technologiją (nors ir nėra oficialiai nurodyta, kad kitoms technologijoms tai netaikoma) ([36]).

(40) Po to, kai buvo paskelbti 2008 m. bendrieji susitarimai ir pirmiau aprašyti priedai ([37]), autonominių sričių valdžios institucijos ėmėsi vykdyti plėtrą. Jos arba pačios organizavo viešus konkursus, arba pavedė vykdyti plėtrą ir (arba) surengti konkursą valstybinei įmonei. Dėl dalies subsidijų buvo susitarta su PTPM, taigi joms skirta lėšų iš centrinio biudžeto (žr. 35–38 konstatuojamąsias dalis) arba jas iš dalies finansavo pačios autonominės sritys. Tam tikrais atvejais autonominės sritys pavedė vykdyti plėtrą savivaldybių taryboms.

(41) Konkursai dėl aprėpties plėtros reiškė, kad konkursą laimėjusiai bendrovei pavedama užtikrinti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo veikimą (neretai tai reiškė ir jo sukūrimą). Tarp užduočių buvo tinklo projektavimas ir statybos darbai, signalų perdavimas, tinklo įdiegimas ir aprūpinimas reikiama įranga. Konkursuose dėl aprėpties plėtros, be sutarties dėl veikiančio skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo įrengimo, paprastai taip pat buvo reikalaujama tiekti reikiamą įrangą (o tam tikrais atvejais – tinklo operatoriui tiekti įrangą nemokamai). Be to, vykdant aprėpties plėtros konkursus dažnai buvo įtraukiamos papildomos sutartys, susijusios su perdavimo centrų skaitmeninimu arba naujų perdavimo centrų statyba (pavyzdžiui, būsto pritaikymo darbai, energijos tiekimas, „griežta priežiūra“, nuomos sutartys, saugos ir sveikatos tyrimai). Visi kiti konkursai – tai konkursai dėl techninės įrangos tiekimo, rengti tada, kai tinklai jau veikė. Konkurso nugalėtojui pavesta modernizuoti tinklą reikalinga įranga, t. y. tiekti, įrengti ir įjungti šią įrangą.

(42) Rengdamos daugumą konkursų institucijos aiškiai kaip konkurso objektą ([38]) ir netiesiogiai, apibūdindamos technines specifikacijas ar finansuotiną įrangą ([39]), pamini antžeminę technologiją ir skaitmeninę antžeminę televiziją. Tais keliais atvejais, kai aiškiai minima palydovinė technologija, tai yra palydovinės antenos, skirtos palydoviniam signalui priimti ant antžeminių bokštų ([40]), arba įranga, suteikianti galimybę žiūrėti skaitmeninę televiziją III zonoje ([41]). Tik labai nedaug konkursų būtų galima laikyti technologiškai neutraliais. Šie technologiškai neutralūs konkursai buvo suformuluoti taip, kad, nepaisant Ispanijos vyriausybės planų plėsti aprėptį tik naudojant skaitmeninę antžeminę televizija, nebuvo atmestos ir kitos technologijos ([42]). Kai kurios valdžios institucijos, užuot skelbusios kvietimus dalyvauti konkurse, pasirinko kitokį skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtros būdą. Pavyzdžiui, Baskų kraštas tiesiogiai suteikė finansinę paramą regioninio tinklo operatoriui – įmonei *Itelazpi*. Panašus sprendimas pasirinktas ir Navaroje.

([36]) Žr., pavyzdžiui, Andalūzijos priedą Resolución de 5 de octubre de 2009, de la Secretaría de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información, por la que se publica la Adenda al Convenio marco de colaboración entre el Ministerio de Industria, Turismo y Comercio y la Comunidad Autónoma de Andalucía, para el desarrollo del Plan Nacional de Transición a la TDT. BOE número 260, 28.10.2009; http://www.boe.es/boe/dias/2009/10/28/pdfs/BOE-A-2009-17108.pdf.

([37]) Tarp valdžios institucijų iš viso sudaryta daugiau kaip 600 susitarimų dėl aprėpties plėtros – bendrųjų susitarimų, priedų ir pan.

([38]) Pavyzdžiui, Estremadūroje, Astūrijoje, Kanarų salose, Katalonijoje, Madride.

([39]) Pavyzdžiui, Aragone.

([40]) Kaip antai Aragono ar Astūrijos atvejais.

([41]) Estremadūroje.

([42]) Iš 516 konkursų, numatytų visuose regionuose, išskyrus Kastiliją-La Mančą, Komisija pasirinko tirti 82 konkursų imtį. Imtį sudaro visos Ispanijos autonominės sritys, išskyrus Meliją (Ispanijos valdžios institucijos nenurodė nė vieno konkurso šiame regione, teigdamos, kad nėra atitinkamų dokumentų). Komisijos nuomone, iš šių 82 konkursų technologiškai neutralūs buvo tik keturi: trys konkursai Kastilijoje ir Leone ir vienas konkursas Kantabrijoje (nuoroda: Gobierno de Cantabria/Dirección General de transportes y comunicaciones, Contratación de Contrato menor de "Infraestructura de Telecomunicación Multiservicio (ITM) en Herrerias", expediente H12453C60581).

(43) Aprėpties plėtrai II zonoje 2008–2009 m. iš viso skirta beveik 163 mln. EUR centrinio biudžeto lėšų (iš dalies lengvatinėmis paskolomis, PTPM suteiktomis autonominėms sritims ([43])) ir 60 mln. EUR iš 16 tirtų autonominių sričių (išskyrus Kastiliją-La Mančą) biudžetų. Be to, savivaldybių tarybos šiai plėtrai skyrė maždaug 3,5 mln. EUR savo lėšų.

(44) Antras skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros II zonoje etapas nuo 2009 m. buvo kai kurių autonominių sričių surengti papildomi konkursai arba ne konkurso būdu sudarytos atitinkamos sutartys dėl šios plėtros procese skaitmenintos ir įdiegtos įrangos eksploatavimo ir priežiūros. Kitaip nei pagalba perėjimo procesui, pastarosios priemonės yra tęstinė pagalba. Kadangi jų tikslas – eksploatuoti ir prižiūrėti II zonoje įdiegtą antžeminį tinklą, šios sutartys irgi nėra technologiškai neutralios. Visa po surengtų konkursų eksploatacijai ir priežiūrai skirtų lėšų suma (tęstinė pagalba) 2009–2011 m. siekė bent 32,7 mln. EUR.

2.3. **Įvykiai po 2013 m.**

(45) Priėmus 2013 m. sprendimą, kai kurios autonominės sritys atliko tam tikrus su *infrastruktūros* eksploatavimu ir priežiūra susijusių priemonių pakeitimus. Konkrečiai (46–60 konstatuojamosios dalys):

(46) Andalūzijoje perkančioji organizacija 2014 m. lapkričio 12 d. paskelbė kvietimą dalyvauti konkurse dėl telekomunikacijų paslaugų, kad tam tikruose Andalūzijos autonominės srities geografinėse vietovėse būtų galima priimti nemokamus nacionalinės skaitmeninės televizijos kanalus. 2017 m. balandžio 11 d. konkurso laimėtoja paskelbta įmonė *U.T.E. Andalucía Televisión Digital* (įmonės *Retevisión* ir *Axión Infraestructuras de Telecomunicaciones, S.A.*). Sutartis pasirašyta 2017 m. birželio 9 d.

(47) 2016 m. lapkričio 25 d. Aragone paskelbtas konkursas dėl skaitmeninės televizijos paslaugų teikimo atokiose ir mažiau urbanizuotose vietovėse. 2017 m. gegužės 19 d. konkursą laimėjo įmonė *Retevisión*, su kuria sutartis pasirašyta 2017 m. birželio 26 d.

(48) Balearų salose konkursas paskelbtas 2014 m. liepos 14 d. 2014 m. lapkričio 5 d. sutartis sudaryta su įmone *Tradia Telecom, S.A.*

(49) 2015 m. sausio 28 d. Kanarų salose paskelbtas konkursas (konkurencinis dialogas) dėl nacionalinių ir regioninių skaitmeninės televizijos kanalų transliavimo paslaugų teikimo atokiose ir mažiau urbanizuotose Kanarų salų autonominės srities vietovėse. Remiantis 2021 m. vasario 5 d. Ispanijos valdžios institucijų pateikta informacija, sutartis pasirašyta 2020 m. sausio mėn., o paslauga pradėta teikti nuo 2020 m. liepos 3 d.

(50) 2015 m. gegužės 13 d. Kantabrijoje paskelbtas konkursas dėl skaitmeninės televizijos kanalų transliavimo paslaugos atokiose ir mažiau apgyvendintose autonominės srities vietovėse. 2015 m. gruodžio 2 d. konkursą laimėjo įmonė *Retevisión*, su kuria sutartis pasirašyta 2016 m. kovo 14 d.

(51) 2015 m. balandžio 3 d. Estremadūroje paskelbtas konkursas dėl telekomunikacijų paslaugų, leidžiančių skleisti ir priimti skaitmeninės televizijos kanalus tam tikrose Estremadūros autonominės srities vietovėse. 2015 m. gruodžio 30 d. konkursą laimėjo įmonė *Retevisión*, o sutartis pasirašyta 2016 m. kovo 15 d.

(52) 2014 m. lapkričio 11 d. Navaroje paskelbtas konkursas dėl skaitmeninės televizijos plėtros atokiose ir mažiau urbanizuotose vietovėse. 2019 m. gegužės 28 d. Navaros valdžios institucijos nusprendė nesudaryti sutarties ir nutraukė procedūrą.

(53) 2014 m. lapkričio 13 d. La Riochoje paskelbta konkurencinio dialogo procedūra Remiantis 2021 m. vasario 5 d. Ispanijos valdžios institucijų pateikta informacija, procedūra tęsiama.

([43]) Išskyrus Kastiliją-La Mančą.

(54) 2018 m. gruodžio 28 d. Astūrijos autonominė sritis paskelbė konkursą dėl įrangos kolokacijos ([44]). Šį konkursą 2019 m. sausio 10 d. laimėjo įmonė *Retevisión*. 2018 m. gruodžio 19 d. paskelbtas įrangos priežiūros paslaugų sutarties konkursas. Be to, 2018 m. gruodžio 10 d. paskelbtas konkursas dėl transliacijų perdavimo paslaugų Astūrijoje su Astūrijai priklausančia įranga. Remiantis 2019 m. sausio 16 d. Ispanijos valdžios institucijų pateikta informacija, pastarieji du konkursai tebevyksta.

(55) Dėl Galisijos Ispanijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad Galisija nepageidauja finansuoti operatorių veiklos ir priežiūros II zonoje, todėl ji neorganizuos jokių naujų technologiškai neutralių konkursų. Eksploatavimas ir priežiūra, kurią operatoriai vykdytų transliavimo tinklo II zonoje, būtų ne autonominės srities, o savivaldybių tarybų atsakomybė.

(56) Ispanijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad Madridas paskelbė konkursą dėl skaitmeninės televizijos įrangos priežiūros. 2019 m. liepos 8 d. konkursą laimėjo įmonė *Retevisión*, o sutartis pasirašyta 2019 m. rugpjūčio 7 d. Dėl Meliljos ir Mursijos Ispanijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad konkursas nebus rengiamas, o už priežiūrą bus atsakingos savivaldybių tarybos.

(57) Remiantis iš Ispanijos gauta informacija, po 2013 m. sprendimo Baskų kraštas nerengė ir neketina rengti jokių konkursų. Vietoje to Baskų kraštas pateikė pareiškimą dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugos (VESP). 2014 m. gruodžio 2 d. Valdančioji taryba patvirtino susitarimą dėl televizijos kanalų aprėpties plėtros paslaugos Baskų krašto autonominėje srityje.

(58) Dėl Seutos Ispanijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad konkursas nebus rengiamas, ir teigė, kad bet kokiam mokėjimui už priežiūrą bus taikomos *de minimis* taisyklės.

(59) 2017 m. sausio mėn. Valensijos srityje paskelbtas konkursas dėl įrangos priežiūros. 2017 m. gruodžio mėn. konkursą laimėjo įmonė *Retevisión*, o sutartis pasirašyta 2018 m. gegužės 18 d. Sutartyje numatyta tik įrangos priežiūra ir ji neapima prevencinės ir korekcinės priežiūros paslaugų teikimo.

(60) 2018 m. rugpjūčio 3 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([45]) paskelbtas Katalonijos kvietimas dalyvauti konkurse dėl garso ir vaizdo signalų perdavimo ir platinimo II zonos Katalonijos gyventojams. Vienų metų sutartis sudaryta 2019 m., ją galima pratęsti dar vieniems metams.

(61) Remiantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, kai kuriose autonominėse srityse pradinės priemonės, susijusios su pagalba eksploatavimui ir priežiūrai, buvo nutrauktos nuo pradinių sutarčių nutraukimo dienos, nes įsigaliojo sutartys dėl naujų pakeistų priemonių arba buvo nustatytas naujas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis teikiama pagalba eksploatavimui ir priežiūrai (kuriai, Ispanijos nuomone, taikomos VESP arba *de minimis* taisyklės).

(62) Naujų, pakeistų priemonių teisinis vertinimas šiame sprendime neatliekamas. Šis sprendimas nedaro jokio poveikio pakeistų priemonių vertinimui pagal valstybės pagalbos taisykles.

2.4. **Pagrindas pradėti procedūrą**

(63) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pirmiausia pažymėjo, kad aprašytoji priemonė iš pažiūros atitinka visus SESV 107 straipsnio 1 dalies kriterijus, todėl ją galima laikyti valstybės pagalba.

([44]) Fizinės erdvės ir techninių priemonių, būtinų pagrįstai pritaikyti ir prijungti atitinkamą pagalbos gavėjo įrangą, suteikimas.

([45]) https://ted.europa.eu/TED/notice/udl?uri=TED:NOTICE:340064-2018:HTML:ES:HTML&tabId=1&tabLang=es

(64) Kadangi transliavimo rinka yra kelių lygmenų, sprendime pradėti procedūrą nustatytos trys valstybės pagalbos gavėjų grupės: i) tinklų operatoriai, ii) techninės įrangos tiekėjai, dalyvaujantys konkursuose dėl plėtrai reikalingos įrangos tiekimo, ir iii) televizijos kanalų transliuotojai.

(65) Komisija padarė preliminarią išvadą, kad padengiant su skaitmeninės antžeminės televizijos platformos plėtra susijusias išlaidas pagal šią schemą galėjo būti arba buvo iškraipyta konkurencija tarp įvairių technologijų techninės įrangos tiekėjų ir tarp antžeminės bei palydovinės platformų operatorių. Visų pirma, remiantis preliminaria Komisijos nuomone (66–68 konstatuojamosios dalys):

(66) kadangi ginčijama priemone siekiama skaitmeninti ir iš naujo įrengti antžeminius transliavimo centrus, nevertinant palydovinės technologijos galimybės, gali būti iškraipyta konkurencija tarp skirtingų platformų (antžeminės ir palydovinės);

(67) ginčijama priemone taip pat gali būti iškraipyta transliuotojų konkurencija. Anksčiau antžemine platforma tradiciškai naudojosi LPS transliuotojai, o palydovine platforma – daugiausia abonentinės televizijos arba mokamos televizijos transliuotojai. Tačiau sprendimo pradėti procedūrą priėmimo metu LPS transliuotojai antžeminėje platformoje ėmėsi abonentinės televizijos iniciatyvų, o palydoviniai transliuotojai siekė gauti prieigą prie LPS kanalų, kad galėtų papildyti savo pasiūlą ir aktyviau konkuruoti su LPS transliuotojais;

(68) kalbant apie techninės įrangos tiekėjus, atrodė, kad ginčijama priemonė suteikiamas konkurencinis pranašumas (padidėjusios paklausos forma) techninės įrangos tiekėjams.

(69) Atlikusi preliminarų vertinimą, Komisija laikėsi nuomonės, kad tiriama priemonė yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ir nematė jokio pagrindo laikyti ją suderinama su vidaus rinka, nes neatrodė, kad būtų taikoma kuri nors nukrypti leidžianti nuostata.

(70) Dėl papildomos faktinės informacijos šiame sprendime daroma nuoroda į sprendimą pradėti procedūrą.

3. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

3.1. Įmonės *Astra* pastabos

3.1.1. *Bendrosios pastabos*

(71) Įmonė *Astra* pakartojo savo ankstesnę poziciją, kad priemonės, kuriomis siekta pereiti prie antžeminės skaitmeninės televizijos, buvo darnaus centrinės valdžios lygmeniu parengto ir regioninės valdžios institucijų įgyvendinto plano dalis. Tačiau net ir darant prielaidą, kad valstybės pagalba aprėpties plėtrai buvo planuojama, organizuojama ir įgyvendinama regioniniu lygmeniu, įmonės *Astra* įsitikinimu, ji būtų neteisėta ir su nesuderinama su vidaus rinka.

(72) Dėl Kantabrijoje surengto konkurso įmonė *Astra* tvirtina, kad, priešingai nei Ispanija tvirtina, Kantabrijos valdžios institucijos buvo įpareigotos gauti transliuotojų leidimus transliuoti jų kanalus per palydovinę platformą. Be to, nors atitinkami transliuotojų raštai buvo nusiųsti 2008 m. kovo mėn., Kantabrijos valdžios institucijos kitoms autonominėms sritims rekomendavo savo 2008 m. liepos mėn. pasirinktą palydovinės televizijos alternatyvą. Jei, kaip teigia Ispanija, transliuotojų nenoras naudoti palydovinę platformą būtų buvusi sutarties su įmone *Astra* nutraukimo priežastis, Kantabrijos valdžios institucijos nebūtų rekomendavusios palydovinio sprendimo kitoms autonominėms sritims.

3.1.2. *Valstybės pagalbos buvimas*

(73) Dėl tinklų operatorių, ypač įmonės *Abertis*, įgyto pranašumo įmonė *Astra* pažymi, kad *Abertis*, kaip techninės įrangos tiekėjas, laimėjo maždaug 45 % visų konkursų dėl aprėpties plėtros zonose esančios antžeminės bazės pritaikymo skaitmeninei technologijai. Kadangi įmonė *Abertis* yra platformos operatorė, tinklo skaitmeninimas teigiamai veikia jos komercinę pasiūlą transliuotojams, nes nuo šiol skaitmeninės antžeminės televizijos tinklas be jokių papildomų išlaidų aprėps beveik 100 % gyventojų, palyginti su 96–98 %, jeigu antžeminė bazė būtų buvusi skaitmeninta nepriėmus ginčijamos priemonės. Be to, įmonei *Abertis* būtų naudinga tai, kad įmonė *Astra*, kaip pagrindinis alternatyvios platformos operatorius konkurentas, negalėtų įsitvirtinti Ispanijos rinkoje patekdama į II zoną.

(74) Be to, įmonės *Astra* teigimu, įmonė *Abertis* dėl šių priemonių įgijo ir kitokį pranašumą. Pirma, pagal šias priemones Ispanijos valdžios institucijų skirtos lėšos buvo naudingos daugeliui įmonės *Abertis* antžeminių objektų, kuriuos ji pati eksploatuoja, ypač objektams toje teritorijoje (aprėpiančioje apie 2,5 % gyventojų), kurioje RTVE (visuomeninis transliuotojas) yra įpareigotas transliuoti, tačiau privatūs transliuotojai to daryti neprivalo. Antra, įmonės *Astra* teigimu, įmonė *Abertis* netiesiogiai pasinaudojo valstybės pagalba gretimose, pavyzdžiui, transporto, rinkose. Be to, skundo pateikėjas pažymi, kad tiriama priemone iškraipoma konkurencija III zonoje ([46]).

(75) Įmonės *Astra* manymu, palydovinė ir antžeminė platformos priklauso tai pačiai rinkai. Platformų konkurencija nepriklauso nuo to, ar transliuojami mokami, ar nemokami televizijos kanalai. Jau dabar antžeminė ir palydovinė platformos konkuruoja dėl mokamos televizijos transliavimo, nes per skaitmeninės antžeminės televizijos platformą jau galima rinktis mažiausiai du transliuojamus mokamus kanalus, o per palydovinę televiziją – tik vieną iš jų. Be to, pasak įmonės *Astra*, visi leidimus neseniai gavę transliuotojai jau paprašė vyriausybės leidimo mokamai transliuoti savo turinį.

(76) 2019 m. gegužės 27 d. pateiktuose dokumentuose įmonė *Astra* išreiškė nuomonę, kad aptariamos priemonės yra atrankiosios ir jomis neskatinama transliavimo veiklos plėtra apskritai, o veikiau suteikiamas pranašumas antžeminio tinklo operatoriams. Įmonė *Astra* paaiškino, kad, siekiant užtikrinti aprėpties plėtrą atokiose ir kaimo vietovėse, reikėtų vertinti, kad tinklo operatoriai, naudojantys kitas technologijas, įskaitant įmonę *Astra*, yra panašioje padėtyje kaip ir operatoriai, naudojantys antžeminę technologiją. Visų pirma, įmonė *Astra* pažymi, kad kai kuriais atvejais (pavyzdžiui, Kantabrijoje, Navaroje) konkursai dėl aprėpties plėtros buvo rengiami laikantis technologinio neutralumo principo, o palydovinės platformos konkuravo su antžeminio ryšio operatoriais ir laimėjo konkursus. Kitose valstybėse narėse (pavyzdžiui, Prancūzijoje, Portugalijoje ir Jungtinėje Karalystėje) su antžeminėmis platformomis konkuruoja kitos platformos. Be to, Ispanijoje III zonoje naudojamasi tik įmonės *Hispasat* (palydovinės televizijos paslaugų tiekėjos) paslaugomis. Įmonė *Astra* teigia, kad išlaidų atžvilgiu palydovinės technologijos konkurencinė padėtis nėra nepalankesnė už antžeminės technologijos. Įmonės *Astra* nuomone, visi šie aspektai rodo, kad antžeminių operatorių ir operatorių, naudojančių skirtingas technologijas, padėtis yra panaši, atsižvelgiant į nagrinėjamų priemonių tikslus.

(77) Tiriamos priemonės, įmonės *Astra* manymu, nėra proporcingos. Ji pažymi, kad pereinant prie skaitmeninės antžeminės televizijos reikėjo pritaikyti nemažai įrangos gyvenamuosiuose namuose ir skirti lėšų laidams tiesti. Be to, savo argumentą, kad aprėpties plėtra palydoviniu formatu nebūtų kainavusi daugiau nei plėtra per antžeminę platformą, įmonė *Astra* pagrindė 2008 m. lapkričio mėn. savo reikmėms atliktu sąnaudų tyrimu, kurį pateikė kartu su skundu (toliau – įmonės *Astra* tyrimas). Per šį tyrimą palyginta, kokios būtų aprėpties plėtros išlaidos naudojant abi – antžeminę ir palydovinę – technologijas. Prielaidos, kuriomis grįstas šis tyrimas, nuo Ispanijos ir įmonės *Abertis* darytų prielaidų skiriasi įvairiais atžvilgiais, be kita ko, dėl palydovinių antenų kainos ir poreikio pirkti papildomus priedėlius, kad būtų galima žiūrėti skaitmeninę antžeminę televiziją. Remiantis per šį tyrimą nustatytais faktais padaryta išvada, kad aprėpties plėtra per palydovinę technologiją nebūtinai daugiau kainavo negu naudojant antžeminę technologiją. Įmonė *Astra* taip pat pateikė papildomų dokumentų siekdama įrodyti, kad abiejų technologijų diegimo ir eksploatavimo išlaidos labai nesiskiria.

(78) Įmonė *Astra* taip pat tvirtina, kad poreikis užtikrinti sąlyginę prieigą prie palydovinių transliacijų netrukdo transliuoti nemokamų kanalų. Sąlyginės prieigos sistemos veikia visame pasaulyje ir jomis naudotis nesunku ([47]). Be to, pasiūlytam sprendimui nustatyti sąlyginę prieigą Kantabrijoje pritarė Kantabrijos valdžios institucijos, turinčios galią spręsti, kuriems abonentams suteikti galimybę naudotis tokia paslauga. Taigi šios paslaugos teikimo teritorines ribas kontroliavo Kantabrijos vyriausybė. Jokių specialių pakeitimų daryti neprireikė.

([46]) Pasak įmonės *Astra*, dėl valdžios institucijų teikiamos finansinės paramos pagal II zonai skirtas priemones palydovinio ryšio teikėja *Hispasat*, kurios bendrasavininkis yra įmonė *Abertis* ir kuri teikia paslaugas III zonoje, gali be papildomų sąnaudų siūlyti transliuotojams naudotis savo palydovinio ryšio pajėgumais. Galiausiai, įmonės *Astra* teigimu, tiriama priemonė suteikė įmonei *Abertis* išimtinę privilegiją vykdyti privalomą transliavimą III zonoje.

([47]) Teigiama, kad sąlyginę prieigą prie palydovinių platformų turi labai daug viso pasaulio abonentų, o šios sąlyginės prieigos sudėtingumas nekliudo jos įdiegti.

(79) Dėl tiriamos priemonės tinkamumo įmonė *Astra* teigia, kad esant masto ekonomijai, kuo didesnė geografinė teritorija aprėpiama, tuo ekonomiškai patrauklesnė tampa palydovinė technologija. Palydovinės technologijos konkurencinė padėtis labai pablogėjo jau vien dėl to, kad tiriama priemonė II zonoje buvo suskaidyta į daugiau kaip 600 vietos ir regioniniu lygmeniu rengtų konkursų. Tačiau, net jeigu Ispanijos vyriausybė nebūtų galėjusi reikalauti ar rekomenduoti siekti naudingos tarpregioninės sąveikos kaip vienos iš finansavimo sąlygų, regionai galėjo atsižvelgti į šią galimybę siekdami pasirinkti juose gyvenantiems mokesčių mokėtojams ekonomiškai naudingiausią sprendimą. Įmonės *Astra* teigimu, jie iš tiesų bandė tai daryti, kol Ispanijos centrinė valdžia savo intervencija suteikė pirmenybę antžeminei technologijai. Išties Kantabrijos valdžia, įmonei *Astra* laimėjus jos rengtą viešą konkursą, iš pradžių bandė įtikinti kitus regionus taip pat pasirinkti palydovinę platformą, nes taip jos pačios išlaidos būtų buvusios dar mažesnės.

3.1.3. *Valstybės pagalba eksploatavimui ir priežiūrai*

(80) Įmonė *Astra* pakartojo, kad dalis ginčijamų priemonių yra tęstinė valstybės pagalba, nes autonominių sričių vyriausybės ateityje nuolat dengs II zonos vietinių tinklų eksploatavimo ir priežiūros išlaidas. Įmonė *Astra* įvertino, kad palydovinės technologijos eksploatavimo ir priežiūros išlaidos būtų 100 000 EUR per metus vienam kanalui, nors jos galėjo būti ir mažesnės, jeigu palydovinį sprendimą būtų pasirinkęs ne vienas, o daugiau regionų.

3.2. **Įmonės *Abertis* pastabos**

(81) Įmonė *Abertis* yra telekomunikacijų infrastruktūros operatorė ir tinklo įrangos tiekėja. Tarp kitų jai priklausančių bendrovių yra įmonės *Retevisión S.A.* ir *Tradia S.A.*, kurios valdo ir eksploatuoja telekomunikacijų tinklus ir infrastruktūrą.

3.2.1. *Valstybės pagalbos buvimas*

(82) Visų pirma, įmonė *Abertis* pažymi, kad tiriamos priemonės nėra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Regioninės valdžios institucijos paprasčiausiai įsigijo prekių ir paslaugų rinkos sąlygomis per atvirus konkursus ir jos tebėra II zonos transliavimo centruose įdiegtos įrangos savininkės. Todėl jokių lėšų ir jokios šias lėšas naudojant įsigytos skaitmeninės įrangos niekada nebuvo perduota jokiam kitam gavėjui.

(83) Be to, įmonė *Abertis* mano, kad ginčijamomis priemonėmis nesuteikta jokio pastebimo ekonominio pranašumo tinklų operatoriams. Įmonė *Abertis* teigia, kad ji nevaldo nė vieno iš vietinių tinklų II zonoje (net ir ten, kur jai priklauso susiję transliavimo centrai) ir todėl negali įgyti jokio tiesioginio pranašumo. Antra, įmonė *Abertis* II zonoje vykdė tik techninės įrangos tiekėjo veiklą. Trečia, net ir tuo atveju, kai įmonė *Abertis* pardavė skaitmeninę įrangą, kuri buvo panaudota transliavimo centrui modernizuoti, ir ši įranga vėliau buvo įdiegta įmonei *Abertis* priklausančiame transliavimo centre, jokios naudos ji iš to negavo. Taip yra todėl, kad įmonė *Abertis* paprasčiausiai rinkos sąlygomis išnuomojo šiuos transliavimo centrus vietos tinklų operatoriams, kurių *Abertis* mokamų nuompinigių skaitmeninimo procesas nepaveikė. Ketvirta, įmonė *Abertis* tvirtina, kad skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo aprėpties laipsniška 1–2 % plėtra visiškai nėra ekonomiškai naudinga įmonei *Abertis* kaip I zonos platformos operatorei. Galiausiai nuo II zonos skaitmeninimo nepriklauso kaina, kurią įmonė *Abertis* gali nustatyti transliuotojams už savo transliavimo paslaugas, ypač todėl, kad *Abertis* didmeninę kainodarą reguliuoja Ispanijos reguliavimo institucija *Comisión del Mercado de Telecomunicaciones* (toliau – CMT) ([48]).

(84) Dėl II zonos vietinių tinklų operatorių (t. y. savivaldybių tarybų) įmonė *Abertis* mano, kad jokio ekonominio pranašumo būti negali, nes jie nėra įmonės pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį ir visais atvejais teikia viešąsias paslaugas.

([48]) Nuo 2013 m. spalio mėn. CMT funkcijos perleistos *Comision Nacional de los Mercados y la Competencia* (CNMC).

(85) Įmonė *Abertis* taip pat pareiškė nuomonę, kad tiriama priemone nesuteikta jokio ekonominio pranašumo transliuotojams. Kai buvo pereita prie skaitmeninės technologijos II zonoje, televizijos žiūrovų nepadaugėjo, palyginti su tuo, kiek žiūrovų iki perėjimo prie skaitmeninio transliavimo proceso pradžios 2005 m. žiūrėjo analoginę televiziją.

(86) Be to, įmonė *Abertis* mano, kad ginčijamos priemonės neturėjo jokio pastebimo poveikio tinklų operatorių konkurencijai. Faktas, kad nei įmonė *Astra*, nei joks kitas privatus operatorius per paskutiniuosius 20 metų visiškai nesidomėjo galimybėmis teikti transliavimo paslaugas II zonoje, patvirtina, kad tam nebuvo rinkos ir kad reikėjo valstybės intervencijos šių paslaugų teikimui palengvinti. Ypač pažymėtina, kad palydovinės ir skaitmeninės antžeminės televizijos konkurencija neiškraipoma, nes tai yra dvi atskiros rinkos. Be to, II zonos antžeminių tinklų skaitmeninimas atitinkamų rinkų konkurencinės struktūros visiškai nepakeitė – tai buvo tik būtinas techninis esamos analoginės platformos atnaujinimas.

(87) Įmonė *Abertis* teigia, kad transliavimo paslaugos II zonos tinklais teikiamos tik tam tikrose atskirose vietovėse, todėl nedaro poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

(88) Tuo atveju, jeigu atitinkamas valdžios institucijas arba jų partnerius Komisija laiko įmonėmis pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, įmonės *Abertis* manymu, perėjimui prie skaitmeninės televizijos II zonoje skirtos lėšos buvo kompensacija už teikiamą viešąją paslaugą. Šiuo klausimu įmonė *Abertis* mano, kad ginčijamos priemonės atitinka Sprendime *Altmark* ([49]) nustatytas sąlygas ir nėra valstybės pagalba.

(89) 2019 m. birželio 13 d. pateiktose pastabose įmonė *Cellnex* paaiškina, kad nagrinėjamos priemonės nėra atrankiosios, todėl jos nėra valstybės pagalba. Jos nuomone, skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinės technologijos faktinė ir teisinė padėtis nėra panaši, atsižvelgiant į aptariama teisine tvarka siekiamą tikslą. Pažymėtina, kad skaitmeninė antžeminė televizija ir palydovinė technologija yra reglamentuojamos skirtingų teisės aktų ir, kitaip nei palydovinė technologija, skaitmeninė antžeminė televizija yra viešoji paslauga. Antžeminės technologijos infrastruktūra jau egzistuoja, o skaitmeninei antžeminei televizijai buvo panaudota sinergija, atsiradusi skaitmeninant I zoną. Be to, įmonė *Cellnex* atkreipia dėmesį, kad transliuotojai dažnai neturi teisės transliuoti per palydovą ir jiems tektų iš naujo derėtis dėl jų programoms reikalingų turinio teisių. Dėl to padidėtų turinio kaina, o turinio autoriai gali nenorėti parduoti teisių. Be to, kaip matyti iš įvairių byloje pateiktų tyrimų, su palydovu susijusios išlaidos būtų gerokai didesnės nei su skaitmenine antžemine televizija susijusios išlaidos. Įmonė *Cellnex* aiškina, kad įmonės *Astra* tyrimas turi keletą trūkumų, todėl Komisija negali remtis šiuo tyrimu.

(90) Įmonė *Cellnex* tvirtina, kad 2013 m. sprendimo panaikinimas reiškia ir sprendimo pradėti procedūrą panaikinimą. Įmonės *Cellnex* nuomone, panaikinusi 2013 m. sprendimą, Komisija turėjo priimti naują sprendimą pradėti procedūrą, kuriame būtų nurodytos priežastys, kodėl tiriamos priemonės yra atrankiosios. Įmonė *Cellnex* tvirtina, kad nesant tokio sprendimo ji negali pasinaudoti savo teise į gynybą.

3.2.2. *Esama pagalba*

(91) Pasak įmonės *Abertis*, II zonoje diegti transliavimo tinklus pradėta 1982 m., kai transliavimo sektorius dar nebuvo liberalizuotas. Tuo metu Ispanija antžeminio transliavimo rinkoje turėjo įstatymų nustatytą monopolį. Viešosios lėšos naudojamos II zonoje dar iki šio sektoriaus liberalizavimo veikusių vietinių tinklų įrengimui, priežiūrai ir eksploatavimui finansuoti. Todėl tiriama priemonė yra esama tęstinė valstybės pagalba.

3.2.3. *Suderinamumas*

(92) Įmonė *Abertis* teigia, kad bet kokia galima valstybės pagalba būtų suderinama su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnio nuostatas, nes ji atitinka visas sąlygas, kurios nustatytos Komisijos sprendime 2005/842/EB ([50]) (toliau – Sprendimas dėl 86 straipsnio 2 dalies).

([49]) Sprendimas *Altmark Trans GmbH ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

([50]) 2005 m. lapkričio 28 d. Komisijos sprendimas 2005/842/EB dėl EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas (OL L 312, 2005 11 29, p. 67).

(93) Net jei taip nėra, bet kokia galima pagalba vis tiek būtų suderinama su SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu. Pirma, Ispanijos valdžios institucijos savo priemonėmis siekia, kad Ispanijoje būtų greičiau pereita prie skaitmeninės televizijos, o tai pagal Komisijos praktiką priimant sprendimus dėl valstybės pagalbos pripažinta bendros svarbos tikslu. Antra, pagalba buvo tinkama priemonė, nes skaitmeninės antžeminės televizijos technologija yra tinkamesnė aprėpčiai plėsti ([51]). Taip yra ne tik dėl ekonominių priežasčių – įmonė *Abertis* taip pat pažymi, kad transliuotojai vengia naudotis palydovinėmis platformomis dėl suvaržymų, su kuriais susiduria įgydami teises į savo nemokamų programų turinį. Daugeliu atvejų jie teigyja teisę transliuoti šį turinį per konkrečią, t. y. skaitmeninės antžeminės televizijos, platformą, nes naudojant šią technologiją galima tikslingai transliuoti apibrėžtoje geografinėje teritorijoje. Be to, priemonės yra proporcingos, nes jomis padengiamos tik būtiniausios išlaidos, patirtos II zonoje pereinant nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos paslaugų. Vienintelės tinkamos finansuoti išlaidos pagal ginčijamas priemones yra susijusios su II zonos transliavimo centrų skaitmeninimu įsigyjant ir įdiegiant skaitmeninę įrangą.

(94) Dėl priemonės technologinio neutralumo įmonė *Abertis* pažymi, kad antžeminė technologija nebuvo vienintelis Ispanijos vyriausybės svarstytas sprendimas. Be to, palydovinė platforma buvo galiausiai pasirinkta skaitmeninės televizijos paslaugoms teikti tinkamiausiu technologiniu sprendimu III zonoje. Įmonės *Abertis* teigimu, dar svarbiau yra tai, kad skaitmeninė antžeminė televizija laikoma tinkamiausia ir pigiausia platforma skaitmeninės televizijos paslaugoms teikti II zonoje, kad būtų galima pasiekti iki analoginio transliavimo nutraukimo buvusią aprėptį, kaip matyti iš pateiktų sąnaudų tyrimų ([52]).

3.3. **Įmonės *Itelazpi* pastabos**

(95) Baskų krašto vyriausybei priklausanti valstybinė įmonė *Itelazpi S.A.* (toliau – įmonė *Itelazpi*) teikia transporto paslaugas ir transliuoja radijo bei televizijos programas. 2019 m. birželio 13 d. pateiktose pastabose įmonė *Itelazpi* paaiškina, kad nagrinėjamos priemonės nėra atrankiosios, todėl jos nėra pagalba. Ji aiškina, kad skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinės technologijos faktinė ir teisinė padėtis nėra panaši, atsižvelgiant į aptariama teisine tvarka siekiamą tikslą. Pažymėtina, kad skaitmeninei antžeminei televizijai ir palydovinei technologijai taikomos skirtingos taisyklės (įskaitant taisykles dėl teritorinės aprėpties įsipareigojimų, autorių teisių). Kitaip nei palydovinė televizija, skaitmeninė antžeminė televizija yra viešoji paslauga. Skaitmeninės antžeminės televizijos infrastruktūra jau egzistuoja: ji yra sinergijos šaltinis ir pateisina skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos pasirinkimą. Be to, transliuotojai dažnai neturi teisės transliuoti per palydovą, o tuo atveju, jei jiems tektų naudoti palydovinę platformą, jiems tektų iš naujo derėtis dėl turinio teisių, reikalingų jų programoms. Dėl to padidėtų turinio kaina, o turinio autoriai gali nenorėti parduoti teisių. Be to, kaip matyti iš įvairių byloje pateiktų tyrimų, su palydovu susijusios išlaidos būtų gerokai didesnės nei su skaitmenine antžemine televizija susijusios išlaidos. Įmonė *Itelazpi* pateikia dar du sąnaudų tyrimus, kuriuos 2015 m. ir 2019 m. parengė įmonė *FTI Consulting* ([53]) (toliau – 2015 m. įmonės *Itelazpi* tyrimas ir 2019 m. įmonės *Itelazpi* tyrimas).

(96) Be to, įmonės *Itelazpi* nuomone, sprendime pradėti procedūrą nepaaiškinta, kokiu pagrindu grindžiama su atrankumo kriterijumi susijusi analizė. Įmonė *Itelazpi* teigia, kad, panaikinusi 2013 m. sprendimą, Komisija turėjo priimti naują sprendimą pradėti procedūrą, kuriame būtų nurodytos priežastys, kodėl tiriamos priemonės yra atrankiosios.

([51]) Įmonė *Abertis* remiasi savo 2010 m. sausio mėn. atliktu sąnaudų tyrimu, per kurį palyginta, kiek sąnaudų būtų atitinkamai patirta, jeigu skaitmeninės televizijos paslaugos II zonoje būtų teikiamos naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos arba palydovinę technologiją. Šio tyrimo duomenimis, naudojant skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją bendros sąnaudos per dešimt metų būtų apie 286 mln. EUR, o tokį patį laikotarpį naudojant palydovinę technologiją sąnaudos siektų apie 532 mln. EUR. Šį vidaus tyrimą įmonė *Abertis* pateikė įvertinti nepriklausomai apskaitos įmonei, kuri savo ataskaitoje patvirtino jo nustatytus faktus ir pažymėjo, kad su palydovine ir skaitmenine antžemine televizija susijusių sąnaudų vertinimai yra konservatyvūs. Bet kokiu atveju per abu tyrimus įsitikinta taikytų lyginamųjų sąnaudų rodiklių tinkamumu ir padaryta išvada, kad naudoti palydovinę technologiją teikiant skaitmeninės televizijos paslaugas II zonoje būtų kainavę kur kas daugiau negu skaitmeninės antžeminės televizijos technologija, daugiausia todėl, kad didesnę palydovinės technologijos ekonominę ir socialinę kainą tektų sumokėti vartotojams.

([52]) Šių tyrimų duomenimis, teikiant atitinkamas paslaugas per palydovinę technologiją būtų patirta daugiau sąnaudų. Šias sąnaudas turėtų padėti padengti transliuotojai ir vietos tinklo operatoriai, taip pat žiūrovai. Įmonės *Abertis* atliktame sąnaudų tyrime taip pat padaryta išvada, kad naudojant palydovinę technologiją reikėtų papildomo maždaug šešių mėnesių laikotarpio, kol būtų galima pereiti prie skaitmeninės televizijos, nes II zonos vartotojams reikėtų laiko palydovinėms antenoms ir dekoderiams įsigyti, įrengti ir t. t. Todėl per tą laikotarpį būtų patirta papildomų sąnaudų, susijusių su transliavimu vienu metu per analoginę ir skaitmeninę platformas.

([53]) Aiškinant skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinės technologijos skirtumus, tyrimo ataskaitoje teigiama, kad naudoti palydovą tik III zonoje buvo politinis vyriausybės sprendimas, o jei Baskų krašto valdžia būtų norėjusi palydovą naudoti II zonoje, ji būtų turėjusi pritarti šio apribojimo panaikinimui. Tai būtų buvusi papildoma našta Baskų kraštui (žr. 2019 m. įmonės *Itelazpi* tyrimo ataskaitos 2.9 skirsnį 12 puslapyje).

3.4. **Įmonės *Radiodifusión* pastabos**

(97) Įmonė *Radiodifusión* yra paslaugų teikėja garso ir vaizdo transliavimo paslaugų rinkoje, CMT Veiklos vykdytojų registre užregistruota 2005 m. lapkričio mėn.

(98) Įmonė *Radiodifusión* apskritai pritaria sprendimui pradėti procedūrą ir Komisijos nuomonei ir pateikė papildomų pastabų. Ji sutinka, kad valstybės pagalba neatitinka *Altmark* reikalavimų ir kad jai naudojama nemažai valstybinių išteklių.

(99) Tiriama valstybės pagalbos schema pasinaudojo kaimo vietovėse jau iki tol veikę tinklų operatoriai. Iš tiesų tiriamoje rinkoje, į kurią sunku patekti, ši priemonė, būdama naudinga jau iki tol dominavusiam operatoriui, atkartojo tas pačias istorines monopolijos raidos tendencijas. Ypač įmonė *Abertis* galėjo sustiprinti savo monopolinę poziciją ir išties panaudoti valstybės lėšas naujam, tankesniam tinklui sukurti, kad galėtų ateityje konkuruoti naujose rinkose.

(100) Įmonė *Radiodifusión* teigia, kad tiriama valstybės pagalba nėra proporcinga. Kad pagalba atitiktų proporcingumo reikalavimą, jos reikėtų teikti tik tiek, kiek tai būtina, t. y. tik atokiose kaimo vietovėse, ir ji turėtų būti vienodai naudinga visiems tinklų operatoriams, šiuo tikslu nustačius veiksmingas prieigos sąlygas.

3.5. **Transliuotojų pastabos**

(101) Transliuotojai teigia, kad aptariamos priemonės negalima laikyti valstybės pagalba, nes finansinio pranašumo dėl jos neįgijo jokia įmonė ir tikrai ne transliuotojai. Taikant šias priemones transliuotojų žiūrovų auditorija nepadidėjo nuo tada, kai jie transliavo analoginiu formatu. Be to, išplėstos aprėpties teritorijų, t. y. kaimo, atokių ir retai apgyvendintų vietovių, gyventojai nedaro poveikio reklamos rinkai, dėl to nėra tikslinė transliuotojų auditorija. Tokiomis aplinkybėmis privatūs operatoriai reklamos kainų dėl šios plėtros nepadidino.

(102) Transliuotojai taip pat pareiškė, kad nenorėtų pereiti prie palydovinės platformos, kurioje jų programoms tektų konkuruoti su šimtais kitų televizijos kanalų. Antžeminė platforma yra pranašesnė dėl jos riboto pajėgumo, kuris komerciniams nemokamos televizijos transliuotojams reiškia mažesnę konkurenciją. Taip pat jie pabrėžė, kad paprastai perka turinį tik antžeminei platformai. Taip yra todėl, kad antžeminis – kitaip nei palydovinis – transliavimas turi užtikrintas geografines ribas.

(103) Transliuotojai taip pat tvirtino, kad po Kantabrijos sutarties pasirašymo su įmone *Astra* jie pranešė Kantabrijos valdžios institucijoms, kad prieštarauja palydoviniam transliavimui, nes yra įgiję teises transliuoti turinį tik per antžeminę platformą.

4. **ISPANIJOS PASTABOS**

4.1. **Bendrosios pastabos**

(104) Atsakydamos į sprendimą pradėti procedūrą, Ispanija ir jos autonominės sritys pateikė įvairių argumentų ([54]), kuriuos apskritai galima suskirstyti į dvi grupes. Pirma, Ispanijos valdžios institucijų teigimu, valstybės pagalba neteikiama, nes priemonė nėra pagalba dėl to, kad paslauga yra VESP, kuri priskiriama su visuomeniniu transliavimu, kaip viešąja paslauga, susijusiems įgaliojimams. Be to, ji neteikia jokio pranašumo. Antra, jeigu valstybės pagalba būtų teikiama, ji bet kuriuo atveju būtų suderinama pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį ar 107 straipsnio 3 dalies c punktą, nes a) analoginis tinklas jau yra sukurtas ir, siekiant efektyvumo, modernizuoti esamą infrastruktūrą būtų pigiau nei pereiti prie visiškai naujos platformos; b) tik skaitmeninės antžeminės televizijos technologija geba atitikti būtinus kokybės kriterijus ir c) surengti konkursai buvo technologiškai neutralūs, juose galėjo dalyvauti ir kitų platformų operatoriai. Šie argumentai apibendrinti toliau.

([54]) Centrinės ir regioninės valdžios institucijų argumentai kartu pateikiami kaip Ispanijos (ar Ispanijos valdžios institucijų) pozicija, išskyrus Baskų kraštą, pateikusį labai išsamią informaciją dėl kompensacijos už viešąją paslaugą taisyklių taikymą. Kitos autonominės sritys (pavyzdžiui, Aragono, Kastilijos ir Leono bei Navaros) taip pat nurodo, kad gali būti taikomos VESP taisyklės.

(105) 2019 m. birželio 14 d. pateiktose pastabose Ispanija teigia, kad finansinė parama, suteikta skaitmeninės televizijos aprėpties plėtrai atokiose ir mažiau urbanizuotose vietovėse, nėra atrankioji, todėl negali būti laikoma valstybės pagalba (žr. 4.2.3 skirsnį). Be to, Ispanija teigia, kad 2013 m. sprendimo panaikinimas lėmė ir sprendimo pradėti procedūrą panaikinimą ([55]), todėl Komisija turėtų priimti naują sprendimą pradėti procedūrą. Ispanijos nuomone, tokiame naujame sprendime pradėti procedūrą turėtų būti išdėstyta Komisijos nuomonė dėl nagrinėjamų priemonių atrankumo.

4.2. **Pagalbos nebuvimas**

4.2.1. *Visuotinės ekonominės svarbos paslauga (VESP)*

(106) Tinklų operatoriai, pasak Ispanijos valdžios institucijų, teikia visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, kaip apibrėžta Sprendime *Altmark* ([56]). Tačiau, kadangi už aprėpties plėtros veiksmus yra atsakingos autonominės sritys, Sprendimo *Altmark* taikymą būtina įvertinti kiekvienu atveju atskirai ir autonominės sritys turi įrodyti, kad yra įvykdytos sprendime *Altmark* nustatytos sąlygos. Geriausiai parengtų argumentų pateikė Baskų kraštas, kuriame skaitmeninimas vyko per valstybinę įmonę *Itelazpi S.A.* (toliau – įmonė *Itelazpi*).

4.2.2. *Nesuteikta jokio pranašumo*

(107) Kalbant apie techninės įrangos tiekėjus, Ispanijos nuomone, to, kad jie laimėjo konkursus dėl įrangos tiekimo, pakanka įrodyti, jog atrankiojo pranašumo nesuteikta.

(108) Kalbant apie tinklų operatorius, nors įmonė *Abertis* yra pagrindinis operatorius I zonoje ir jai priklauso 29 % modernizuotų įrenginių II zonoje, II zonos tinklo jis nevaldo. Todėl įmonė *Abertis* nepasinaudotų tiriama priemone kaip tinklo operatorius.

(109) Tinklą vietoj jos eksploatuoja kai kurie regioniniai operatoriai, autonominės sritys ar vietos tarybos, kurios paprastai nuomojasi įmonės *Abertis* patalpas ir įrenginius. Autonominės sritys ir vietos tarybos su kitais tinklų operatoriais nekonkuruoja, todėl konkurencinio pranašumo neįgyja. Jos taip pat negauna jokių pajamų, nes transliuotojai nemoka už transliavimo paslaugų teikimą II zonoje.

(110) Kalbant apie skaitmeninės antžeminės televizijos transliuotojus, Ispanijos teigimu, tiriamos priemonės transliuotojams nedaro beveik jokio poveikio. Jos nepadidino transliuotojų žiūrovų auditorijos nuo tada, kai buvo transliuojamos analoginės televizijos programos, nes 2,5 % visų per aprėpties plėtrą pasiektų gyventojų jau turėjo galimybę žiūrėti analoginę antžeminę televiziją. Todėl tiriamos priemonės nedaro poveikio šių įmonių finansams.

4.2.3. *Atrankumo nebuvimas*

(111) 2019 m. birželio 14 d. pateiktose pastabose Ispanijos valdžios institucijos teigia, kad nagrinėjamos priemonės nėra atrankiosios. Jos aiškina, kad antžeminei ir palydovinei televizijai taikomos taisyklės labai skiriasi. Tuo metu, kai buvo imtasi priemonių, skirtingas technologijas reglamentavo skirtingi teisės aktai ([57]). Ispanija aiškina, kad nors šiuo metu visas audiovizualines paslaugas reglamentuoja 2010 m. kovo 31 d. Bendrasis įstatymas Nr. 7/2010 dėl audiovizualinio ryšio, skaitmeninės antžeminės televizijos technologijai ir kitoms technologijoms taikoma labai skirtinga teisinė sistema. Visų pirma, reikalavimai, keliami norint gauti licenciją teikti skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugas, yra griežtesni, išsamesni ir detalesni, palyginti su kitomis technologijomis. Be to, skaitmeninės antžeminės televizijos technologija, kitaip nei kitos technologijos, priskiriama visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms ir jai taikomi griežti aprėpties įpareigojimai.

([55]) Šiuo klausimu Ispanija nurodo 2013 m. sprendimo 41 punktą: „Daugiau faktinės informacijos rasite sprendime pradėti procedūrą, kurį reikėtų laikyti neatsiejama šio sprendimo dalimi“.

([56]) 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Altmark*.

([57]) Visų pirma, Ispanija paaiškina, kad skaitmeninė antžeminė televizija buvo reglamentuojama 2006 m. birželio 14 d. Įstatymu Nr. 10/2005 dėl skubių skaitmeninės antžeminės televizijos skatinimo priemonių, palydovinė – 1995 m. gruodžio 12 d. Įstatymu Nr. 37/1995 dėl palydovinio ryšio, o kabelinio ryšio paslaugos – 1995 m. gruodžio 22 d. Įstatymu Nr. 42/1995 dėl kabelinio ryšio.

(112) Ispanija teigia, kad antžeminės ir kitų technologijų faktinė padėtis labai skiriasi. Antžeminės ir kitos technologijos nėra techniškai, komerciškai ar ekonomiškai panašios. Vykdydama perėjimą prie skaitmeninio transliavimo, Ispanija rėmėsi esama antžeminio tinklo infrastruktūra. Perėjimas prie skaitmeninio transliavimo naudojant palydovinę technologiją būtų pareikalavęs visiškai įdiegti naują transliavimo ir priėmimo infrastruktūrą. Dėl to perėjimas būtų buvęs sudėtingesnis ir brangesnis. Ispanija nurodo, kad iš anksčiau pateiktų sąnaudų tyrimų matyti, jog skaitmeninė antžeminė televizija buvo ekonomiškai efektyviausias sprendimas. Be to, per daugiau nei 30 metų joks operatorius Ispanijoje niekada nesiūlė ir nenaudojo palydovinės technologijos nemokamos televizijos, kuri transliuojama tik per skaitmeninę antžeminę televiziją, transliacijoms. Ispanijos nuomone, tai taip pat rodo, kad skaitmeninės antžeminės televizijos ir kitų technologijų faktinė padėtis skiriasi.

(113) 2019 m. vasario 4 d. pateiktose pastabose Baskų kraštas teigė, kad palydovinės ir skaitmeninės antžeminės televizijos technologijų teisinė ir faktinė padėtis yra nepalyginama, todėl priemonė nėra atrankioji. Baskų kraštas nurodė, kad Ispanija ir įmonė *Abertis* pateikė ne vieną tyrimą, iš kurių matyti dideli teisiniai ir faktiniai palydovinės ir skaitmeninės antžeminės televizijos technologijų skirtumai. Šiose ataskaitose nurodoma, kad skaitmeninimui naudojant kitas technologijas nei skaitmeninė antžeminė televizija būtų reikėję gerokai didesnių išlaidų ir būtų labai vėluojama skaitmeninti II zoną.

(114) 2019 m. sausio 14 d. raštu, kurį Ispanijos valdžios institucijos Komisijai perdavė 2019 m. vasario 19 d., Katalonijos vyriausybė pateikė 2017 m. rugsėjo mėn. atliktą tyrimą. Jį užsakė *Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació* (CTTI) ir parengė *Federación Catalana de Empresas Integradas e Integradoras de Telecomunicaciones*, (FEDECOMINTE), Katalonijos inžinierių asociacija (*Telco.cat*) ir Katalonijos telekomunikacijų techninės inžinerijos asociacija (*Graus TIC*) (toliau – Katalonijos tyrimas). Atliekant tyrimą buvo įvertintos įvairios technologijos, numatytos skaitmeninei televizijai II zonoje teikti, ir padaryta išvada, kad perspektyviausios technologijos yra antžeminė ir palydovinė, o iš šių dviejų technologijų skaitmeninės antžeminės televizijos technologija piliečiams kainuoja mažiausiai. Remdamasi tyrimu, Katalonijos vyriausybė teigia, kad skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos pasirinkimas skaitmeninei televizijai II zonoje teikti yra objektyviai pagrįstas ir kad priemonė negali būti laikoma diskriminacine ir atrankiąja valstybės pagalbos požiūriu.

4.3. **Suderinamumas pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį ir 107 straipsnio 3 dalies c punktą**

(115) Pasak Baskų krašto valdžios institucijų, įmonei *Itelazpi* suteikta valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnio nuostatas. Šiuo atžvilgiu jos mano, kad priemonė atitinka visas sąlygas, nustatytas 2005 m. lapkričio 28 d. Sprendime dėl EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas (toliau – Sprendimas dėl 86 straipsnio 2 dalies) ([58]).

(116) Jei Komisija ir nuspręstų, kad priemonės, kurių ėmėsi Ispanijos valdžios institucijos, diegdamos skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją II zonoje, yra valstybės pagalba ir nėra suderinamos su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnį, Ispanija mano, kad su vidaus rinka jos tikrai suderinamos, nes jomis siekiama užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungai svarbus tikslas (perėjimas prie skaitmeninio transliavimo), todėl joms taikytina SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyta išimtis.

([58]) Sprendimas 2005/842/EB ir Bendrijos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma 2005/C 297/04 (OL C 297, 2005 11 29, p. 4) (toliau – Bendrosios nuostatos). 2012 m. sausio 31 d. šį sprendimą pakeitė 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L 7, 2012 1 11, p. 3). Minėtas Bendrąsias nuostatas pakeitė Komisijos komunikatas „Europos Sąjungos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma“ (OL C 8, 2012 1 11, p. 15).

4.3.1. *Argumentai dėl veiksmingumo*

(117) Pasak Ispanijos, Nacionalinis techninis planas ir Perėjimo planas nacionaliniu lygmeniu nėra aprėpties plėtros planai, nes juose numatomas perėjimas prie skaitmeninės technologijos tik I zonoje. Todėl šie planai neriboja galimybių vykdant aprėpties plėtrą rinktis įvairias technologijas. Bendrieji susitarimai neturi tokios pat teisinės galios, kaip abu planai, ir yra pagrįsti susitarimais tarp centrinės ir regioninės valdžios institucijų. Be to, pasak Ispanijos, jie neatima galimybės naudoti palydovinę ar kitokią technologiją. Bet kokiu atveju aprėpties plėtrą vykdė ir technologiją rinkosi (paprastai konkurso tvarka) autonominės sritys. Ispanija tvirtina, kad vienas toks Kastilijoje ir Leone surengtas konkursas buvo technologiškai neutralus ir vien to, kad toks konkursas įvyko, pakanka įrodyti, jog centrinės valdžios institucijos neįpareigojo autonominių sričių naudoti antžeminės technologijos.

(118) Net jei per kai kuriuos kitur vykusius konkursus iš tiesų reikalauta naudoti tam tikrus antžeminės technologijos techninius elementus, tai daryta todėl, kad tam tikrų antžeminiam transliavimui reikalingų elementų neturi palydovinio transliavimo technologija, taigi norint, kad konkursui būtų galima pateikti antžeminį sprendimą, juos reikėjo įtraukti į konkurso sąlygas.

(119) Ispanijos valdžios institucijos taip pat remiasi atliktu tyrimu dėl galimybės teikti universaliąją skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugą įvairiomis (skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinėmis) technologijomis; šį tyrimą atliko PTPM 2007 m. liepos mėn., t. y. dar iki pasiūlymo finansuoti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtrą (toliau – 2007 m. Ispanijos tyrimas). Nors valdžios institucijos pripažįsta, kad šis tyrimas buvo tik vidaus reikmėms parengtas dokumentas ir į jį vėliau neatsižvelgta, jos vis tiek pabrėžia, kad jame atsižvelgta tiek į skaitmeninės antžeminės televizijos, tiek į palydovinio transliavimo realias išlaidas. Tyrimo išvadose nustatyta, kad neįmanoma iš anksto žinoti, kurią technologiją naudojant galima našiau ar pigiau plėsti televizijos transliavimo aprėptį. Dėl to reikėtų atskirai nuspręsti kiekviename regione, geriausia remiantis konkrečių autonominių sričių tyrimais, analizuojant tokius veiksnius, kaip reljefas, teritorinis gyventojų paplitimas ir esamos infrastruktūros būklė.

4.3.2. *Kokybiniai reikalavimai*

(120) Pateikti du kokybiniai argumentai. Pirma, šioje teritorijoje iki šiol nemokami skaitmeninės antžeminės televizijos kanalai nebuvo transliuojami per palydovą. Todėl perėjimas prie palydovinės platformos reikštų, kad vartotojai turės mokėti už paslaugą.

(121) Antra, reikia transliuoti ne tik nacionalinės, bet ir regioninės televizijos kanalus. Skaitmeninės antžeminės televizijos technologija teikia galimybę žiūrėti transliuojamus kanalus toje geografinėje teritorijoje, kuriai jie skirti. Tokiems regioniniams ir vietos kanalams skiriama iš viso 1 380 antžeminės televizijos transliavimo dažnių visoje Ispanijoje be jokių techninių apribojimų ir neperžengiant kiekvieno kanalo tikslinės teritorijos ribų. Pasak Ispanijos, tai nebūtų įmanoma palydoviniuose tinkluose, nes geografinė aprėptis juose negali būti apribota, todėl tektų taikyti sudėtingą sąlyginės prieigos sistemą. Dėl to palydovinio transliavimo išlaidos dar labiau padidėtų ir transliuotojai nenorėtų leisti naudotis savo kanalais nebūdami tikri, kad jų transliavimo aprėptį yra įmanoma apriboti.

4.3.3. *Technologinis neutralumas*

(122) Pasak Ispanijos, centrinės ir regioninės valdžios institucijų dvišaliais susitarimais nereikalaujama naudoti konkrečios skaitmeninimo technologijos. Jais tiesiog nustatytas proceso perdavimas autonominėms sritims atsižvelgiant į skaitmeninimo išlaidas, apskaičiuotas remiantis tuo, kas laikoma efektyvia pavyzdine technologija (pvz., tai gali būti skaitmeninė antžeminė televizija). Todėl, pasak Ispanijos, reikėtų atsižvelgti į tai, kad, kai vyko plėtra, antžeminę analoginę televiziją buvo galima žiūrėti 98,5 % Ispanijos gyventojų namų.

(123) Dėl Kantabrijos konkurso, kuris minimas sprendime pradėti procedūrą, Ispanijos valdžios institucijos pabrėžia, kad šis įmonės *Astra* laimėtas konkursas vyko dėl II ir III zonų kartu, t. y. siekiant visuotinai teikti skaitmeninės televizijos paslaugas Kantabrijos regione. Tai turėtų dvejopą poveikį tiriamo atvejo vertinimui.

(124) Pirma, Kantabrijos projektas buvo nesėkmingas: pasirašius sutartį su įmone *Astra*, kai kurie pagrindiniai transliuotojai pranešė įmonei *Astra* ir Kantabrijos vyriausybei neleisiantys transliuoti savo turinio per palydovinę platformą. Todėl pasiekti plane nustatytą tikslą tapo sunkiau. Antra, svarbiausia sutarties nutraukimo priežastis buvo centrinės valdžios sprendimas išplėsti palydovinės televizijos aprėptį visoje Ispanijos III zonoje, o ne sprendimas finansuoti aprėpties II zonoje plėtrą iš centrinės valdžios biudžeto. Be to, sutartis nutraukta 2008 m. lapkričio mėn., nes kaip tik tada išaiškėjo, kad įmonė *Astra* nepajėgs įvykdyti savo įsipareigojimų. Visų pirma, įmonė *Astra* laiku neatliko reikiamų darbų ir negavo nemokamų kanalų transliuotojų leidimo transliuoti jų kanalus.

(125) Šiam sprendimui Kantabrijos projektas yra svarbus tik tuo, kad palydovinę platformą galima laikyti tinkama alternatyva antžeminei platformai. Todėl minėti argumentai netinka. Pasirinkusios naudoti palydovinę platformą III zonoje Ispanijos valdžios institucijos priėmė tam skirtą nacionalinį planą ir nustatė specialius reikalavimus transliuotojams koordinuoti veiklą tarpusavyje ir pasirinkti vieną bendrą palydovinės platformos teikėją. Ispanija pažymi, kad pagal sprendimą pradėti procedūrą panašus mechanizmas galėjo būti taikomas ir II zonai. Tačiau, Ispanijos nuomone, tokio įpareigojimo nustatymas II zonos transliuotojams prieštarautų minimalaus kišimosi principui. Be to, Ispanijoje transliuotojai nenori naudotis palydovine platforma. Kitaip nei kitose valstybėse narėse, Ispanijoje nėra nemokamos palydovinės platformos. Ispanijos teigimu, pateiktos sutarties nutraukimo priežastys neteikia pagrindo abejoti tuo, kad palydovinė technologija galėjo būti tinkama televizinių signalų perdavimo II zonoje platforma.

4.3.4. *Konkurencija ir prekyba nėra iškraipomos*

(126) Dėl konkurencijos tarp tinklų operatorių Ispanija pareiškė nuomonę, kad antžeminė televizija ir palydovinė televizija yra dvi visiškai atskiros rinkos, todėl tiriamomis priemonėmis konkurencija tose rinkose iškraipyta nebuvo. Ispanija tvirtina, kad tiriamos priemonės nedaro poveikio Sąjungos vidaus rinkai, nes priemonės skirtos tik atskiros geografinės teritorijos gyventojams. Kadangi paslaugos teikiamos vietos lygmeniu, priemonė neturėtų paveikti valstybių narių tarpusavio prekybos.

4.4. ***De minimis* taisyklės taikymas**

(127) Ispanijos valdžios institucijos taip pat pareiškė nuomonę, kad nemažai finansavimo daliai tikrai taikoma Komisijos reglamente (EB) Nr. 1998/2006 dėl *de minimis* pagalbos ([59]) nustatyta *de minimis* taisyklė. Kiekviena autonominė sritis ir vietos taryba techninę įrangą pirko savarankiškai, todėl *de minimis* nuostatų taikymą reikėtų nagrinėti būtent šiuo lygmeniu. Kadangi tokiais atvejais yra žinoma, kokia suma sumokėta ir kokių prekių bei paslaugų įsigyta, suteikta pagalba buvo pakankamai skaidri, kad būtų taikytinos *de minimis* ribos.

4.5. **Valstybės pagalba eksploatavimui ir priežiūrai**

(128) Ispanijos centrinės valdžios institucijų manymu, transliavimo centrų eksploatavimas ir priežiūra neįeina į darbą išplėsti aprėptį, kurį iš dalies finansuoja PTPM. Ši ministerija nėra įgaliota reikalauti, kad tarybos ar autonominės sritys tęstų eksploatavimą bei priežiūrą ir dėl aprėpties plėtros surengto konkurso sąlygose nustatytam laikotarpiui pasibaigus. Todėl negalima visiškai atmesti prielaidos, kad kai kurių centrų eksploatavimas ir priežiūra gali būti pertraukti vietos tarybai sumažinus biudžetą. Centrinės valdžios institucijų iš pradžių įvertintos metinės eksploatavimo ir priežiūros išlaidos sudarė 10 % pradinės investicijos. Atliekant šį tyrimą, kelios autonominės sritys pateikė daugiau išsamių duomenų apie skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo eksploatavimui ir priežiūrai II zonoje panaudotas lėšas.

([59]) 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 379, 2006 12 28, p. 5). Nurodytą reglamentą nuo 2014 m. sausio 1 d. pakeitė 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 352, 2013 12 24, p. 1).

5. ŠALIŲ PATEIKTŲ PROCEDŪRINIŲ ARGUMENTŲ VERTINIMAS

(129) 2019 m. birželio 13 ir 14 d. pastabose įmonės *Itelazpi*, *Cellnex* ir Ispanija teigė, kad, panaikinusi 2013 m. sprendimą, Komisija turėjo priimti naują sprendimą pradėti procedūrą, kuriame turėjo būti išdėstyta jos nuomonė dėl nagrinėjamų priemonių atrankumo. Ispanijos ir suinteresuotųjų šalių nuomone, dėl to, kad nebuvo priimtas naujas sprendimas pradėti procedūrą, šalys negalėjo pasinaudoti savo teise į gynybą.

(130) Ispanija ir įmonė *Cellnex* taip pat teigė, kad sprendimas pradėti procedūrą šioje byloje buvo panaikintas, kai Teisingumo Teismas panaikino 2013 m. sprendimą. 2013 m. sprendimo 41 punkte buvo nustatyta: „daugiau faktinės informacijos rasite sprendime pradėti procedūrą, kurį reikėtų laikyti neatsiejama šio sprendimo dalimi“. Ispanijos nuomone, tai reiškia, kad panaikinus 2013 m. sprendimą buvo panaikintas ir sprendimas pradėti procedūrą. Ši nuomonė klaidinga dėl toliau nurodytų priežasčių.

(131) Pirma, sprendimas pradėti procedūrą ir galutinis sprendimas yra atskiri teisės aktai, sukeliantys atskiras teisines pasekmes. Sprendimas pradėti procedūrą buvo priimtas remiantis 1999 m. Procedūrų reglamento 4 straipsnio 4 dalimi. Sprendime pradėti procedūrą išdėstytos Komisijos abejonės dėl tiriamų priemonių suderinamumo su vidaus rinka. Galutinis sprendimas (t. y. 2013 m. sprendimas) buvo priimtas remiantis 1999 m. Procedūrų reglamento 7 straipsnio 5 dalimi. 2013 m. sprendime Komisija nustatė, kad pagalba buvo nesuderinama su vidaus rinka, ir nurodė ją susigrąžinti. Kadangi sprendimas pradėti procedūrą ir galutinis sprendimas yra du skirtingi teisės aktai, 2013 m. sprendimo 41 punktą teisinga aiškinti taip, kad sprendime pradėti procedūrą pateikti faktiniai duomenys yra 2013 m. sprendimo dalis. Be to, galutinio sprendimo panaikinimas nėra susijęs su šiais faktiniais duomenimis.

(132) Antra, nė viename iš Ispanijos ir suinteresuotųjų šalių po 2013 m. sprendimo priėmimo pateiktų ieškinių teismui nebuvo prašoma panaikinti sprendimą pradėti procedūrą; jais buvo siekiama panaikinti galutinį sprendimą. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką Teisingumo Teismo paskelbto panaikinimo apimtis negali būti platesnė nei ta, kurios prašė pareiškėjas ([60]). Kadangi nė viename iš ieškinių nebuvo prašoma panaikinti sprendimą pradėti procedūrą, Teisingumo Teismas Sprendimu *Retegal* ([61]) negalėjo panaikinti sprendimo pradėti procedūrą.

(133) Trečia, pagal nusistovėjusią teismų praktiką Sąjungos priemonės panaikinimas nebūtinai turi įtakos parengiamiesiems aktams ([62]). Akto, kuriuo užbaigiama administracinė procedūra, susidedanti iš kelių etapų, panaikinimas nebūtinai reiškia visos procedūros, vykusios iki ginčijamo akto priėmimo, panaikinimą, neatsižvelgiant į teismo sprendimo, kuriuo panaikinamas aktas, procesinius ar materialinius pagrindus.

(134) Dėl esą tenkančios pareigos atnaujinti procedūrą panaikinus 2013 m. sprendimą Komisija pažymi, kad jokiame teisės akte ar teismų praktikoje nenurodyta, kad panaikinus Komisijos sprendimą būtinai reikėtų atnaujinti oficialią tyrimo procedūrą priimant naują sprendimą (žr. visų pirma Sprendimo *SNCM / Komisija*, T-1/15, ECLI:EU:T:2017:470, 69 punktą). Kaip paaiškinta pirmiau, pagal teismų praktiką Bendrijos priemonės panaikinimas nebūtinai turi įtakos parengiamiesiems aktams. Sprendime *SNCM*, panaikinus galutinį Komisijos sprendimą, Komisija neatnaujino procedūros, o tik pasiūlė šalims pateikti pastabas. Teisingumo Teismas nusprendė, kad, kadangi Komisija suteikė valstybei narei ir šalims galimybę pateikti pastabas po sprendimo panaikinimo, valstybės narės ir suinteresuotųjų šalių procesinės teisės nebuvo pažeistos. Be to, Tarybos reglamente (ES) 2015/1589 ([63]) nenurodyta, kada Komisija privalo atnaujinti procedūrą. Todėl pareiga atnaujinti procedūrą priimant naują sprendimą negali būti kildinama ir iš minėto reglamento.

([60]) Žr. Sprendimo *Comunità montana della Valnerina / Komisija*, C-240/03 P, ECLI:EU:C:2006:44, 43 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką.

([61]) 2017 m. gruodžio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Comunidad Autónoma de Galicia, Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA (Retegal) / Komisija*, C-70/16 P, ECLI:EU:C:2017:1002)

([62]) Žr. Sprendimo *Alitalia / Komisija*, T-301/01, EU:T:2008:262, 100 punktą; Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-415/96, ECLI:EU:C:1998:533, 32 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. Sprendimo *Fedesa ir kt.*, C-331/88, ECLI:EU:C:1990:391, 34 punktą.

([63]) 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015 9 24, p. 9).

(135) Ispanija, įmonės *Itelazpi* ir *Cellnex* teigia, kad Komisija turėjo priimti naują sprendimą pradėti procedūrą, kuriame būtų pateikta išsami atrankumo analizė, kad šalys galėtų pareikšti savo nuomonę dėl priemonės atrankumo. Komisija pažymi, kad Ispanijos valdžios institucijos jau pareiškė savo nuomonę dėl atrankumo nebuvimo preliminaraus tyrimo etape (kaip nurodyta sprendimo pradėti procedūrą 22 punkte ([64])). Sprendime pradėti procedūrą išdėstyta preliminari Komisijos nuomonė dėl valstybės pagalbos buvimo (įskaitant atrankumą) ir dėl pagalbos suderinamumo. Sprendime pradėti procedūrą buvo teigiama, kad ginčijamomis priemonėmis iškraipoma konkurencija, nes jomis teikiama pirmenybė skaitmeninės antžeminės televizijos technologijai, taip pat buvo teigiama, kad skaitmeninė antžeminė televizija ir palydovinė televizija konkuruoja (pavyzdžiui, nurodomas Kantabrijos atvejis, kai iš pradžių konkursą laimėjo palydovinės televizijos operatorius). Sprendime pradėti procedūrą paaiškinta, kodėl pirmenybė teikta vienoms, o ne kitoms platformoms. Ispanijai ir suinteresuotosioms šalims buvo suteikta galimybė pareikšti savo nuomonę dėl priemonių atrankumo. 2010 m. lapkričio 30 d. pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą Ispanija paaiškino, kad tinklo operatoriai, naudojantys skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją, neįgijo atrankiojo pranašumo prieš kitus tinklo operatorius. Ispanija taip pat teigė, kad nagrinėjamomis priemonėmis nediskriminuojamos kitos technologijos, kurios nėra skaitmeninė antžeminė televizija, paaiškindama skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinės televizijos skirtumus, susijusius su sąnaudomis ir rinkos sąlygomis. Ispanija pabrėžė, kad palydovinė ir skaitmeninė antžeminė televizija nepriklauso tai pačiai rinkai. Tai rodo, kad Ispanija turėjo galimybę pareikšti savo nuomonę atrankumo klausimu jau po sprendimo pradėti procedūrą.

(136) Be to, nepasikeitė nei tiriama priemonė, nei bylos faktinės aplinkybės, nei jos teisinis vertinimas.

(137) 2019 m. balandžio 26 d. Komisija taip pat išsiuntė Ispanijai, įmonėms *Itelazpi*, *Cellnex*, *Retevisión*, CTTI, *Navarra de Servicios y Tecnologias, SA*, *Retegal* ir *Astra* prašymą pateikti informaciją, kuriuo paragino šalis pateikti pastabas dėl Sprendimo *Retegal* ir nagrinėjamų priemonių atrankumo ([65]). Įmonės *Cellnex*, *Itelazpi*, *Astra* ir Ispanija pateikė išsamias pastabas atsakydamos į Komisijos prašymą pateikti informaciją, kuriose išdėstė savo nuomonę dėl atrankumo kriterijaus. Šalys pateikė išsamias pastabas, o Komisija išnagrinėjo visus Ispanijos ir susijusių trečiųjų šalių pateiktą naują, svarbią ir dabartinę informaciją. Remiantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, Ispanija ir kitos suinteresuotosios šalys turėjo pakankamai galimybių išsakyti savo nuomonę atrankumo klausimu, todėl buvo visapusiškai atsižvelgta į šalių procesines teises.

6. **PAGALBOS VERTINIMAS**

6.1. **Teisinis pagalbos pagrindas**

(138) Kaip išsamiai aprašyta 2.2 skirsnio 28–39 konstatuojamosiose dalyse, perėjimo prie skaitmeninės televizijos teisinę sistemą Ispanijoje sudaro sudėtingas įvairių centrinės valdžios ir kartu regioninės bei vietos valdžios institucijų per ketverius metus priimtų teisės aktų rinkinys. Pagal 2005 m. Nacionalinį techninį planą ir 2007 m. Perėjimo planą daugiausia reguliuojamas perėjimas prie skaitmeninės antžeminės televizijos I zonoje, tačiau juose taip pat nustatytas pagrindas imtis tolesnės plėtros priemonių II zonoje. Šias plėtros priemones regioninės valdžios institucijos įgyvendino sudariusios kelis bendruosius susitarimus su centrine valdžia (2008 m. bendrieji susitarimai) ir 2008 m. priėmusios priedus prie ankstesnių 2006 m. bendrųjų susitarimų, o 2009 m. – priedus prie 2008 m. bendrųjų susitarimų.

(139) Sudariusios šiuos susitarimus su priedais regioninės ir (arba) vietos valdžios institucijos daugybe įvairių priemonių ėmėsi plėsti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptį II zonoje, daugiausia rengdamos viešus konkursus, kaip aprašyta 40–43 konstatuojamosiose dalyse. Todėl Komisija mano, kad aprėpties plėtrai II zonoje skirtos pagalbos schemos pagrindas yra įvairūs centrinės valdžios priimti teisės aktai ir PTPM su autonominėmis sritimis sudaryti bei iš dalies pakeisti susitarimai, kuriuose nustatyti esminiai schemos elementai, t. y. paskata pereiti prie skaitmeninės televizijos II zonoje ir šios paskatos taikymas tik antžeminei technologijai. Šiais teisės aktais ir susitarimais buvo

([64]) Išankstinio tyrimo etape Ispanija, be kita ko, paaiškino, kad skaitmeninė antžeminė televizija ir palydovinė televizija nebuvo diskriminuojamos. Ispanija taip pat paaiškino, kad skaitmeninė antžeminė televizija ir palydovinė technologija yra dvi atskiros rinkos.

([65]) Be to, Komisija paragino Ispaniją perduoti prašymą pateikti informaciją visoms įmonėms, kurios gali būti susijusios su galimu neigiamu Komisijos sprendimu, nurodančiu susigrąžinti neteisėtą nesuderinamą pagalbą šioje byloje.

siekiama paskatinti autonomines sritis imtis priemonių, kurios nebuvo technologiškai neutralios ([66]). Nors pagal Nacionalinį techninį planą reguliuojamas perėjimas prie skaitmeninės antžeminės televizijos I zonoje, jame vietos valdžios institucijos taip pat įgaliotos bendradarbiaudamos su autonominėmis sritimis kurti papildomus transliavimo centrus, reikalingus užtikrinti, kad ir II zonoje būtų įmanomas skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimas. Taigi centrinė valdžia tuo metu jau buvo numačiusi plėsti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptį. Be to, iš Karaliaus dekreto 1/2009 matyti, kad palydovines technologijas numatyta naudoti tik III zonoje. Taigi autonominės sritys praktiškai laikėsi centrinės valdžios gairių dėl skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros ([67]). Autonominės sritys įgyvendino centrinės valdžios planą remdamosi savo atitinkamais bendraisiais susitarimais, kurie buvo sudaryti pagal tą patį šabloną.

(140) Taigi iš minėtų centriniu lygmeniu priimtų teisės aktų, susitarimų ir priedų matyti, kad jais grindžiama schema, kuria siekiama išplėsti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptį II zonoje naudojant tik antžeminį transliavimą. Be to, tokiomis aplinkybėmis centrinės ar vietos valdžios institucijos neturėjo jokios veiksmų laisvės techniškai įgyvendindamos schemą, kad būtų laikomasi technologinio neutralumo principo. Nacionalinių, regioninių ar vietos valdžios institucijų taikomomis priemonėmis buvo siekiama to paties tikslo ir, atsižvelgiant į jų glaudų ryšį, jos turėtų būti nagrinėjamos kartu kaip tos pačios schemos dalis. Tai patvirtino ir Bendrasis Teismas, kuris byloje T-541/13, iškeltoje remiantis ieškiniu dėl 2013 m. sprendimo panaikinimo, patvirtino, tai, kas nurodyta toliau. Ši išvada taikoma ir šiame sprendime nagrinėjamoms priemonėms (kurios yra tos pačios priemonės kaip ir 2013 m. sprendime nagrinėjamos priemonės):

„52 *Il résulte de différents actes législatifs et administratifs des autorités espagnoles que le plan de transition vers la télévision numérique dans l'ensemble du territoire du Royaume d'Espagne par un recours prédominant à la technologie terrestre obéissait à une initiative lancée et coordonnée par l'administration centrale. Il est constant, ainsi qu'il ressort du considérant 24 de la décision attaquée, que la loi 10/2005, qui marquait le début de la réglementation du passage à la TNT, a précisé la nécessité d'encourager la transition de la technologie analogique vers la TNT. Ainsi qu'il ressort du considérant 26 de ladite décision, les autorités espagnoles prévoyaient, dans une disposition additionnelle du programme technique national en faveur de la TNT, la possibilité d'une extension de couverture au moyen de la technologie terrestre dans les zones à faible densité de population à la condition que l'installation locale soit conforme à ce programme. Les considérants 28 à 32 de cette décision, dont le contenu n'est pas contesté par les requérantes, décrivent la collaboration entre le MITC et les communautés autonomes au moyen de conventions-cadres et d'addenda à des conventions-cadres afin de procéder à la numérisation dans ladite zone. Ces actes avaient notamment trait au cofinancement par le gouvernement espagnol de l'extension de la couverture de la TNT dans cette zone.*

53 *Au vu des éléments qui précèdent, il ne saurait être reproché à la Commission d'avoir analysé les mesures espagnoles en faveur du déploiement de la TNT dans la zone II dans un seul et même contexte. En effet, les différentes interventions étatiques aux niveaux national, régional et communal devant être analysées en fonction de leurs effets, elles présentaient, en l'espèce, des liens tellement étroits entre elles qu'elles pouvaient être considérées par la Commission comme un seul régime d'aides accordé par les autorités publiques en Espagne. Tel est le cas notamment parce que les interventions consécutives en*

([66]) Tokių gairių galima rasti susijusiuose centrinės valdžios dokumentuose. Ypač 2008 m. gruodžio mėn. pasirašytuose bendruosiuose susitarimuose „Bendrasis Pramonės, turizmo ir prekybos ministerijos ir […] autonominės srities susitarimas dėl bendradarbiavimo rengiant Nacionalinį perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos planą“ išvardyta, kokia veikla bus finansuojama centrinės ir regioninės valdžios institucijų siekiant, kad skaitmeninės televizijos transliavimo aprėptis prilygtų esamai analoginės televizijos aprėpčiai. Juose, viena vertus, minimi esami transliavimo centrai, kuriuos modernizuos transliuotojai (I zonoje įrengti skaitmeninės antžeminės televizijos centrai), kita vertus, numatoma „plėsti aprėptį“ – įrengti papildomus centrus, kad būtų užtikrinta tokia pati skaitmeninės televizijos skverbtis. Kadangi transliavimo centrai reikalingi naudojant tik skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją, akivaizdu, kad planuojami veiksmai susiję tik su šia technologija. Be to, finansuoti aprėpties plėtrą numatyta 2009 m. spalio – gruodžio mėn. pasirašytų 2008 m. bendrųjų susitarimų prieduose. Iš juose pateiktos „aprėpties plėtros priemonės“ apibrėžties aiškiai matyti, kad minima tik antžeminė technologija.

([67]) Susitikimuose su autonominių sričių atstovais, PTPM nurodė siekianti užtikrinti perėjimą prie skaitmeninės antžeminės televizijos ir II zonoje. Tai patvirtinta viešai internete paskelbtame pristatyme, kurį pasirašė PTPM. http://www.fenitel.es/asamblea08/PONENCIAS/4SETSI.pdf. Tai taip pat patvirtina autonominių sričių, atsakiusių į Komisijos prašymą suteikti informacijos, pareiškimai. Savo atsakymuose autonominės sritys aiškiai remiasi Nacionaliniu perėjimo planu, kuris priimtas Karaliaus dekretu Nr. 944/2005, ir planu „Avanza“. Žr., pavyzdžiui, Estremadūros atsakymą: „Pagal… Karaliaus dekretą Nr. 944/2005… patvirtinantį Nacionalinį skaitmeninės antžeminės televizijos techninį planą, kuriame nustatyta vietos iniciatyva plėtoti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptį…“

Espagne présentaient, au regard notamment de leur chronologie, de leur finalité et de la situation dans ladite zone, des liens tellement étroits entre elles qu'il ne saurait être reproché à la Commission de ne pas les avoir dissociées (voir, en ce sens, arrêt du 19 mars 2013, Bouygues et Bouygues Télécom/Commission, C-399/10 P et C-401/10 P, Rec, EU:C:2013:175, points 103 et 104)."

(141) Siekdama labiau pagrįsti šį nustatytą faktą Komisija taip pat išanalizavo didelę atskirų pačių autonominių sričių surengtų konkursų imtį. Konkursų imtį sudaro visa Ispanijos teritorija, išskyrus Meliliją (Ispanijos valdžios institucijos nenurodė nė vieno konkurso šiame regione teigdamos, kad nėra atitinkamų dokumentų). Į imtį įtraukti ir konkursai dėl aprėpties plėtros, ir konkursai dėl įrangos tiekimo. Be to, į imtį įtraukti konkursai, turintys skirtingo dydžio biudžetą: konkursai, kurių biudžetas yra santykinai mažas, ir konkursai, kurių biudžetas yra didesnis (daugiau kaip 10 mln. EUR). Kaip nurodyta, imties reprezentatyvumas priklauso nuo pasirinkimo, ką ir kokiu mastu į ją įtraukti. Šie konkursai yra ankstesnėse konstatuojamosiose dalyse aprašytos nacionalinės programos, kuri buvo iš anksto nustatyta remiantis teisės aktais ir susitarimais su autonominėmis sritimis, įgyvendinimo rezultatas. Imties analizė patvirtina minėtą išvadą, nes dauguma patikrintų konkursų nebuvo technologiškai neutralūs. Remdamasi šia reprezentatyvia imtimi, Komisija patvirtino, kad tam tikrose autonominėse srityse vykę konkursai iš esmės atitiko logiką, pagal kurią jie buvo skirti tik antžeminėms technologijoms.

(142) Net ir technologiškai neutraliems konkursams priskirdama atskirus konkursus, kurie formaliai nebuvo diskriminaciniai, Komisija nustatė, kad jų nebuvo daug. Šių konkursų specifikacijos buvo suformuluotos taip, kad, nepaisant Ispanijos centrinės valdžios institucijų planų, juose galėjo dalyvauti operatoriai, naudojantys ne antžemines technologijas. Bet kuriuo atveju pati aplinkybė, kad mažoji dalis konkursų buvo technologiškai neutralūs, rodo tik neišsamų schemos įgyvendinimą, bet nepanaikina jos kaip schemos.

(143) Dėl 2013 m. sprendimo Bendrasis Teismas taip pat paaiškino, kad: „Komisija nesinaudojo ekstrapoliacija nuspręsdama, kad imtyje nustatyti pažeidimai buvo paplitę visoje Ispanijoje. Komisija tik išanalizavo nagrinėjamos pagalbos schemos požymius, tačiau buvo teisi nedarydama išvados, kad dėl to, jog analizuoti konkursai neatitiko technologinio neutralumo kriterijaus, šio kriterijaus nebuvo laikomasi visuose konkursuose, susijusiuose su TNT tinklo eksploatavimu, ir tai atsispindi ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje" ([68]). Ši išvada galioja ir šiame sprendime nagrinėjamoms priemonėms (kurios yra tos pačios priemonės kaip ir 2013 m. sprendime nagrinėjamos priemonės).

(144) Iš tikrųjų valstybės pagalba skaitmeninės antžeminės televizijos technologijai diegti II zonoje buvo suteikta tada, kai centrinės ir regioninės valdžios institucijos pervedė lėšas jų gavėjams. Įvairiose autonominėse srityse tai buvo padaryta skirtingu metu. Iš gautos informacijos matyti, kad pirmieji nustatyti konkursai įvyko 2008 m. liepos mėn. ([69]) Priede pateikiami viešųjų išlaidų apskaičiavimai, suskirstyti pagal regionus.

(145) Kalbant apie tęstinę pagalbą tinklų eksploatavimui ir priežiūrai, ši pagalba papildo schemą, kuria siekiama išplėsti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptį II zonoje naudojant tik antžeminį transliavimą, ir yra logiška jos pasekmė, nors centrinė valdžia šios tęstinės pagalbos įgyvendinimą patikėjo autonominėms sritims. Kai kurios autonominės sritys (žr. šio sprendimo priedo skyrelį „Einamosios išlaidos") konkursus pradėjo dėl esamų antžeminių skaitmeninių tinklų eksploatavimo ir priežiūros, apie kuriuos paskelbė savo oficialiuosiuose leidiniuose ([70]).

([68]) Žr. Sprendimo byloje T-461/13 107 punktą.

([69]) La Riochos autonominės srities 2008 m. liepos 30 d. paskelbtas konkursas dėl įrangos tiekimo ir Katalonijos autonominės srities 2008 m. liepos 27 d. paskelbtas konkursas dėl plėtros SE/CTTI/06/08.

([70]) Žr., pavyzdžiui, Kastilijos ir Leono valdžios institucijų nutarimą Resolución de 24 de septiembre de 2012, de la Dirección General de Telecomunicaciones, por la que se anuncia la licitación del servicio: Contrato de servicios para la conservación y renovación tecnológica de las infraestructuras de televisión digital de la Junta de Castilla y León. Expte.: Serv 05–4/12; BOCYL 10 de octubre 2012.

(146) Kaip paaiškinta 62 konstatuojamojoje dalyje, naujų, pakeistų priemonių teisinis vertinimas šiame sprendime neatliekamas.

6.2. **Valstybės pagalbos vertinimas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį**

6.2.1. *Valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį*

(147) Tiriamą priemonę, įskaitant 44 konstatuojamojoje dalyje aprašytą tęstinę pagalbą eksploatavimui ir priežiūrai, galima apibūdinti kaip valstybės pagalbą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatytos valstybės pagalbos buvimo sąlygos. Pirma, turi būti valstybės įsikišimas arba įsikišimas naudojant valstybinius išteklius. Antra, jos gavėjui turi būti suteikiamas atrankusis ekonominis pranašumas. Trečia, ji turi iškraipyti arba kelti grėsmę iškraipyti konkurenciją. Ketvirta, įsikišimas turi būti toks, kad galėtų padaryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

6.2.1.1. Valstybiniai ištekliai

(148) Tiriamos priemonės pagrindas yra aprašytoji centrinio, regioninio ir vietos lygmens teisės aktų sistema, taip pat tarp įvairių Ispanijos administracijos lygmenų sudaryti susitarimai. Be to, Ispanija neginčijo sprendime pradėti procedūrą pateiktos išvados, kad priemonė finansuojama biudžeto lėšomis. Tačiau ji tvirtino, kad priemonė finansuojama tiek iš centrinio biudžeto, tiek iš autonominių sričių ir savivaldybių biudžetų. Ji taip pat pareiškė nuomonę, kad tiriama priemonė iš tiesų tėra lėšų pervedimas iš vienos valdžios institucijos į kitą. Todėl to, kad lėšos buvo paimtos daugiausia iš centrinio biudžeto, o dalis jų – iš regioninių ir vietos biudžetų, Ispanija neginčijo. Be to, šia priemone nebuvo vien tik pervestos lėšos tarp valdžios institucijų, nes šios lėšos galiausiai panaudotos ekonominės veiklos vykdytojams diegiant skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą (kaip paaiškinta 6.2.1.2 skirsnyje).

(149) Atsižvelgiant į šias aplinkybes daroma išvada, kad tiriama priemonė buvo tiesiogiai finansuojama iš valstybės biudžeto ir iš konkrečių autonominių sričių bei vietos savivaldybių biudžetų. Pagalba eksploatavimui ir priežiūrai, kaip aprašyta 44 konstatuojamojoje dalyje, buvo finansuojama ne iš centrinio valstybės biudžeto, o tiesiogiai iš autonominių sričių biudžetų. Todėl ši priemonė yra priskirtina valstybei ir įgyvendinama iš valstybinių išteklių.

6.2.1.2. Ekonominio pranašumo suteikimas ekonominės veiklos vykdytojams

(150) Tiriama priemone valstybiniai ištekliai buvo perduoti konkrečioms įmonėms. Nors Sutartyje nėra apibrėžta įmonės sąvoka, joje minima, kad tai gali būti bet koks fizinis ar juridinis asmuo, vykdantis ekonominę veiklą, nepriklausomai nuo jo juridinio statuso ar finansavimo būdo. Pagal teismų patvirtintą Komisijos praktiką televizijos transliavimo tinklų eksploatavimas laikomas ekonomine veikla ([71]), panašiai kaip ir kitais atvejais, kai infrastruktūrą valdo regioninės valdžios institucijos ([72]). Nagrinėjamu atveju platformų operatoriai ir dauguma valstybinių įmonių arba miestų tarybų yra įregistruoti CMT registre kaip tinklo operatoriai. Tai rodo, kad jie teikia tam tikras paslaugas, o tai pagal nusistovėjusią teismų praktiką yra laikoma ekonomine veikla. Jeigu atitinkamą paslaugą yra pasiruošę teikti arba tam reikalingas sąlygas turi ir kiti veiklos vykdytojai, o šiuo atveju taip ir yra, tai reiškia, kad egzistuoja rinka. Pavyzdžiui, įmonė *Astra* iki aprėpties plėtros II zonoje kelis kartus susitiko su autonominių sričių valdžios institucijomis, kad pateiktų joms savo pasiūlymą. Be to, 2008 m. kovo mėn. įmonė *Astra* dalyvavo skaitmeninės televizijos paslaugoms teikti II ir III zonose skirtame technologiškai neutraliame konkurse Kantabrijoje ir jį laimėjo. Jeigu valstybinės įmonės ir miestų tarybos negauna atlygio už suteiktas paslaugas, tai dar nereiškia, kad atitinkamos veiklos negalima laikyti ekonomine veikla ([73]).

([71]) Komisijos sprendimai N622/2003 – Digitalisierungsfonds (Austrija); C 25/2004 – DVB-T Berlynas Brandenburgas (62 punktas) (OL L/200/2006); C 34/2006 – DVB-T Šiaurės Reinas-Vestfalija (83 punktas) (OL L 236, 2008 9 3, p. 10–44); C 52/2005 – Mediaset (96 punktas) (OL L/147/2007).

([72]) Sprendimas *Ryanair Ltd / Europos Komisija*, T-196/04, ECLI:EU:T:2008:585, 88 punktas; Sprendimas *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617, 107–109 ir 121–125 punktai.

([73]) Žr. Sprendimo *Freistaat Sachsen ir kt. prieš Europos Komisiją* (T-443/08) ir *Mitteldeutsche Flughafen AG ir Flughafen Leipzig-Halle GmbH prieš Europos Komisiją* (T-455/08), sujungtos bylos T-443/08 ir T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117, 115 punktą, kuriame Bendrasis Teismas teigia: „tai, kad tam tikros veiklos nesiimtų privatūs ūkio subjektai arba kad ji nėra pelninga, nėra reikšmingas kriterijus kvalifikuojant tokią veiklą kaip ekonominę veiklą <...>“.

(151) Komisija nesutinka su Ispanijos argumentu, kad autonominės sritys, valstybinės įmonės ir miestų tarybos, eksploatuodamos antžeminį tinklą, vykdo oficialius savo, kaip valdžios institucijų, įgaliojimus, todėl joms SESV 107 straipsnis netaikomas. Jau pripažinta, kad su valstybės prerogatyvomis susijusi veikla, kurią vykdo pati valstybė arba jos institucijos pagal joms suteiktus valstybinės valdžios įgaliojimus, nėra ekonominė veikla pagal konkurencijos taisykles ([74]). Tai tokia veikla, kuri įeina į esmines valstybės funkcijas arba yra dėl savo pobūdžio, tikslo ar taikomų taisyklių iš esmės su jomis susijusi. Teismų praktikoje yra keli šios rūšies veiklos pavyzdžiai, taigi tikra valstybinė veikla skiriama nuo komercinės veiklos, kuria gali užsiimti valstybė. Tokia veikla gali būti susijusi su kariuomene arba policija, saugios oro navigacijos priežiūra ir gerinimu, oro eismo kontrole ([75]), kovos su tarša priežiūra, kuri yra viešojo intereso užduotis, priskiriama esminėms valstybės funkcijoms, susijusioms su aplinkos apsauga jūrų zonose ([76]), ir standartizacijos veikla, taip pat susijusia mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veikla ([77]).

(152) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija laikosi nuomonės, kad šioje byloje antžeminio transliavimo tinklo eksploatavimas nėra valstybės pareiga ar prerogatyva ir nėra viena iš įprastų veiklos, kurią gali atlikti tik valstybė, rūšių. Šios paslaugos nėra įprastai teikiamos valdžios institucijų ir yra iš esmės ekonominio pobūdžio, sprendžiant iš to, kad I zonos rinkoje veiklą vykdo kelios įmonės. Antra, šias paslaugas II zonoje norėjo teikti privati nepriklausoma nuo valdžios institucijų įmonė *Astra* (sprendžiant iš to, kad ji dalyvavo 2008 m. Kantabrijos konkurse). Trečia, tinklas II zonoje diegiamas tik siekiant transliuoti privačius nacionalinės ir regioninės televizijos kanalus ([78]). Skaitmeninio antžeminio tinklo diegimo II zonoje ekonominis pobūdis patvirtintas keliais Teisingumo Teismo sprendimais; žr., pavyzdžiui, Sprendimą *Ispanija / Komisija*, T-808/14 ([79]); Sprendimą *Abertis ir Telecom Castilla-la Mancha / Komisija*, T-37/15 ir T-38/15 ([80]); Sprendimą *Navarra de Servicios y Tecnologías, SA / Europos Komisija*, T-487/13 ([81]). Todėl daroma išvada, kad autonominių sričių, valstybinių įmonių ir miestų tarybų vykdomas antžeminio tinklo eksploatavimas nėra jų kaip valdžios institucijų oficialių įgaliojimų vykdymas.

Tiesioginiai pagalbos gavėjai

(153) Skaitmeninės antžeminės televizijos platformos operatoriai yra tiesioginiai pagalbos gavėjai pagal ginčijamas priemones, nes jie gavo lėšas, skirtas jų tinklui II zonoje modernizuoti ir išplėsti bei techninei įrangai, skirtai jų tinklui, tiekti. Jiems taip pat yra naudinga tęstinė pagalba šių tinklų eksploatavimui ir priežiūrai. Autonominės sritys pasirinko aprėpties plėtrą vykdyti skirtingai, todėl nustatytos kelios tiesioginių pagalbos gavėjų rūšys.

([74]) Komisijos komunikatas dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą (OL C 8, 2012 1 11).

([75]) Sprendimas *SAT / Eurokontrolė*, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7 , 19–30 punktai; Sprendimas *Selex*, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191.

([76]) Sprendimas *Calì & Figli*, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, 22 punktas.

([77]) Sprendimas *Selex*, T-155/04, ECLI:EU:T:2006:387, 73–82 punktai, patvirtintas Sprendimu *Selex*, C-113/07, ECLI:EU:C:2009:191.

([78]) Kaip nurodyta 2.1.3 skirsnyje, visuomeniniai transliuotojai privalo teikti paslaugas 98 % visuomenės, todėl jiems teko aprėpti II zoną savo pačių pastangomis. Be to, nacionalinės visuomeninės televizijos RTVE kanalai ir regioninės visuomeninės televizijos kanalai transliuojami atskirame tinkle. Privatūs transliuotojai naudojasi vienadažnio tinklo signalu, o visuomeniniai transliuotojai – visuotiniu Ispanijos tinklu. Dėl šių skirtumų abiejų tinklų antžeminei bazei reikia skirtingos įrangos.

([79]) Sprendimo byloje T-808/14 60–67 punktai. Šis teismo sprendimas buvo patvirtintas Teisingumo Teismo sprendimu *Ispanija / Komisija*, C-114/14 P, ECLI:EU:C:2018:753.

([80]) Sprendimas *Abertis Telecom Terrestre, SA ir Telecom Castilla-La Mancha, SA* / Europos Komisija, T-37/15 ir T-38/15, ECLI:EU:T:2016:743, 82–90 punktai. Šis teismo sprendimas buvo patvirtintas Teisingumo Teismo sprendimu *Cellnex Telecom SA ir Telecom Castilla-La Mancha*, sujungtos bylos C-91/17 P ir C-92/17 P, ECLI:EU:C:2018:284.

([81]) Sprendimas byloje T-487/13, 53–56 punktai. Šis teismo sprendimas buvo patvirtintas teismo sprendimu sujungtose bylose C-66/16 P–C-69/16 P.

(154) Pirma, kai kuriose iš autonominių sričių ([82]) atlikti užduotį išplėsti aprėptį pavesta valstybinei įmonei, kai kada vykdančiai telekomunikacijų bendrovės veiklą. Šios įmonės arba rengė konkursus dėl aprėpties plėtros ir šią užduotį atlikti pavedė konkurso nugalėtojui, arba įsigijusios reikiamą techninę įrangą vykdė plėtrą pačios.

(155) Dabar šios valstybinės įmonės dėl valstybės joms suteiktų subsidijų gali eksploatuoti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą II zonoje. Jos taip pat gali naudoti naująją infrastruktūrą teikti kitoms paslaugoms, pavyzdžiui, „WiMax“ (belaidžio plačiajuosčio ryšio standartai, kurie gali būti naudojami fiksuotajam arba judriajam plačiajuosčiam ryšiui teikti), skaitmeninio radijo, mobiliosios televizijos (DVB-H) arba kolokacijos paslaugoms, su įmonės *Telefonica* bazinio plačiajuosčio ryšio tinklu kaimo vietovėse ir su judriojo ryšio operatoriais. Dėl tokios masto ekonomijos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo operatoriai gali gauti pajamų iš infrastruktūros, kurią finansuoja valstybė.

(156) Kiekybiškai išreikštas pranašumas, kurį įgijo valstybinės įmonės, yra aprėpties plėtrai gautų lėšų suma.

(157) Antra, kai kurios iš autonominių sričių ([83]) pačios surengė regioninio lygmens konkursus dėl skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtros. Ispanija teigia, kad dauguma šių konkursų buvo siekiama įsigyti reikiamą techninę įrangą ir įrenginius, o tokius konkursus laimėjusios bendrovės veikė kaip techninės įrangos tiekėjos. Taip yra ir įmonės *Abertis* bei su ja susijusių bendrovių *Tradia* ir *Retevisión* laimėtų konkursų atveju. Tačiau per tyrimą nustatyti faktai skatina daryti išvadą, kad nemaža dalis konkursų vyko ne tik dėl įrangos tiekimo, bet ir dėl aprėpties plėtros ([84]). Todėl Komisija mano, kad, priešingai Ispanijos teiginiams, įmonė *Abertis* ir kitos bendrovės dalyvavo tokiuose konkursuose kaip tinklų operatorės ([85]). Tokiu atveju šių konkursų nugalėtojai išties įgijo konkurencinį pranašumą prieš kitus tinklų operatorius, kurie net negalėjo dalyvauti atrankos procese. Jų pranašumą sudaro aprėpties plėtrai reikalingų lėšų suma, gauta laimėjus konkursą, kuris nebuvo technologiškai neutralus.

(158) Trečia, kai kurios iš autonominių sričių ([86]) skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtros lėšas skyrė miestų taryboms. Ispanija teigia, kad taip tebuvo pervestos lėšos tarp skirtingo lygmens administracijų ir kad miestų tarybos plėtodamos joms priklausančius tinklus paprasčiausiai vykdė savo administracinius įsipareigojimus gyventojams. Tačiau Ispanija pripažįsta, kad vietos savivaldybės veikė kaip tinklų operatorės, kad daugelis iš jų yra įtrauktos į CMT tinklų operatorių registrą ir kad jos iš tiesų vykdė tinklo plėtrą, kai kuriais atvejais konkurso tvarka. Todėl Komisija mano, kad tos vietos savivaldybės, kurios veikia kaip vietinio skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo operatorės, yra tiesioginės pagalbos gavėjos. Jų įgytas pranašumas yra iš regioninės ir centrinės valdžios institucijų aprėpties plėtrai gauta lėšų suma. Taip yra ir tada, kai dalį lėšų plėtrai skiria vietos savivaldybė iš nuosavų išteklių, ir tai laikoma pagalba įmonei arba atitinkamai veiklai.

([82]) Pavyzdžiui, *Aragón telecom*, *Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A.*, *Multimedia de les Illes Balears S.A.*, *Instituto Tecnologico de Canarias, Sociedad Regional de Cantabria I+D+I* (IDICAN), *RETEGAL* ir *Itelazpi* yra valstybinės įmonės, kurioms patikėta užduotis vykdyti plėtrą, todėl jos surengė konkursus dėl transliavimo centrams skaitmeninti reikalingos įrangos tiekimo. *Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria*, *Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació* in Catalunya and *Agencia de Informatica y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid* buvo įgaliotos rengti konkursus dėl skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtros, todėl šią plėtrą vykdė konkurso nugalėtojai. Navaros įmonė OPNATEL pati vykdė plėtrą, reikiamą įrangą įsigijusi ne konkurso būdu.

([83]) Pavyzdžiui, Andalūzija, Kastilija ir Leonas, Estremadūra, Mursija, La Riocha ir Valensijos sritis.

([84]) Kaip paaiškinta 41 konstatuojamojoje dalyje, konkursą dėl aprėpties plėtros laimėjusiai bendrovei buvo pavesta užtikrinti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo veikimą (neretai tai reiškė ir jo sukūrimą). Tarp šiam tikslui pasiekti būtinų užduočių buvo tinklo projektavimas ir statybos darbai, signalų perdavimas, tinklo įdiegimas ir aprūpinimas reikiama įranga. Kita vertus, buvo rengiami konkursai dėl techninės įrangos tiekimo tais atvejais, kai tinklai jau veikė. Tokių konkursų nugalėtojams buvo pavesta modernizuoti tinklą reikalinga įranga, t. y. tiekti, įdiegti ir pradėti eksploatuoti šią įrangą.

([85]) Pavyzdžiui, įmonės *Abertis* ir *Retevisión* laimėjo konkursus, kurie nebuvo techniškai neutralūs ir kurių bendra vertė – 5,6 mln. EUR, dėl aprėpties plėtros Estremadūros ir Kastilijos ir Leono regionuose.

([86]) Andalūzija, Kanarų salos, Estremadūra, Mursija.

(159) Apskritai įmonės *Abertis* ir Retevisión yra daugiausia pagalbos gavę konkursų nugalėtojai. Remiantis gauta informacija, atrodo, kad jos gavo iš viso apie pusę visos aprėpties plėtrai skirtų lėšų sumos.

(160) Be to, kai kurios autonominės sritys suteikė valstybės pagalbą tinklų eksploatavimui ir priežiūrai. Šias užduotis atlieka valstybinės įmonės, miestų tarybos arba jos konkurso būdu pavedamos atlikti, pavyzdžiui, transliavimo centrų savininkams. Ispanijos centrinės valdžios institucijos tvirtino, kad jos nekėlė reikalavimo eksploatuoti ir prižiūrėti skaitmenintų objektų ir kad šį klausimą sprendė autonominės sritys. Iš atliekant tyrimą įvairių autonominių sričių pateiktų duomenų matyti, kad jos iš tiesų finansavo transliavimo centrų eksploatavimą ir priežiūrą II zonoje, ypač nuo 2009 m., kai baigėsi pradinis dvejų metų laikotarpis, per kurį konkursų nugalėtojai privalėjo atlikti eksploatavimą ir priežiūrą pagal sutartis. Įmonės, kurioms pavesta eksploatuoti ir prižiūrėti skaitmenintą antžeminį tinklą II zonoje, yra tiesioginės šios pagalbos gavėjos.

(161) Galiausiai apibendrinant reikia pridurti, jog įmonei *Abertis* taip pat yra naudinga tai, kad į nemokamos televizijos transliavimo Ispanijoje rinką negalėjo patekti kitos platformos operatorius ([87]).

Netiesioginiai pagalbos gavėjai

(162) *Tinklų operatoriai*. Valstybinių įmonių pagal pirmąjį 154 konstatuojamojoje dalyje aprašytą scenarijų surengtuose konkursuose dėl aprėpties plėtros dalyvavę ir juos laimėję tinklų operatoriai yra netiesioginiai pagalbos gavėjai. Pačios valstybinės įmonės aprėpties plėtros nevykdė ir jai skirtų lėšų nepasiliko sau, o perdavė jas tinklų operatoriams, laimėjusiems konkursus dėl aprėpties plėtros. Šiuose konkursuose galėjo dalyvauti tik antžeminio tinklo operatoriai, kuriems buvo naudinga tai, kad palydovinio ryšio operatoriai dalyvauti negalėjo. Be to, kadangi rinkoje veikia nedaug operatorių, antžeminio tinklo operatoriai patyrė tik nedidelį konkurencinį spaudimą. Kaip ir minėtiems tiesioginiams pagalbos gavėjams, taip ir tinklų operatoriams yra naudinga naudotis naująja infrastruktūra teikiant ir kitas paslaugas (kaip antai „WiMax“, skaitmeninio radijo, mobiliosios televizijos ir kt.). Šių tinklų operatorių įgytą pranašumą sudaro lėšų suma, gauta laimėjus konkursą dėl aprėpties plėtros ([88]).

(163) *Telekomunikacijų įrangos tiekėjai*. Kitaip negu tinklų operatoriai, techninės įrangos tiekėjai nelaikomi netiesioginiais pagalbos gavėjais, nes jie atrankiojo pranašumo neįgijo. Kaip ir Italijos skaitmeninių dekoderių atveju ([89]), įvairių rūšių skaitmeninės infrastruktūros gamintojų neįmanoma suskirstyti į jokias kategorijas, nes iš gamintojų tikimasi, kad jie gamins visų rūšių įrangą. Konkursus laimėjusios bendrovės niekuo nesiskiria nuo tos įmonių grupės, kuri būtų dalyvavusi konkursuose, jeigu schema būtų buvusi technologiškai neutrali įvairių platformų operatorių atžvilgiu ([90]). Ispanijoje skaitmeninės antžeminės televizijos plėtrai reikalingą telekomunikacijų įrangą siejančios, diegiančios ir tiekiančios įmonės paprastai teikia ir kitas paslaugas. Tokios įrangos gamintojai, kaip ir telekomunikacijų operatoriai, kartu gali siūlyti antžeminio ar palydovinio formato, arba jų abiejų derinio, sprendimus ([91]).

([87]) Kaip nurodyta 21 konstatuojamojoje dalyje, įmonė *Abertis* užima dominuojančią padėtį nemokamos televizijos transliavimo antžeminės platformos rinkoje I zonoje ir per savo patronuojamąją įmonę *Hispasat* – III zonoje. Po to, kai II zonoje išplėsta skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptis, įmonė *Abertis* ir toliau kontroliuoja nemokamos televizijos transliavimą visoje šalyje. Jeigu į II zonos rinką būtų patekusi įmonė *Astra*, ateityje būtų buvusi įmanoma didesnė konkurencija tarp platformų ir I bei III zonose. Palyginimo tikslais galima remtis daugybe tyrimų, kuriais įrodyta palydovinio formato atsiradimo JAV televizijos rinkoje nauda – sumažėjusios kainos ir geresnė paslaugų kokybė. Kai rinkoje dar nebuvo palydovinės televizijos, kabelinės televizijos paslaugų teikėjai turėjo vietos monopolį. Plg., pavyzdžiui, Chenghuan Sean Chu, *The effect of satellite entry on cable television prices and product quality* („Palydovinės televizijos atsiradimo poveikis kabelinės televizijos kainoms ir produkcijos kokybei“), RAND Journal of Economics, 41 tomas, Nr. 4, 2010 m. žiema, p. 730–764.

([88]) Toks buvo *Retevisión* atvejis: ši įmonei *Abertis* visiškai priklausanti įmonė laimėjo Madrido ir Katalonijos regionuose surengtus konkursus dėl aprėpties plėtros, kurie nebuvo technologiškai neutralūs ir kurių bendra vertė sudarė 14,8 mln. EUR.

([89]) C52/05 – Italijos skaitmeniniai dekoderiai (OL C 118, 2006 5 19, p. 10 ir OL L 147, 2007 6 8, p. 1).

([90]) Keli techninės įrangos tiekimo konkursus laimėjusių bendrovių pavyzdžiai: *Tredess* – skaitmeninio transliavimo įrangos gamintojas, priklausantis *Televes* grupei, kuri taip pat gamina skaitmeninės palydovinės televizijos imtuvus, antenas, palydovines antenas (plg. http://www.tredess.com ir http://www.televes.es). Taip pat *Mier* (http://www.mier.es), *Elecnor* (http://www.elecnor.es/es.negocios.infraestructuras/telecomunicaciones) *Itelsis*, *BTESA*, *Axion*, *Retegal*, *Itelazpi*, *Telecom CLM*.

([91]) Per konkursus dėl aprėpties plėtros II zonoje dažnai prašoma kompleksinių sprendimų, pagal kuriuos reikėtų susieti, įdiegti ir tiekti kelis įrangos komponentus (palydovines ir antžemines antenas, siųstuvus, palydovinio ryšio imtuvus). Daugeliu atvejų pagal tokį sprendimą numatyta tiekti ir palydovinio ryšio imtuvų įrangą, kad būtų galima priimti skaitmeninius signalus, transliuotojų jau siunčiamus palydoviniu formatu.

(164) Nei tiriamos priemonės objektas, nei jos bendra sandara nėra tokie, kad būtų siekiama suteikti pranašumą gamintojams. Skaitmeninės įrangos gamintojams iš tiesų būtų naudinga bet kokia (net ir visiškai technologiškai neutrali) skaitmeninimui palanki viešoji iniciatyva. Todėl tai, kad įrangos gamintojams buvo naudinga dėl taikomos priemonės padidėjusi apyvarta, galima laikyti jos savaiminiu šalutiniu ekonominiu poveikiu. Iš esmės bet kokios valstybės pagalbos poveikį netiesiogiai patiria tos pagalbos gavėjo tiekėjai, tačiau taip jiems nebūtinai suteikiamas atrankusis pranašumas. Pagalba nebuvo skirta techninės įrangos tiekėjams, taigi jie nepasinaudojo jos tiksliniu netiesioginiu poveikiu. Be to, kadangi jie buvo išrinkti per skaidrų konkursą, kuriame galėjo dalyvauti visi, taip pat ir kitų valstybių narių, įrangos tiekėjai, jų negalima laikyti gavusiais nepagrįstai didelį pelną.

(165) *Transliuotojai*. Ispanija įtikinamai įrodė, kad aprėpties plėtra visai nebuvo naudinga antžeminės televizijos transliuotojams. Priešingai negu I zonoje, II zonoje transliuotojai atsisakė mokėti už skaitmeninimą, nes jų pačių pajamos dėl to nė kiek nedidėtų. Iš tiesų, turint omenyje, kad gyventojų yra nedaug ir jie neatrodo esą tikslinė komercinės reklamos auditorija, išplėtus aprėptį II zonoje transliuotojai negalėtų labai padidinti reklamos kainų. Todėl antžeminės televizijos transliuotojai nėra netiesioginiai tiriamos priemonės pagalbos gavėjai.

6.2.1.3. Atrankumas

(166) SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės arba iš valstybinių išteklių suteikta priemonė, kuri, „palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą“, iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją, yra laikoma pagalba. Pagal šį kriterijų nustatomos priemonės, kuriomis palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikri ekonomikos sektoriai.

(167) Kaip nurodyta pirmiau, nagrinėjama priemonė yra susijusi su transliavimo sektoriumi, tiksliau – su transliavimo signalų perdavimu. Nagrinėjama priemonė skirta įmonėms, kurios veikia tik tam tikruose transliavimo sektoriaus segmentuose, t. y. transliavimo signalų perdavimo srityje ([92]).

(168) Vadovaujantis Teisingumo Teismo praktika, priemonė yra „atrankioji tik jeigu pagal konkrečią teisinę sistemą ji suteikia pranašumą tam tikroms įmonėms prieš kitas, kurios priklauso kitam ar tam pačiam sektoriui ir kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į šios teisinės sistemos siekiamus tikslus, yra panaši ([93])“.

a) Pagrindiniai argumentai dėl priemonės atrankumo

(169) Atsižvelgiant į tai, kad pagalba teikiama subsidijų forma, orientacinė sistema šiuo atveju yra įprastos rinkos sąlygos, kuriomis turėtų veikti įmonės. Orientacinės sistemos tikslas nėra teikti subsidijas, nes įprastomis rinkos sąlygomis ūkio subjektai patys padengia savo išlaidas. Nagrinėjama priemone buvo siekiama paspartinti perėjimą prie skaitmeninio transliavimo ir plėsti aprėptį II zonoje, kaip paaiškinta 244 konstatuojamojoje dalyje. Šia priemone nukrypstama nuo orientacinės sistemos (t. y. įprastų rinkos sąlygų), nes ja sumažinamos įprastos tam tikrų bendrovių išlaidos.

(170) Todėl schemos naudos gavėjams suteikiamas pranašumas prieš visas kitas visų kitų sektorių ir to paties sektoriaus įmones, kurios turi padengti savo išlaidas. Todėl *prima facie* priemonė yra atrankioji.

([92]) Žr. 2006 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Air Liquide Industries Belgium*, sujungtos bylos C-393/04 ir C-41/05, ECLI:EU:C:2006:403, 31 punktą, kuriame nustatyta: „Dėl trečios sąlygos, susijusios su pagrindinėse bylose nagrinėjamų priemonių atrankiniu pobūdžiu, akivaizdu, kad atitinkama mokestinė nauda taikoma ne visiems ūkio subjektams, bet yra teikiama įmonėms, vykdančioms tam tikros rūšies veiklą, t. y. toms, kurios slėginėje gamtinių dujų įrangoje naudoja variklius, skirtus aprūpinimo vamzdynuose sukuriantiems slėgio režimą kompresoriams paleisti“.

([93]) Žr. Sprendimo *Comunidad Autonoma de Galicia ir Retegal / Komisija*, C-70/16 P, ECLI:EU:C:2017:1002, 61 punktą.

b) Papildomi argumentai dėl priemonės atrankumo

(171) Kai kurios šalys teigė, kad atrankumo nebuvo, nes skaitmeninės antžeminės televizijos operatoriai atsakingi už viešųjų paslaugų teikimą. Kaip bus paaiškinta šio sprendimo 6.2.1.4 skirsnyje, jie vis dėlto nėra atsakingi už tokią užduotį ([94]). Be to, reikėtų prisiminti, kad priemonė išlieka atrankiąja net ir tada, kai ja siekiama finansiškai paremti socialiai nusipelniusiomis laikomas organizacijas ([95]) arba kai jos daro teigiamą poveikį ekonomikai, kuris viršija jų individualius interesus ([96]). Todėl teigiamas transliavimo signalų skaitmeninimo poveikis negali paneigti išvados dėl priemonės *prima facie* atrankumo.

(172) Reikėtų pažymėti, kad bet kuriuo atveju, net jei orientacinė sistema būtų buvusi taikoma tik transliavimo sektoriuje (o taip nėra) ir net jei orientacinės sistemos tikslas būtų buvęs skaitmeninio transliavimo signalo perdavimas (o taip nėra), transliavimo sektoriuje paprastai konkuruoja kelios platformos ir visos šios platformos (pavyzdžiui, antžeminiai, kabeliniai, palydoviniai ar DSL tinklai) gali teikti skaitmeninio transliavimo signalo perdavimo paslaugas.

(173) Priemonės atrankumas būtų vertinamas atsižvelgiant į visas įmones, II zonoje teikiančias arba galinčias teikti skaitmeninio transliavimo aprėpties plėtros paslaugas ([97]). Jei tinklo operatoriai, naudojantys ne antžemines, o kitas technologijas, visų pirma palydovines, II zonoje gali teikti aprėpties plėtros paslaugas, turėtų būti laikoma, kad, atsižvelgiant į atitinkamos teisinės tvarkos tikslus, jie yra panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje.

(174) Ispanija teigė, kad antžeminės ir palydovinės technologijų teisinė ir faktinėje padėtis negali būti laikoma panašia. Ispanija aiškina, kad skaitmeninės antžeminės technologijos ir kitų technologijų teisinė sistema labai skiriasi. Tuo metu, kai nagrinėjamos priemonės buvo priimtos, skirtingas technologijas reglamentavo skirtingi įstatymai ([98]). Ispanijos nuomone, nors šiuo metu visas audiovizualines paslaugas reglamentuoja 2010 m. kovo 31 d. Bendrasis įstatymas Nr. 7/2010 dėl audiovizualinio ryšio, skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos ir kitų technologijų teisinė sistema vis dar skiriasi. Be to, Ispanijos teigimu, skaitmeninės antžeminės televizijos technologija yra ekonomiškai efektyvesnė nei palydovinė ir ji jau plačiai įdiegta Ispanijoje (I zonoje), o jai diegti II zonoje naudota operatorių jau turėta transliavimo infrastruktūra. Ispanija teigia, kad palydovinę technologiją naudojančios įmonės nebuvo diskriminuojamos, nes kitų technologijų teisinė ir faktinė padėtis nėra panaši į skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos padėtį.

(175) Su šiais argumentais negalima sutikti. Komisija mano, kad tai, jog skirtingoms technologijoms taikomas skirtingas specialus reglamentavimas, šioje byloje neturi jokios reikšmės atrankumo kriterijaus laikymosi vertinimui. Dėl reglamentavimo skirtumų: įmonė *Cellnex* nurodė Sprendimą *Eventech* ([99]), kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad dėl praktikos, kai Londono taksi automobiliams leidžiama važiuoti autobusų eismo juostomis, o su vairuotoju nuomojamiems automobiliams šiomis juostomis važiuoti draudžiama, Londono taksi automobiliams nesuteikiamas atrankusis ekonominis pranašumas. Komisijos nuomone, šiai bylai Sprendimas *Eventech* nėra itin reikšmingas, nes jų faktinės aplinkybės labai skiriasi. Byloje *Eventech* dviejų veiklos vykdytojų grupių (t. y. Londono taksi ir su vairuotoju

([94]) Analogiškai atrodo, kad kai kurios šalys bando paneigti priemonės atrankumą, remdamosi tuo, kad ši priemonė nesuteiks ekonominio pranašumo ekonominę veiklą vykdantiems subjektams. Tokie argumentai turėtų būti atmesti. Visų pirma, kaip paaiškinta šio sprendimo 6.2.1.2 skirsnyje, šia priemone suteikiamas ekonominis pranašumas ekonominę veiklą vykdantiems subjektams. Antra, priemonės atrankumo analizė nėra antrinė kitų pagalbos buvimo kriterijų (pavyzdžiui, ekonominės veiklos buvimo arba to, kad priemonės pagalbos gavėjas yra įmonė) laikymosi analizė.

([95]) Žr., pavyzdžiui, dėl fiskalinės priemonės Sprendimo *Cassa di Riparmio di Firenze*, C-222/04, EU:C:2006:8, 136–138 punktus.

([96]) Žr. Sprendimo *Port de Bruxelles e.a. / Komisija*, T-674/17, EU:T:2019:651, 179 punktą.

([97]) „[K]onstatuodamas, kad 2006 m. tvarka nediskriminuojant buvo taikoma visoms oro transporto bendrovėms, kurios naudojosi ar galėjo naudotis Liubeko oro uostu, Bendrasis Teismas, atsižvelgęs į ginčijamo sprendimo motyvus, pagrįstai nusprendė, kad Komisija klaidingai pripažino šią tvarką atrankine“. Sprendimo *Europos Komisija / Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, 64 punktas.

([98]) Skaitmeninė antžeminė televizija buvo reglamentuojama 2006 m. birželio 14 d. Įstatymu Nr. 10/2005 dėl skubių skaitmeninės antžeminės televizijos skatinimo priemonių, palydovinė – Įstatymu Nr. 37/1995 dėl palydovinio ryšio, o kabelinio ryšio paslaugos – Įstatymu Nr. 42/1995 dėl kabelinio ryšio.

([99]) Sprendimas *Eventech Ltd. / The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9.

nuomojamų automobilių) teiktos paslaugos buvo gana skirtingos ([100]). Nagrinėjamoje byloje skaitmenine antžemine televizija ir palydovine televizija iš esmės buvo galima teikti tą pačią paslaugą (t. y. perduoti skaitmeninės televizijos signalus II zonoje). Tai, kad abiejų technologijų reglamentavimas skiriasi, nereiškia, kad teikiamos skirtingos paslaugos. Be to, byla *Eventech* buvo susijusi su reglamentavimo priemone, t. y. draudimu važiuoti autobusų eismo juostomis, kuri tiesiogiai susijusi su transporto sistemos saugumu ir veiksmingumu ([101]). Priešingai, nagrinėjamoje byloje kalbama ne apie reglamentavimo priemonę, o apie valstybės subsidiją. *A fortiori*, nagrinėjama priemonė nėra būtina reglamentavimo priemonės, galinčios turėti įtakos perdavimo tinklo saugai ir veiksmingumui ir kuri būtų objektyviai pateisinama, pasekmė.

(176) II zonoje aprėpties plėtrai galėjo būti naudojamos įvairios technologijos. Skirtingas atskirų technologijų reglamentavimas neturi įtakos šių skirtingų technologijų (t. y. skaitmeninės antžeminės ir palydovinės televizijos) galimybėms teikti televizijos signalų perdavimo paslaugas II zonoje. Komisija mano, kad, teikiant televizijos signalų perdavimo paslaugas II zonoje, ne tik skaitmeninė antžeminė televizija, bet ir kitos technologijos, visų pirma, palydovinė televizija, galėtų būti naudojamos dėl šių priežasčių:

— Pirma, kaip paaiškinta 226 konstatuojamojoje dalyje, 2008 m. įmonė *Astra* laimėjo konkursą dėl skaitmeninės televizijos aprėpties plėtros Kantabrijoje. Iš to, kad palydovinio ryšio operatorius norėjo paslaugas teikti konkuruodamas su antžemine platforma, galima spręsti, kad teikti tokio pobūdžio paslaugas palydovinio ryšio operatoriai gali ([102]).

— Antra, Ispanijoje palydovinė platforma naudojama III zonos aprėpčiai plėsti. Nėra jokių techninių ar kokybinių priežasčių, kodėl technologija, kuri gali būti naudojama III zonoje, negalėtų būti naudojama ir II zonoje. Be to, faktiškai II zonoje transliacija per palydovinę platformą naudojama ir skaitmeninės antžeminės televizijos transliacijai palaikyti. Tokias paslaugas teikia palydovinės televizijos operatorė įmonė *Hispasat* ([103]).

— Trečia, kaip pavyzdį, galima paminėti, kad tam, jog skaitmeniniu transliavimu galėtų aprėpti atokesnes vietoves, palydovinio ryšio paslaugomis naudojasi ir kitos valstybės narės (pavyzdžiui, Prancūzija ir Airija ([104])).

— Ketvirta, kaip paaiškinta 228 konstatuojamojoje dalyje, per palydovinę platformą taip pat transliuojami keli viešieji ir privatūs kanalai, platinami per antžeminę platformą.

— Galiausiai, kaip paaiškinta 232 konstatuojamojoje dalyje, 2010 m. gegužės mėn. duomenimis, skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptis Ispanijoje siekia 98,85 % gyventojų, tačiau per antžeminę platformą televiziją žiūri tik 93,5 % namų ūkių. Taigi 5 % namų ūkių galimybę žiūrėti skaitmeninę antžeminę televiziją turi, bet renkasi to nedaryti, nes dauguma iš jų yra mokamos palydovinės televizijos abonentai.

(177) Nekalbant apie techninius ir kokybinius kriterijus, iš ankstesnėse konstatuojamosiose dalyse pateiktų pavyzdžių taip pat matyti, kad nėra jokių ekonominių priežasčių, dėl kurių kitos platformos *ex ante* neturėtų būti tinkamos II zonai. Kaip išsamiau aptarta 6.3.3.2 skirsnyje, iš anksto atmesti tokių platformų neleidžia sąnaudų tyrimai. Kaip paaiškinta 257 konstatuojamojoje dalyje, kai kurios autonominės sritys teigė, kad antžeminė technologija yra ekonomiškai efektyvesnė, ir pateikė vidaus skaičiavimų, kuriuose palygino abiejų technologijų naudojimo siekiant išplėsti aprėptį sąnaudas. Tačiau šie skaičiavimai nebuvo pakankamai išsamūs ir patikimi, kad pagrįstų antžeminės technologijos pasirinkimą. Be to, nė vieno iš šių skaičiavimų neatliko nepriklausomas ekspertas. Analogiškai, kaip paaiškinta 256 konstatuojamojoje dalyje, 2007 m. Ispanijos *ex ante* tyrime trūksta antžeminės platformos ir palydovinės platformos sąnaudų skirtumo įrodymų. Be to, kaip paaiškinta 258 konstatuojamojoje dalyje, abu įmonės *Abertis* (dabar – įmonė *Cellnex*) pateikti sąnaudų tyrimai ([105]) atlikti 2010 m., t. y. gerokai vėliau, nei buvo pradėtos taikyti

([100]) Pavyzdžiui, su vairuotoju nuomojami automobiliai turėjo būti užsakomi iš anksto, jų keleiviai negalėjo stabdyti gatvėje ir jie negalėjo laukti keleivių be išankstinio užsakymo. Be to, tik Londono taksi automobiliams buvo taikoma privalomo vežimo taisyklė (pagal kurią Londono taksi automobiliai, kai į juos įsėda keleivis, privalo jį nuvežti ten, kur jis nori, be nustatyto atstumo).

([101]) Žr. Sprendimo *Eventech* 59–61 punktus.

([102]) Nors Ispanija teigė, kad sutartis Kantabrijos regione buvo nutraukta dėl to, kad įmonė *Astra* negalėjo gauti signalų iš transliuotojų, su šiuo argumentu negalima sutikti. Pirma, šį argumentą paneigė Ispanijos nacionalinis teismas. Pasak Santandero pirmosios instancijos teismo, viena iš sutarties nutraukimo priežasčių buvo Ispanijos centrinės valdžios sprendimas parengti nacionalinę skaitmeninės antžeminės televizijos strategiją. (Žr. Santandero pirmosios instancijos teismo sprendimą 000313/2011). Antra, kaip paaiškinta 184 konstatuojamojoje dalyje, tam, kad būtų galima išplėsti aprėptį II zonoje, palydovinio ryšio operatoriai gali su transliuotojais derėtis ir iš jų gauti signalus.

([103]) Žr. 227 konstatuojamąją dalį.

([104]) Įskaitant nemokamus nacionalinius kanalus.

([105]) Skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtros Ispanijoje sąnaudų lyginamoji ataskaita „Skaitmeninė antžeminė, palyginti su palydovine televizija“ (2010 m. sausio mėn.); Specialioji ataskaita dėl suderintų procedūrų (2011 m. sausio 25 d.).

ginčijamos priemonės. Kaip paaiškinta 260–264 konstatuojamosiose dalyse, įrodymų, kad skaitmeninė antžeminė televizija yra ekonomiškai efektyvesnė technologija nei palydovinė, trūksta it 2019 m. vasario 19 d. pateiktame Katalonijos tyrime bei 2015 m. ir 2019 m. įmonės *Itelazpi* tyrimuose. Remdamasi tuo, Komisija daro išvadą, kad laikyti, jog palydovinės televizijos sąnaudos nėra konkurencingos, negalima ([106]).

(178) Šią išvadą patvirtina ir Komisijos sprendimas C(2014)6846 byloje SA.27408 dėl skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos diegimo Kastilijoje-La Mančoje ([107]), kuriame Komisija nurodė, kad valdžios institucijų pateiktuose sąnaudų tyrimuose trūksta įrodymų, kad skirtumas tarp palydovinės ir antžeminės technologijos sąnaudų yra didelis. Nurodytas Komisijos sprendimas buvo visiškai patvirtintas Bendrojo Teismo ([108]) ir Teisingumo Teismo ([109]) sprendimais.

(179) Be to, kaip aptarta 24 konstatuojamojoje dalyje, dėl antžeminių dažnių trūkumo skaitmeninės antžeminės televizijos operatoriai turi reguliariai persikelti į kitas dažnių juostas. Dėl to patiriama daug papildomų išlaidų, o tai lemia tolesnę valstybės pagalbą. Tokių persikėlimo išlaidų nebūtų buvę, jei, pavyzdžiui, būtų buvusi pasirinkta palydovinė platforma.

(180) Be to, iki pereinant prie skaitmeninio transliavimo, palydovinis transliavimas jau buvo skaitmenizuotas, todėl nereikėjo panašiai pritaikyti įrangos. Tai taip pat patvirtina nuomonę, kad laikyti, jog sąnaudų atžvilgiu palydovinė televizija nėra konkurencinga, negalima.

(181) Tai, kad palydovinės televizijos sąnaudų negalima laikyti nekonkurencingomis, taip pat patvirtina nuomonę, kad, atsižvelgiant į atitinkamos teisinės tvarkos tikslus, palydovinės ir antžeminės televizijos faktinė ir teisinė padėtis yra panaši.

(182) Dėl faktinių skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinės technologijos skirtumų Ispanija, įmonės *Itelazpi* ir *Cellnex* taip pat teigė, kad tuo metu, kai buvo priimtas Nacionalinis techninis planas dėl skaitmeninės antžeminės televizijos, Ispanijoje jau buvo įdiegta didelė dalis antžeminės infrastruktūros, įskaitant II zonoje. Jos teigia, kad, naudojant esamą infrastruktūrą, sukuriama sinergija, todėl skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos pasirinkimas yra pagrįstas. Įmonė *Itelazpi* tvirtina, kad, išplėtus aprėptį, nebuvo statoma daug naujų skaitmeninės antžeminės televizijos centrų, nes daugeliu atvejų buvo tobulinami ir pertvarkomi jau veikiantys analoginės antžeminės televizijos centrai.

(183) Su šiais argumentais negalima sutikti dėl toliau nurodytų priežasčių. Skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo diegimas II zonoje negali būti laikomas tiesiog esamo analoginio antžeminio tinklo pritaikymu ar patobulinimu. Esamas *analoginis* antžeminis tinklas nereiškia, kad jau buvo sukurtas *skaitmeninis* antžeminis tinklas. Skaitmeninė antžeminė transliacija yra kitokia technologija nei analoginė antžeminė transliacija. Norint išplėsti aprėptį, reikėjo įrengti skaitmeninę įrangą jau veikiančiuose centruose, taip pat reikėjo pastatyti naujus centrus ([110]) II zonoje ([111]).

(184) Įmonės *Itelazpi*, *Cellnex* ir Ispanija taip pat teigė, kad palydovinių platformų operatoriai negalės gauti signalų iš transliuotojų dėl transliuotojų nenoro naudoti palydovinį transliavimą. Jos taip pat aiškina, kad transliuotojai dažnai neturi teisės transliuoti savo turinio per palydovinę technologiją. Komisija pažymi, kad šie sunkumai yra įveikiami.

([106]) Išvada, kad Ispanijos valdžios institucijos nepakankamai įrodė antžeminės technologijos pranašumą, buvo patvirtinta keliais Bendrojo Teismo sprendimais: sprendimu byloje T-541/13 (130–144 punktai); sprendimu byloje T-462/13 (111–124 punktai); byloje T-465/13, (102–117 punktai).

([107]) 2014 m. spalio 1 d. Komisijos sprendimas (ES) 2016/1385 (OL L 222, 2016 8 17, p. 52).

([108]) Sprendimas *Ispanija / Komisija*, T-808/14, ECLI:EU:C:2016:734; Sprendimas *Abertis Telecom Terrestre, SA ir Telecom Castilla-La Mancha, SA / Europos Komisija*, sujungtos bylos T-37/15 ir T-38/15, ECLI:EU:T:2016:743.

([109]) Sprendimas *Cellnex Telecom SA ir Telecom Castilla-La Mancha SA / Europos Komisija*, sujungtos bylos C-91/17 ir C-92/17, ECLI:EU:C:2018:284; Sprendimas *Ispanija / Europos Komisija*, C-114/17, ECLI:EU:C:2018:753.

([110]) Skaitmeninis antžeminis signalas sklinda silpniau nei analoginis, todėl skaitmeniniam transliavimui reikėjo statyti naujus centrus.

([111]) Žr. Sprendimo *Abertis Telecom, SA ir Retevisión I, SA / Komisija*, T-541/13,ECLI:EU:T:2015:898, 89 ir 150 punktus.

Pagal Bendrojo įstatymo Nr. 7/2010 dėl audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų ([112]) 31 straipsnį audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų licencijų turėtojai nacionaliniu lygmeniu privalo derėtis dėl savo pagrindinių transliavimo kanalų pardavimo televizijos transliavimo paslaugų teikėjams, naudojantiems bet kokią technologiją ([113]). Šiomis nuostatomis siekiama išsaugoti sąžiningą konkurenciją, taigi ir technologinį neutralumą, kaip matyti iš Bendrojo įstatymo Nr. 7/2010 preambulės ([114]). Bet koks ginčas, kylantis dėl derybų pagal Bendrojo įstatymo Nr. 7/2010 31 straipsnį, gali būti perduodamas spręsti Ispanijos konkurencijos tarnybai (CNMC, *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia*). Navaros pavyzdys rodo, kad taikydami tokią procedūrą palydovinio ryšio operatoriai gali gauti transliuotojų sutikimą transliuoti jų kanalus. 2015 m. birželio mėn. Navaroje viešųjų pirkimų institucija pasiūlė konkurso dėl skaitmeninės televizijos plėtros laimėtoju pripažinti įmonę *Astra*. Vėliau Navaros valdžios institucijos sustabdė sutarties sudarymą, nes transliuotojai nesutiko transliuoti savo turinio per palydovinę platformą. Įsikišus CNMC, 2019 m. gegužės mėn. įmonė *Astra* pagaliau gavo įmonių *Atresmedia* ir *Mediaset* sutikimus tam tikromis sąlygomis naudotis jų kanalais. Šis pavyzdys rodo, kad palydovinio ryšio operatoriai gali derėtis su transliuotojais ir gauti iš jų signalus II zonos aprėpties plėtros tikslais ([115]).

(185) Įmonės *Cellnex* ir *Itelazpi* taip pat teigia, kad, kitaip nei skaitmeninio antžeminio transliavimo atveju, palydovinė technologija negali būti naudojama transliavimui tikslinėje teritorijoje (pavyzdžiui, autonominės srities teritorijoje), nes palydovinis transliavimas apima visą Ispanijos teritoriją. Šį argumentą paneigia tai, kad palydovinis ryšys naudojamas III zonoje, todėl technologiškai turėtų būti įmanoma priimti per palydovą teikiamas paslaugas tik tam tikroje tikslinėje teritorijoje. Be to, signalo kodavimas paprastai leistų priimti paslaugą tik tikslinėse teritorijose.

(186) Ispanija taip pat teigia, kad tik skaitmeninė antžeminė televizija gali būti laikoma nemokama televizija Ispanijoje, o kitos technologijos, pavyzdžiui, palydovinė ar kabelinė, yra mokamos. Ši nuomonė yra klaidinga, nes technologijų negalima atskirti. Nėra jokio technologinio ypatumo, dėl kurio palydovinės televizijos operatoriai negalėtų siūlyti nemokamos televizijos. Pavyzdžiui, Ispanijoje įmonė SAT-TDT (kuri paslaugas teikia tik III zonoje ir tik tiems namų ūkiams, kurie gali įrodyti, kad jų skaitmeninės antžeminės televizijos imtuvas yra nepakankamas) transliuoja ir nemokamus kanalus. Be to, kitose valstybėse narėse (pavyzdžiui, Prancūzijoje, Airijoje) palydovinės televizijos operatoriai siūlo nemokamus kanalus.

(187) Ginčijama priemonė yra palanki skaitmeninės antžeminės platformos operatoriams (jie vieninteliai gali pasinaudoti priemone), nepaisant to, kad operatoriai, naudojantys kitas technologijas (visų pirma, palydovines), gali teikti aptariamas paslaugas, todėl jų teisinė ir faktinė padėtis, atsižvelgiant į atitinkamos teisinės tvarkos tikslus, yra panaši į antžeminės platformos operatorių padėtį. Todėl ginčijama priemonė yra diskriminacinė.

(188) Nagrinėjamos pagalbos priemonės tikslas – skatinti perėjimą nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo Ispanijoje ir užtikrinti televizinio signalo priėmimo tęstinumą tam tikrų atokių ir žemės ūkio regionų (II sritis) gyventojams, kaip paaiškinta 27, 29 ir 244 konstatuojamosiose dalyse. Transliuotojai neturėjo pakankamo komercinio intereso teikti paslaugas II zonoje ir atsisakė padengti skaitmeninimo išlaidas (žr. 165 konstatuojamąją dalį), todėl Ispanijos valdžios institucijos nustatė tiriamą valstybės pagalbos schemą, pagal kurią buvo skaitmeninami esami ir statomi nauji perdavimo centrai, siekiant užtikrinti, kad gyventojai ir toliau visus kanalus gautų per skaitmeninės antžeminės televizijos platformą (kaip paaiškinta 27 konstatuojamojoje dalyje). Minėtas tikslas nepateisina to, kad pagalbos priemonė netaikoma operatoriams, naudojantiems ne skaitmeninės antžeminės televizijos, o kitas technologijas.

([112]) Ley 7/2010, de 31 de marzo, General de la Comunicación Audiovisual. BOE número 79, 01.04.2010; https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2010-5292.

([113]) Ispanijos konkurencijos tarnybos (*Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia*, CNMC) teigimu, transliuotojai turi derėtis su transliavimo paslaugų teikėjais ir dėl aprėpties plėtros (žr. 2019 m. gegužės 28 d. Navaros vyriausybės Informatikos, telekomunikacijų ir viešųjų inovacijų generalinio direktoriaus nutarimą Nr. 156/E/2019).

([114]) Bendrojo įstatymo Nr. 7/2010 preambulėje teigiama, kad jo nuostatomis siekiama užtikrinti: i) teisinį tikrumą įmonėms, apsaugant piliečius nuo dominuojančios nuomonės arba prieigos prie visuotinio turinio, kuris yra labai svarbus ar vertingas, ribojimo; ii) aiškias konkurencijos ir skaidrumo taisykles; iii) privalomą sistemą tiek privačiajam, tiek viešajam sektoriui.

([115]) 2019 m. gegužės 28 d. Navaros valdžios institucijos galiausiai nusprendė nutraukti konkursą ir nesudaryti sutarties su įmone *Astra*. Įmonė *Astra* apskundė šį sprendimą Navaros administraciniam viešųjų sutarčių teismui (*Tribunal Administrativo de Contratos Públicos de Navarra*).

c) Išvada dėl atrankumo

(189) Priemone atskiroms komercinę veiklą vykdančioms bendrovėms suteikiamas atrankusis ekonominis pranašumas. Viešuoju finansavimu atrankinis pranašumas suteikiamas pagalbos gavėjams, nes sumažinamos išlaidos, kurias jie paprastai patirtų įprastomis rinkos sąlygomis.

(190) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Komisija mano, kad tiriamos priemonės yra atrankiosios, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje.

6.2.1.4. Su viešosiomis paslaugomis susiję įgaliojimai

(191) Ispanijos teigimu, dėl valstybinės administracinės santvarkos ir kompetencijos pasidalijimo tarp centrinės ir regioninės valdžios institucijų, remiantis teismų praktika byloje *Altmark*, regionai gali įrodyti, kad valstybės pagalbos nėra. Visų pirma, Ispanijos valdžios institucijos nurodė Baskų krašto atvejį.

(192) Baskų krašto vyriausybei priklausanti valstybinė įmonė *Itelazpi S.A.* (toliau – įmonė *Itelazpi*) teikia transporto paslaugas ir transliuoja radijo bei televizijos programas. Šiuo tikslu ji valdo apie 200 transliavimo centrų, kurių dauguma priklauso Baskų krašto vyriausybei. Siekiant išplėsti aprėptį, įmonei *Itelazpi* patikėta užduotis surengti dešimt regioninio lygmens konkursų dėl antžeminei infrastruktūrai skaitmeninti reikalingos įrangos tiekimo.

(193) Pasak Baskų krašto valdžios institucijų, valstybės narės turi nemažai laisvės savo nuožiūra apibrėžti, kas yra visuotinės ekonominės svarbos paslauga (toliau – VESP). Šiai apibrėžčiai Komisija gali prieštarauti tik tuo atveju, jei padaroma akivaizdi klaida; visuomeninio transliavimo paslaugų sektoriuje ši veiksmų laisvė yra dar didesnė ([116]). Tuo remdamosi Baskų krašto valdžios institucijos teigė, kad transliavimo tinklų eksploatavimą galima laikyti VESP. Jį reikėtų vertinti ne atskirai, o kaip nuo visuomeninio transliavimo paslaugų neatsiejamą „būtiną paslaugą“, remiantis įvairiomis Ispanijos teisės aktų nuostatomis ir teismų praktika ([117]).

(194) Pasak Baskų krašto valdžios institucijų, įmonei *Itelazpi* skirtas finansavimas iš tiesų buvo Sprendimo *Altmark* kriterijus atitinkanti kompensacija už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą.

(195) Įmonė *Abertis* taip pat teigė ([118]), kad antžeminio transliavimo tinklų eksploatavimas laikytinas viešąja paslauga ir atitinka *Altmark* kriterijus. Įmonė *Abertis* tvirtino, kad iš įmonės gavėjos faktiškai reikalaujama vykdyti viešosios paslaugos įpareigojimus ir šie įpareigojimai buvo aiškiai apibrėžti. Įmonė *Abertis* teigė, kad bet kokia tinklo operatorių gaunama kompensacija niekada neviršys sumos, reikalingos perdavimo paslaugų teikimo sąnaudoms padengti. Visų pirma, įmonė *Abertis* teigė, kad vietos valdžios institucijos ėmėsi tinkamų priemonių sąnaudoms sumažinti: įranga buvo perkama viešojo konkurso būdu, kuris užtikrino, kad įranga būtų įsigyjama rinkos kaina.

(196) Be to, ieškiniuose dėl 2013 m. sprendimo panaikinimo įvairios šalys teigė, kad skaitmeninio antžeminio tinklo eksploatavimas tam tikrame regione oficialiu aktu buvo priskirtas VESP. Įmonė *Itelazpi* (byla T-462/13) rėmėsi 1987 m. gruodžio 18 d. Įstatymu Nr. 31/1987 dėl transliavimo organizavimo, Įstatymu Nr. 10/2005 ir Karaliaus dekretu 944/2005, taip pat tarpinstituciniais susitarimais, kuriuos sudarė Baskų vyriausybė, Baskų savivaldybių asociacija ir trys Baskų regiono tarybos. Katalonija ir CTTI (byla T-465/13) rėmėsi kvietimu dalyvauti konkurse ir viešąja sutartimi, taip pat Įstatymu Nr. 10/2005. Įmonė *Navarra de Servicios y Tecnologías* (byla T-487/13) rėmėsi Karaliaus dekretu 944/2005 ir 2008 m. liepos 28 d. Navaros vyriausybės sprendimu. Įmonės *Cellnex* ir *Retevisión* (byla T-541/13) rėmėsi 1987 m. gruodžio 18 d. Įstatymu Nr. 31/1987 dėl transliavimo organizavimo, taip pat Karaliaus dekretu 944/2005 ir kvietimais dalyvauti konkursuose. Ispanija (byla T-461/13) rėmėsi Karaliaus dekretu 944/2005, taip pat viešosiomis sutartimis, kurias sudarė valdžios institucijos ir atitinkami operatoriai. Be to, visos

([116]) Kaip nurodyta prie Amsterdamo sutarties pridėtame protokole dėl valstybių narių visuomeninės transliacijos sistemos.

([117]) Be kita ko, *Ley 31/1987, de 18 diciembre, de Ordenación de las Telecomunicaciones*; 2002 m. liepos 14 d. Karališkasis dekretas Nr. 529, reglamentuojantis su televizijos transliavimo pagalbinio tinklo veikimu susijusių būtinų paslaugų teikimą streiko metu; Aukščiausiojo Teismo (Teisminės kontrolės teismo 3 skyriaus) sprendimai: 2009 m. liepos 23 d. (JUR 2009\381376), antrasis teisinis pagrindas, ir 2009 m. gruodžio 18 d. (RJ 2010\2313), trečiasis teisinis pagrindas: „neabejotinai viešas interesas yra garantuoti valstybinės televizijos kanalų transliavimo plėtrą ir visuotinę aprėptį atokiuose ir atskirtuose šalies regionuose (siekiant lygybės su kitais regionais, kurie tokie nėra), kuriems televizijos koncesininkai nėra įsipareigoję teikti paslaugų“.

([118]) Žr. įmonės *Abertis* pastabas dėl Komisijos sprendimo pradėti procedūrą, 2011 1 31.

minėtos šalys rėmėsi Bendruoju įstatymu Nr. 11/1998 dėl telekomunikacijų ir Bendruoju įstatymu Nr. 32/2003 dėl telekomunikacijų, kuriais skaitmeninio antžeminio tinklo eksploatavimas neva priskiriamas VESP. Į kai kuriuos iš šių dokumentų buvo atkreiptas Komisijos ir ES teismų dėmesys nagrinėjant minėtus ieškinius.

(197) Sprendime *Altmark* Teisingumo Teismas nusprendė, kad kompensacija už viešąją paslaugą neteikia ekonominio pranašumo pagal EB sutarties 107 straipsnio 1 dalį, jeigu tenkinamos šios keturios sąlygos: 1) įmonė pagalbos gavėja turi iš tiesų vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, o jos užduotys ir susiję įsipareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti; 2) kriterijai, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensacija, turi būti nustatyti iš anksto objektyviu ir skaidriu būdu; 3) kompensacija negali viršyti išlaidų, patirtų vykdant su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus; 4) siekiant užtikrinti mažiausias visuomenei išlaidas įmonė, vykdanti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, išrenkama per viešuosius pirkimus arba visuotinės ekonomikos svarbos paslaugų teikimo išlaidos nustatomos pagal tipiškos, gerai valdomos įmonės išlaidas.

Pirmoji Almark sąlyga – aiškiai apibrėžti ir paskirti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus

(198) Ispanijos teisėje nenustatyta, kad antžeminio tinklo eksploatavimas yra viešoji paslauga. 1998 m. Telekomunikacijų įstatymu ([119]) nustatyta, kad telekomunikacijų paslaugos, įskaitant radijo ir televizijos pagalbinių tinklų eksploatavimą, yra visuotinės ekonominės svarbos paslaugos, tačiau jos neturi viešųjų paslaugų statuso, kuris suteiktas tik kelioms telekomunikacijų paslaugoms ([120]). Priemonių priėmimo metu galiojusiame Telekomunikacijų įstatyme ([121]) išlaikytas tas pats kvalifikavimas. Televizijos transliacijų perdavimo, t. y. jos signalų perdavimo telekomunikacijų tinklais, paslaugos laikomos telekomunikacijų paslaugomis, todėl yra visuotinės svarbos, bet ne viešosios, paslaugos ([122]).

(199) Bet kokiu atveju, Telekomunikacijų įstatymo nuostatos yra neutralios technologijų požiūriu. Įstatymo 1 straipsnyje telekomunikacijos apibrėžtos kaip elektroninių ryšių tinklų eksploatavimas ir paslaugų teikimas bei susijusios priemonės. Telekomunikacijos yra signalų perdavimas bet kuriuo telekomunikacijų, ne tik antžeminiu, tinklu ([123]). Be to, Įstatymo 3 straipsnyje nustatytas vienas iš jo tikslų kuo labiau skatinti technologinį reglamentavimo neutralumą.

(200) Nors galiojančiu įstatymu, taikytu tuo metu, kai buvo pervestos lėšos įmonei *Itelazpi*, visuomeninis transliavimas apibrėžtas kaip viešoji paslauga, visuomeninis transliavimas neapima tam tikros pagalbinės platformos eksploatavimo. Transliavimo paslauga turi būti atskirta nuo transliavimo tinklų eksploatavimo paslaugos ([124]). Tai dvi atskiros veiklos rūšys, kurias vykdo skirtingos įmonės, veikiančios skirtingose rinkose. Nėra įrodymų, kad, be transliavimo, įstatyme antžeminių tinklų eksploatavimas būtų apibrėžtas kaip viešoji paslauga.

([119]) Ley 11/1998, de 24 de abril, General de Telecomunicaciones.

([120]) Įskaitant su valstybės gynyba, civiline sauga ir telefono ryšio tinklo eksploatavimu susijusias paslaugas.

([121]) Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones. 2014 m. gegužės 11 d.šį įstatymą pakeitė Ley 9/2014, de 9 de mayo, General de Telecomunicaciones.

([122]) Įstatymo 2.1 straipsnyje nustatyta: „Telekomunikacijų paslaugos yra pagal laisvos konkurencijos taisykles teikiamos visuotinės svarbos paslaugos“.

([123]) Įstatymo Nr. 32/2003 II priede pateiktos aiškios ir technologiškai neutralios telekomunikacijų ir elektroninių ryšių tinklo apibrėžtys. „Telekomunikacijos – bet koks ženklų, signalų, rašto, vaizdų ir garsų ar bet kokio pobūdžio informacijos perdavimas, siuntimas ar priėmimas laidais, radijo ryšiu, optinėmis priemonėmis ar kitomis elektromagnetinėmis sistemomis“. „Elektroninių ryšių tinklas – perdavimo sistemos ir atitinkamais atvejais perjungimo ar maršruto parinkimo įranga bei kiti ištekliai, teikiantys galimybę perduoti signalus laidais, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, įskaitant palydovinius tinklus, fiksuotojo (grandinių ir paketų perjungiamojo, įskaitant internetą) ir judriojo ryšio antžeminius tinklus, elektros perdavimo kabelines sistemas tiek, kiek jos naudojamos signalams perduoti, radijo ir televizijos programoms transliuoti naudojamus tinklus ir kabelinės televizijos tinklus, nepriklausomai nuo perduodamos informacijos pobūdžio“.

([124]) Žr. Sprendimo *Abertis Telecom Terrestre, SA ir Telecom Castilla-La Mancha, SA* / *Europos Komisija*, sujungtos bylos T-37/15 ir T-38/15, 115 punktą.

(201) Baskų krašto valdžios institucijų teigimu, pavesti įmonei *Itelazpi* teikti šią visuotinės ekonominės svarbos paslaugą yra aiškiai numatyta Baskų krašto vyriausybės, Baskų krašto miestų tarybų asociacijos (EUDEL) ir trijų Baskų krašto regioninių tarybų tarpusavio susitarimais.

(202) Šiais susitarimais Baskų krašto administracija pripažįsta, kad norint puoselėti tokias kaip antai informacijos visuotinio prieinamumo ir įvairovės vertybes, būtina visuotinai transliuoti nemokamą televiziją, ir įsipareigoja saugoti šias vertybes plėsdama valstybinių skaitmeninių tankintuvų aprėptį ([125]). Tačiau nė vienoje iš šių susitarimų nuostatų konkrečiai neminima, kad antžeminio tinklo eksploatavimas laikomas viešąja paslauga. Todėl Komisija mano, kad vien šių susitarimų formuluočių nepakanka viešosios paslaugos teikimo aprėpčiai apibrėžti ir jais remiantis negalima tvirtinti, kad transliavimas antžeminiu tinklu yra viešoji paslauga.

(203) Kaip paaiškinta 196 konstatuojamojoje dalyje, ieškiniuose dėl 2013 m. sprendimo panaikinimo įvairios šalys teigė, kad skaitmeninio antžeminio tinklo eksploatavimas tam tikrame regione oficialiu aktu buvo priskirtas VESP, ir pateikė Komisijai atitinkamus dokumentus. Išnagrinėjęs šiuos dokumentus nagrinėjant bylą, Bendrasis Teismas patvirtino Komisijos nuomonę, kad nė vienas iš šių dokumentų nėra reikalaujamas priskyrimo aktas ([126]). Minėtus Bendrojo Teismo sprendimus patvirtino Teisingumo Teismas ([127]).

(204) Todėl daroma išvada, kad pagal Ispanijos įstatymus antžeminių tinklų eksploatavimas nėra viešoji paslauga. Šią išvadą Bendrasis Teismas patvirtino bylose T-462/13 ([128]), T-465/13 ([129]), T-487/13 ([130]), T-541/13 ([131]) ir T-461/13 ([132]). Be to, minėti sprendimai buvo patvirtinti Teisingumo Teismo sprendimais sujungtose bylose C-66/16 P–C-69/16 ([133]) ir byloje C-81/16 ([134]).

(205) Todėl nenustatyta, kad pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga įvykdyta. Tai, kad pirmasis *Altmark* kriterijus šiuo atveju netenkinamas, nes nėra aiškios ir tikslios paslaugos, kurią sudaro antžeminio tinklo eksploatavimas kaip viešoji paslauga, apibrėžties, patvirtinta keliuose Bendrojo Teismo ir Teisingumo Teismo sprendimuose ([135]).

(206) Sprendime *Altmark* nustatyti kriterijai yra bendri, t. y. tik jei jie visi tenkinami, priemonė nelaikoma valstybės pagalba. Pirmasis kriterijus nėra tenkinamas, todėl Baskų krašto valdžios institucijų įmonei *Itelazpi* skirtas finansavimas negali būti kompensacija už teikiamą visuotinės ekonominės svarbos paslaugą. Kaip paaiškinta 62 konstatuojamojoje dalyje, pirmiau pateiktas vertinimas nedaro poveikio naujos priemonės, nustatytos Baskų krašte 2014 m. gruodžio 2 d. susitarimu dėl paslaugos, kuria siekiama išplėsti nacionalinių televizijos kanalų aprėptį Baskų krašto autonominėje srityje, vertinimui.

(207) Bet kuriuo atveju, jei Ispanijos teisės aktuose antžeminio tinklo veikimas būtų buvęs pripažintas viešąja paslauga (o taip nebuvo), tai būtų akivaizdi klaida, kaip paaiškinta toliau.

(208) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką valstybės narės turi didelę diskreciją apibrėžti, ką jos laiko VESP, o Komisija gali kvestionuoti valstybės narės tokių paslaugų apibrėžtį tik tuo atveju, jei padaryta akivaizdi klaida.

([125]) Susitarimų 6 ir 7 punktai ir 5 straipsnis.

([126]) Žr. sprendimo byloje T-462/13 62–72 punktus; sprendimo byloje T-465/13 60–73 punktus; sprendimo byloje T-487/13 102–115 punktus; sprendimo byloje T-541/13 84–95 punktus; sprendimo byloje T-461/13, 66–71 punktus. Be to, visuose pirmiau minėtuose sprendimuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad Įstatyme Nr. 11/1998 ir Įstatyme Nr. 32/2003 televizijos transliavimo signalo perdavimo paslaugos nebuvo apibrėžtos kaip VESP.

([127]) Žr. sprendimą sujungtose bylose C-66/16 P–C-69/16 P; sprendimą byloje C-81/16.

([128]) Sprendimo byloje T-462/13 55–79 punktai.

([129]) Sprendimo byloje T-465/13 55–80 punktai.

([130]) Sprendimo byloje T-487/13 89–119 punktai.

([131]) Sprendimo byloje T-541/13 65–95 punktai.

([132]) Sprendimo byloje T-461/13 53–78 punktai.

([133]) Žr. sprendimo sujungtose bylose C-66–69/16 67–76 punktus.

([134]) Žr. sprendimo byloje C-81/16 38–54 punktus.

([135]) Žr. sprendimus byloje T-451/13 (65–110 punktai); byloje T-461/13 (53–78 punktai); byloje T-462/13 (55–79 punktai); byloje T-465/13 (55–80 punktai); byloje T-487/13 (89–119 punktai); byloje C-81/16 (38–54 punktai); sujungtose bylose C-66/16 P–C-69/16 P (67–76 punktai).

(209) Tačiau valstybių narių teisė apibrėžti VESP nėra neribota ir negali būti savavališkai įgyvendinama vien tam, kad tam tikram sektoriui nebūtų taikomos konkurencijos taisyklės. Be to, valstybės narės negali savo nuožiūra apibrėžti VESP taip, kad būtų pažeisti bendrieji Sąjungos teisės principai, pavyzdžiui, vienodo požiūrio principas ([136]).

(210) Vienodo požiūrio principas transliavimo tinklų eksploatavimo paslaugų atžvilgiu užtikrinamas taikant technologinio neutralumo principą, nors tai nereiškia, kad bet kuriuo atveju tam tikros technologijos pasirinkimas transliavimo tinklų eksploatavimo paslaugoms yra akivaizdi klaida ([137]).

(211) Kaip paaiškinta (176) konstatuojamojoje dalyje, įvairios platformos, išskyrus antžemines, visų pirma palydovinės, gali teikti televizijos signalų transliavimo II zonoje paslaugas.

(212) Tokiomis aplinkybėmis negalima laikyti, kad antžeminės platformos yra būtinos televizijos signalams transliuoti, nepažeidžiant technologinio neutralumo principo ([138]).

(213) Galimas antžeminės platformos veiklos apibrėžimas kaip VESP turėtų būti tinkamai pagrįstas, kad nebūtų pažeistas vienodo požiūrio principas ir nebūtų diskriminuojama kitų platformų atžvilgiu.

(214) Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad tuo metu, kai regioninės valdžios institucijos vykdė aprėpties plėtrą, jos galėjo pasirinkti, ar rengti technologiškai neutralų konkursą, ar pasirinkti vieną konkrečią technologiją, jei tai buvo pagrįsta remiantis tuo metu turima informacija.

(215) Kaip paaiškinta (254)–(264) konstatuojamosiose dalyse, nė vienas iš Ispanijos valdžios institucijų ir pagalbos gavėjų pateiktų sąnaudų tyrimų nebuvo parengtas *ex ante* nepriklausomo eksperto ir neįrodė, kad palydovinė technologija buvo akivaizdžiai brangesnė arba neatitiko esminių kokybinių reikalavimų, taikomų II zonos aprėpties plėtrai.

(216) Be to, kaip jau minėta ir išsamiai paaiškinta (176) konstatuojamojoje dalyje, nėra jokių imperatyvių techninių reikalavimų, dėl kurių palydovinė technologija negalėtų būti naudojama II zonos aprėpties plėtrai.

(217) Bet kuriuo atveju ir kaip paaiškinta (198)–(204) konstatuojamosiose dalyse, nebuvo jokio valdžios institucijos akto, kuriuo antžeminių platformų operatoriams būtų pavesta VESP, įskaitant įgaliojimą teikti viešąją paslaugą ir aiškų užduočių bei susijusių įsipareigojimų apibrėžimą.

(218) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, ir nepaisant to, kad valstybės narės turi didelę diskreciją apibrėžti, ką jos laiko visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis, jei Ispanijos teisės aktuose antžeminio tinklo eksploatavimas būtų pripažintas viešąja paslauga (o taip nėra), tai prieštarautų vienodo požiūrio principui ir būtų akivaizdi klaida.

Ketvirtoji Almark sąlyga – užtikrinti mažiausias išlaidas visuomenei

(219) Nerengiant konkurso, pagal ketvirtąją Sprendimo *Altmark* sąlygą reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatomas remiantis išlaidų, kurių tipiška, gerai valdoma ir turinti pakankamai transporto priemonių, kad galėtų atitikti būtinus viešosios paslaugos reikalavimus, įmonė būtų patyrusi vykdydama tuos įsipareigojimus, analize. Šiuo tikslu reikėtų atsižvelgti į atitinkamas su šių įsipareigojimų vykdymu susijusias pajamas ir pagrįstą pelną.

([136]) Žr. sprendimo byloje C-390/06 51 punktą.
([137]) Žr. sprendimo byloje T-37/15 123 ir 124 punktus.
([138]) Žr. sprendimo byloje T-37/15 123 punktą.

(220) Autonominėse srityse, kuriose buvo surengtas viešasis konkursas dėl aprėpties plėtros ir šis konkursas neatitiko technologinio neutralumo principo, o ypač nebuvo pagrįstas jokiais išankstiniais išlaidų palyginimais, tokia procedūra negali būti laikoma atitinkančia ketvirtąjį *Altmark* kriterijų. Kvietimas dalyvauti konkurse, kuris be jokios pagrįstos priežasties neleidžia dalyvauti tam tikriems suinteresuotiems operatoriams, negali būti laikomas atviru, skaidriu ir nediskriminaciniu ([139]). Kadangi kvietimai dalyvauti konkurse buvo specialiai pritaikyti antžeminio ryšio operatoriams, kiti platformų operatoriai, kurie galėjo išplėsti aprėptį, laikė save automatiškai pašalintais iš procedūros. Todėl Komisija daro išvadą, kad tuose regionuose, kuriuose viešasis konkursas buvo surengtas pažeidžiant technologinio neutralumo principą, ketvirtoji *Altmark* sąlyga negali būti laikoma įvykdyta dėl surengto konkurso.

(221) Baskų krašto, kuriame konkurso nebuvo, atveju Baskų krašto valdžios institucijos teigia, jog šis kriterijus tenkinamas todėl, kad pati įmonė *Itelazpi* yra gerai valdoma įmonė, turinti pakankamai išteklių reikiamai veiklai vykdyti. Remdamosi išlaidų palyginimu Baskų krašto valdžios institucijos daro išvadą, kad teikti paslaugas palydoviniu formatu būtų buvę brangiau negu modernizuoti įmonės *Itelazpi* antžeminį tinklą ([140]). Tačiau, kad būtų tenkinamas ketvirtasis *Altmark* kriterijus, palyginimo su palydovine technologija nepakanka įmonės *Itelazpi* veiksmingumui nustatyti. Galėjo būti ir kitų antžeminės platformos operatorių, kurie būtų teikę šią paslaugą už mažesnę kainą.

(222) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, daroma išvada, kad ir Baskų krašto atveju netenkinama ketvirtoji *Altmark* sąlyga. Kadangi šios sąlygos taikomos visos kartu, negalima manyti, jog Baskų krašto valdžios institucijų įmonei *Itelazpi* skirtas finansavimas nėra valstybės pagalba, remiantis vien tik tuo, kad jis atitinka sąlygas dėl kompensavimo už teikiamą visuotinės ekonominės svarbos paslaugą.

(223) Dėl kitų atvejų, kai nebuvo skelbtas konkursas, Ispanijos valdžios institucijos nepateikė išlaidų, kurias būtų patyrusi tipinė, gerai valdoma ir tinkamai aprūpinta viešosios paslaugos reikalavimus atitinkanti įmonė, analizės.

6.2.1.5. Konkurencijos iškraipymas

(224) Ispanija ir įmonė *Abertis* teigia, kad skaitmeninė antžeminė ir palydovinė technologijos yra dvi atskiros rinkos. Skaitmeninės antžeminės televizijos platforma yra pagrindinė platforma, per kurią transliuojama nemokama antžeminė televizija, o jos nacionalinėje rinkoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų skaičius priklauso nuo to, kiek licencijų išduoda Ispanijos vyriausybė. Transliuojant nemokamus antžeminės televizijos kanalus lėšos uždirbamos iš reklamos. Daugelis palydovinės televizijos kanalų yra prieinami per vienintelę Ispanijoje mokamos televizijos platformą, kurios tinklo operatorius yra įmonė *Astra*. Šie kanalai finansuojami iš abonentinių mokesčių, paprastai už tam tikrą sudarytą transliuojamų kanalų paketą. Ispanijos valdžios institucijos taip pat pažymi, kad skaitmeninio signalų perdavimo kaina transliuotojams Ispanijoje yra kur kas didesnė negu antžeminio transliavimo, todėl nemokamų kanalų, įskaitant regioninę ir vietos televiziją, transliuotojai nėra suinteresuoti pereiti prie šios platformos.

(225) Dėl kelių priežasčių daroma išvada, kad antžeminė ir palydovinė platformos yra toje pačioje rinkoje.

(226) Pirma, 2008 m. įmonė *Astra* dalyvavo ir laimėjo konkurse dėl skaitmeninės televizijos aprėpties plėtros Kantabrijos regione. Įmonė *Astra* per 2008 m. kelis kartus susitiko su autonominių sričių valdžios institucijomis ir pateikė joms pasiūlymą transliuoti skaitmeninės televizijos kanalus, kurie iki tol transliuoti per antžeminę platformą. Nors dėl to sudaryta sutartis su Kantabrijos regionu vėliau valdžios institucijų buvo nutraukta, iš to, kad palydovinio ryšio operatorius norėjo teikti paslaugas konkuruodamas su antžemine platforma, galima spręsti, kad palydovinio ryšio operatoriai gali teikti tokio pobūdžio paslaugas.

([139]) Komisijos komunikatas dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą (OL C 8, 2012 1 11, p. 4).

([140]) Įmonė *Itelazpi* savo teiginių nepagrindė jokia informacija.

(227) Antra, palydovinio ryšio operatorė *Hispasat* (įmonės *Abertis* patronuojamoji įmonė) teikia paslaugas kai kuriose II zonos teritorijose ([141]), o III zonoje naudojama tik palydovinė platforma. Kitos valstybės narės taip pat naudojasi palydovinio ryšio paslaugomis, kad nemokami televizijos kanalai būtų transliuojami ir atokesniuose jų regionuose ([142]).

(228) Trečia, keli per antžeminę platformą transliuojami visuomeniniai ir privatūs kanalai, kuriuos galima žiūrėti visoje šalyje, yra transliuojami ir per palydovines, įskaitant pačios įmonės *Astra*, platformas ([143]).

(229) Ketvirta, kai kurie regioninės televizijos kanalai yra arba dar visai neseniai buvo transliuojami per palydovinę platformą. Tai prieštarauja teiginiui, kad palydovinė platforma nedomina regioninių transliuotojų.

(230) Penkta, Komisija taip pat atkreipia dėmesį į įmonės *Astra* argumentą dėl palydovinės platformos pajėgumo transliuoti 1 380 kanalų neperžengiant tikslinės geografinės teritorijos ribų. Astra teigia, kad tiek kanalų per palydovinę platformą galima transliuoti be jokių apribojimų. Be to, atrodo, kad pateiktas regioninių kanalų skaičius (1 380) yra perdėtas. Nors tiek dažnių iš viso įmanoma skirti visoje Ispanijoje transliuojamiems nacionaliniams, regioniniams ir vietos televizijos kanalams, iš tiesų licencijų išduota kur kas mažiau (žr. 24 išnašą). Be to, ne visi licencijas gavę transliuotojai iš tikrųjų transliuoja jiems skirtais dažniais.

(231) Šešta, kai kurie transliuotojai pareiškė, kad jie teikia pirmenybę antžeminiam transliavimui, nes yra įgiję teises transliuoti turinį tik per antžeminę platformą. Tačiau tai nereiškia, kad egzistuoja atskiros antžeminio ir palydovinio transliavimo rinkos. Kadangi transliuotojai įgijo teises transliuoti turinį per antžeminę platformą, jei reikėtų, jie galėtų įgyti tokias teises ir dėl palydovinės platformos. Be to, jeigu palydovinė platforma pasirenkama viešo konkurso būdu, kaip tai padaryta III zonoje, transliuotojams galima nustatyti reikalavimą „užtikrinti transliavimą“. Be to, pagal Bendrojo įstatymo Nr. 7/2010 dėl audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų 31 straipsnį audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų licencijų turėtojai privalo derėtis dėl savo pagrindinių transliavimo kanalų pardavimo televizijos transliavimo paslaugų teikėjams, naudojantiems bet kokią technologiją. Transliuotojai privalo derėtis su platformų operatoriais, o bet koks ginčas, kylantis dėl tokių derybų, gali būti nagrinėjamas CNMC (žr. 184 konstatuojamąją dalį).

(232) Galiausiai, 2010 m. gegužės mėn. duomenimis ([144]), skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptis Ispanijoje siekia 98,85 % gyventojų, tačiau tik 93,5 % namų ūkių žiūri televiziją per antžeminę platformą. Taigi 5 % namų ūkių turi galimybę žiūrėti skaitmeninę antžeminę televiziją, bet renkasi to nedaryti, nes dauguma jų yra mokamos palydovinės televizijos abonentai.

(233) Kadangi palydovinio ir antžeminio transliavimo platformos konkuruoja viena su kita, daroma išvada, kad atitinkama skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui, eksploatavimui ir priežiūrai II zonoje skirta priemonė iškraipo abiejų platformų konkurenciją. Reikia pažymėti, kad ši priemonė yra nepalanki ir kitoms platformoms, ypač IPTV. Nors plačiajuostis ryšys dar nėra prieinamas visoje II zonoje, labai tikėtina, kad jo aprėptis ateityje gerokai padidės.

6.2.1.6. Poveikis prekybai

(234) Priemonė turi įtakos Sąjungos vidaus prekybai. Pagal Sąjungos teismų praktiką, kai „valstybės arba iš valstybinių išteklių teikiama finansinė pagalba sustiprina įmonės poziciją prieš kitas Bendrijos vidaus prekyboje konkuruojančias įmones, tokią pagalbą reikia laikyti darančia įtaką šiai prekybai“ ([145]).

(235) Tinklų operatorių veiklos sektoriuje vyksta prekyba tarp valstybių narių. Įmonė *Abertis*, kaip ir skundą pateikusi įmonė *Astra*, priklauso tarptautinei įmonių grupei, kuri konkuruoja dėl Sąjungos vidaus prekybos. Todėl skaitmeninės antžeminės televizijos technologijai diegti, eksploatuoti ir prižiūrėti II zonoje skirta priemonė daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

([141]) Šios įmonės *Hispasat* teikiamos paslaugos papildo II zonoje veikiantį skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą.
([142]) Taip yra, pavyzdžiui, Prancūzijoje.
([143]) Pavyzdžiui, *Antena 3*, *La Cuatro*, *Telecinco*, *La Sexta*, *La Siete*, *Teledeporte*, TVE, *La2*, *Canal 24 horas*.
([144]) Pranešime apie priemonę Ispanijos pateikta televizijos rinkos analizė „Išlaidų, susidarančių atlaisvinant dažnių juostą, atlyginimas Ispanijoje“, SA.32619 (2011/N)
([145]) Sprendimas *Confederecaión española de transporte de Mercancias (CETM) / Europos Bendrijų Komisija*, T-55/99, ECLI:EU:T:2000:223.

6.2.2. Išvada dėl pagalbos buvimo

(236) Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Komisija mano, kad priemonė atitinka SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus. Tokiomis aplinkybėmis priemonę reikia laikyti valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

6.3. **Suderinamumo vertinimas**

6.3.1. *Bendrosios aplinkybės*

(237) Komisija aktyviai remia perėjimą nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo. Perėjimo prie skaitmeninės technologijos pranašumai akcentuoti veiksmų plane „El. Europa 2005 m." ir abiejuose komunikatuose dėl perėjimo prie skaitmeninės technologijos ([146]). Komisija taip pat pripažįsta, kad jeigu šis procesas būtų patikėtas tik rinkos jėgoms, perėjimas prie skaitmeninės technologijos gali būti pavėluotas.

(238) Valstybės narės gali teikti pagalbą siekdamos panaikinti konkretų rinkos nepakankamumą arba užtikrinti socialinę ar regioninę sanglaudą ([147]). Tačiau tokiais atvejais kaskart reikia įrodyti, kad toji pagalba yra tinkama priemonė problemai spręsti, kad ji yra apribota iki būtino minimumo ir neleistinai neiškraipo konkurencijos. Komunikate dėl perėjimo prie skaitmeninio transliavimo taip pat numatoma, kad konkrečioje skaitmeninimo srityje valstybės intervencija būtų pateisinama dviem atvejais: pirma, jei kyla pavojus visuomenės interesams, ir, antra, jei yra rinkos nepakankamumas, t. y. jei vien rinkos jėgų nepakanka visuomenės labui nustatytiems tikslams pasiekti. Bet kuriuo atveju, remiantis komunikatu, valstybės įsikišimas turėtų būti pagrįstas nuodugniu rinkos tyrimu.

(239) Komunikate dėl perėjimo prie skaitmeninio transliavimo taip pat nurodoma, kad šis perėjimas yra didelė užduotis visai pramonei, kurią įvykdyti turi rinkos jėgos. Iš esmės, kiekvienas tinklas turėtų konkuruoti remdamasis savo pranašumais. Siekiant laikytis šio principo, bet kokia valstybės intervencija turėtų būti kiek įmanoma technologiškai neutralesnė. Išimtys iš šio principo galimos tik tokiu atveju, jei planuojama intervencija siekiama panaikinti konkretų rinkos nepakankamumą arba sutrikimą ir jei ji yra tinkama, būtina bei proporcinga šiems sunkumams įveikti.

(240) Jei šis procesas būtų patikėtas tik rinkos jėgoms, kiltų pavojus, kad kai kurios visuomenės grupės dėl savo nepalankios socialinės padėties negalės naudotis skaitmeninės televizijos teikiamais pranašumais. Dėl šios socialinės sanglaudos problemos valstybės narės gali norėti užtikrinti, kad nutraukus analoginės televizijos transliavimą visi gyventojai galėtų žiūrėti skaitmeninę televiziją. Kadangi pereinant prie skaitmeninio transliavimo vartotojai patiria išlaidų ir turi keisti savo įpročius, valstybės narės gali norėti padėti ypač nepalankioje padėtyje esančioms visuomenės grupėms, pavyzdžiui, pagyvenusiems žmonėms, mažiau pajamų gaunantiems namų ūkiams arba žmonėms atokiuose regionuose.

([146]) COM(2002) 263 galutinis, „El. Europa 2005 m. informacinė visuomenė visiems", COM(2003)541 galutinis, Komisijos komunikatas dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo (perėjimas prie skaitmeninio transliavimo ir analoginio transliavimo nutraukimas), ir COM(2005)204 galutinis, Komisijos komunikatas dėl spartesnio perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo.

([147]) Žr. „Mažesnė ir tikslingesnė valstybės pagalba: 2005–2009 m. valstybės pagalbos reformos programa", COM(2005)107 galutinis.

(241) Keliuose sprendimuose dėl valstybės pagalbos, remdamasi Komunikatu dėl perėjimo prie skaitmeninio transliavimo, Komisija šiame sektoriuje taikė valstybės pagalbos taisykles ([148]). Valstybės narės turi kelias galimybes viešosiomis lėšomis remti perėjimą prie skaitmeninio transliavimo siekdamos užtikrinti pakankamą televizijos aprėptį visuose geografiniuose regionuose. Šiuo tikslu reikia, be kita ko, finansuoti transliavimo tinklo diegimą tuose regionuose, kuriuose televizijos aprėptis be to nebūtų pakankama ([149]). Tačiau tokį finansavimą galima skirti tik, jei jis nederamai neiškraipo konkurencijos tarp technologijų arba įmonių ir nėra didesnis už būtiną minimumą.

6.3.2. *Numatomos priemonės suderinamumo vertinimo teisiniai pagrindai*

(242) Jeigu būtų nustatyta, kad priemonė yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, Ispanijos valdžios institucijos ją grindžia SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu ir 106 straipsnio 2 dalimi. Toliau Komisija vertina priemonės suderinamumą su vidaus rinka pagal šias nuostatas, atsižvelgdama į pirmiau pateiktas pastabas.

6.3.3. ***SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktas***

(243) Vertindama, ar pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal 107 straipsnio 3 dalies c punktą, Komisija atsižvelgia į jos teigiamo ir neigiamo poveikio pusiausvyrą. Atlikdama šį pusiausvyros tyrimą, Komisija vertina tokius klausimus:

(1) ar pagalbos priemone siekiama aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo;

(2) ar pagalbos priemonė yra tokia, kad ja galima pasiekti bendros svarbos tikslą, t. y. ištaisyti rinkos nepakankamumą arba siekti kito tikslo? Visų pirma:

(a) ar pagalbos priemonė yra tinkama, t. y. ar nėra kitų tinkamesnių priemonių?

(b) ar ji turi skatinamąjį poveikį, t. y. ar pagalba keičia kitų įmonių elgesį?

(c) ar pagalbos priemonė yra proporcinga, t. y. ar tą patį elgesio pokytį būtų galima pasiekti teikiant mažesnę pagalbą?

(3) ar konkurencijos iškraipymai ir poveikis prekybai yra tokie maži, kad bendra pusiausvyra yra teigiama?

6.3.3.1. Bendros svarbos tikslas

(244) Pagalbos schema siekiama paspartinti perėjimo prie skaitmeninio transliavimo procesą Ispanijoje ir užtikrinti, kad transliuojama televizija ir ateityje pasiektų tam tikrų atokių ir žemės ūkio regionų gyventojus. Taigi šia priemone siekiama sudaryti tokiuose regionuose gyvenantiems žmonėms sąlygas žiūrėti televiziją. Piliečiams naudojantis savo konstitucine teise gauti informaciją yra svarbi žiniasklaida, įskaitant televizijos transliavimą. Komisija pripažino skaitmeninio transliavimo svarbą ir naudą veiksmų plane „El. Europa 2005 m.“ ([150]) ir dviejuose savo komunikatuose dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo ([151]). Be to, savo komunikate „i2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“ ([152]) Komisija pažymėjo, kad planuojamas analoginės antžeminės televizijos transliavimo nutraukimas iki 2012 m. pagerins naudojimąsi dažnių spektru Europoje. Kadangi transliuojant skaitmeniniu būdu dažnių spektras naudojamas efektyviau, daugiau spektro lieka kitiems naudotojams, pavyzdžiui, naujoms transliavimo ir mobiliosios telefonijos paslaugoms, o tai savo ruožtu paskatins televizijos ir elektroninių ryšių pramonės sektorių inovacijas bei augimą.

([148]) Žr., be kita ko, N622/03 Austrijos skaitmeninimo fondas (OL C 228, 2005 9 17, p. 12); 2005 m. lapkričio 9 d. Komisijos sprendimą 2006/513/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Vokietijos Federacinė Respublika suteikė skaitmeninei antžeminei televizijai (DVB-T) Berlyne ir Brandenburge įrengti (OL L 200, 2006 7 22, p. 14); 2006 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimą 2007/258/EB dėl priemonės C 24/2004 (ex NN 35/2004), kurią Švedija įgyvendino antžeminei skaitmeninei televizijai diegti (OL L 112, 2007 4 30, p. 77); 2007 m. sausio 24 d. Komisijos sprendimą 2007/374/EB dėl valstybės pagalbos C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004), kurią Italijos Respublika suteikė skirdama subsidijų skaitmeniniams dekoderiams įsigyti (OL L 147, 2007 6 8, p. 1); N270/06 dėl subsidijų skaitmeniniams dekoderiams su programų sąsaja – Italija (OL C 80, 2007 4 13, p. 3); N107/07 dėl subsidijų IdTV – Italija (OL C 246, 2007 10 20); 2007 m. spalio 23 d. Komisijos sprendimą 2008/708/EB dėl valstybės pagalbos C 34/06 (ex N 29/05 ir ex CP 13/04), kurią Vokietijos Federacinė Respublika ketina suteikti skaitmeninei antžeminei televizijai (DVB-T) Šiaurės Reine-Vestfalijoje įrengti (OL L 236, 2008 9 3, p. 10); SA.28685 Captación de Televisión Digital en Cantabria (Ispanija) (OL C 119, 2012 4 24).

([149]) Žr. Sprendimo 2006/513/EB 132 konstatuojamąją dalį.

([150]) COM(2002)263 galutinis, „El. Europa 2005 m.: informacinė visuomenė visiems“.

([151]) COM (2003)541 galutinis, Komisijos komunikatas dėl perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo (perėjimas prie skaitmeninio transliavimo ir analoginio transliavimo nutraukimas), ir COM(2005)204 galutinis, Komisijos komunikatas dėl spartesnio perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo.

([152]) COM(2005) 541 galutinis, 2005 m. birželio 1 d.

(245) Todėl daroma išvada, kad šia priemone siekiama aiškiai nustatyto bendros svarbos tikslo.

6.3.3.2. Aiškiai nustatyta pagalba

Rinkos nepakankamumas

(246) Kaip pažymi Ispanijos valdžios institucijos, niekas neneigia, kad skaitmeninės televizijos teikiamais pranašumais galės pasinaudoti ne visos gyventojų grupės (o tai kelia socialinės ir regioninės sanglaudos problemą). Rinkos nepakankamumas gali atsirasti, kai rinkos dalyviai nepakankamai atsižvelgia į perėjimo prie skaitmeninės televizijos naudą visuomenei, nes neturi tam tinkamos ekonominės paskatos (teigiamų išorės veiksnių). Be to, valstybės narės, siekdamos socialinės sanglaudos, gali norėti užtikrinti, kad, nutraukus analoginės televizijos transliavimą, skaitmeninę televiziją galėtų žiūrėti visi gyventojai, todėl gali taip pat ieškoti priemonių, kad televizijos aprėptis išliktų pakankama visuose geografiniuose regionuose.

(247) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pripažino rinkos nepakankamumo faktą – transliuotojai nenori dengti papildomų išlaidų, kai aprėpties plėtra viršija įstatymų nustatytus jų įpareigojimus. Be to, nei palydovinės platformos, nei privatūs namų ūkiai nesiėmė investuoti į tai, kad skaitmeninės televizijos kanalų prieinamumas per palydovą būtų užtikrintas visiems II zonos gyventojams. Todėl Komisija pripažįsta, kad, jeigu skaitmeninės aprėpties plėtra būtų patikėta tik rinkos jėgoms, nuolatiniai kaimo vietovių gyventojai galėtų visai neturėti galimybės žiūrėti nemokamai transliuojamos skaitmeninės televizijos, o valstybė galėtų padėti, paremdama lėšomis privačius asmenis.

Priemonės technologinis neutralumas, tinkamumas ir proporcingumas

(248) Nagrinėjant perėjimo prie skaitmeninio transliavimo atvejus, technologinio neutralumo principas įtvirtintas keliais Komisijos sprendimais ([153]). Jį patvirtino Bendrasis Teismas ir Teisingumo Teismas ([154]).

(249) Technologiją paprastai reikėtų rinktis per technologiškai neutralų konkursą, kaip tai padaryta kitose valstybėse narėse ([155]). Kaip pažymima 2.2 skirsnyje, dauguma konkursų nebuvo technologiškai neutralūs, nes per juos antžeminė technologija ir skaitmeninė antžeminė televizija buvo aiškiai nurodytos kaip konkurso objektas ir (arba) netiesiogiai įtrauktos aprašant technines specifikacijas. Šiuos reikalavimus galėjo atitikti tik skaitmeninės antžeminės televizijos operatoriai (ir tik tokie operatoriai iš tikrųjų dalyvavo šiuose konkursuose). Ispanija teigia, kad konkursų sąlygose nurodyta skaitmeninė antžeminė televizija arba specifikacijos, kuriose nurodyta skaitmeninės antžeminės televizijos įranga ir perdavimo centrai, nereiškia, kad konkurso dalyviai privalėjo naudotis tokiais centrais. Vis dėlto tokių nurodymų negalima pagrįstai aiškinti taip, kaip tai daro Ispanija.

(250) Pirma, remiantis 2019 m. įmonės *Itelazpi* tyrimu, Ispanijos valdžios politika buvo nustatytas apribojimas II zonai, reikalaujant naudoti skaitmeninę antžeminę televiziją. 2019 m. įmonės *Itelazpi* tyrime teigiama, kad norėdama naudoti kitą technologiją, regioninė valdžia būtų turėjusi su nacionaline vyriausybe aptarti šio apribojimo II zonai panaikinimą ([156]). Nė viena regioninė valdžia nebandė aptarti tokio apribojimo panaikinimo.

([153]) Žr. 148 išnašą.

([154]) 2009 m. spalio 6 d. Sprendimas *FAB Fernsehen aus Berlin GmbH / Komisija*, T-8/06, ECLI:EU:T:2009:386, 70–84 punktai; 2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *Vokietija / Komisija*, C-544/09 P, ECLI:EU:C:2011:584, 77–83 punktai; 2010 m. birželio 15 d. Sprendimas *Mediaset SpA / Komisija*, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233, 109 punktas, ir 2011 m. liepos 28 d. Sprendimas *Mediaset SpA / Komisija*, C-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, 100–108 punktai. Taip pat žr. sprendimus bylose T-462/13 (102–139 punktai), T-465/13 (94–117 punktai), T-487/13 (128–140 punktai), T-541/13 (119–129 punktai) ir T-461/13 (94–112 punktai), kuriuos Teisingumo Teismas patvirtino sprendimais sujungtose bylose C-66/16 P–C-69/16 ir byloje C-81/16. Taip pat žr. sprendimus byloje T-808/14 (139–149 punktai) ir sujungtose bylose T-37/15 ir T-38/15 (157–166 punktai), kuriuos Teisingumo Teismas patvirtino sprendimais bylose C-91/17 P, C-92/17 ir C-114/17 P.

([155]) Žr. 21 išnašą.

([156]) FTI Consulting, „Providing Digital Television Services in the Basque Region of Spain“, p. 12, 20, 44, 2019 5 9. Pateikė įmonė *Itelazpi*.

(251) Antra, Ispanijos centrinė valdžia pirmenybę teikė skaitmeninės antžeminės televizijos technologijai ir konkurso sąlygose buvo nurodyta skaitmeninė antžeminė televizija, todėl nė vienas konkurso dalyvis negalėjo pateikti pasiūlymo, pagrįsto kitu technologiniu sprendimu. Taigi Ispanijos vyriausybės formalus argumentas neatitinka komercinės tikrovės. Norint dalyvauti konkursuose reikia daug išteklių, todėl konkursas kiekvienam jo dalyviui brangiai kainuoja. Valstybės intervenciją II zonoje padalijus į kelis šimtus atskirų konkursų, labai padaugėjo išlaidų ir tai yra rimta kliūtis patekti į konkursą bet kuriam dalyviui, norinčiam teikti paslaugas visoje II zonoje. Todėl po centrinės valdžios intervencijų, kurios, kaip paaiškinta 138 ir 139 konstatuojamosiose dalyse, buvo palankesnės skaitmeninės antžeminės televizijos technologijai, kartu su tuo, kad per konkursus buvo konkrečiai minima skaitmeninė antžeminė televizija ir reikėjo dalyvauti šimtuose skirtingų konkurso procedūrų, kitų platformų operatoriai aiškiai įsitikino, kad dalyvavimas tokiuose konkursuose neturi komercinės perspektyvos. Todėl daroma išvada, kad dėl tokių nurodymų kitų platformų operatoriai beveik visais atvejais nebegalėjo konkuruoti ([157]).

(252) Technologiškai neutralaus konkurso privalumas yra tas, kad pagalbą teikianti agentūra būtų galėjusi rinktis iš skirtingų pasiūlymų, įskaitant galimas konkurso dalyvių siūlomas nuolaidas. Kita vertus, galima būtų pagrįstai atsisakyti šios konkurso procedūros, jeigu išankstiniame tyrime būtų buvusi padaryta išvada, kad, atsižvelgus į visas įmanomas nuolaidas, kurių būtų galima tikėtis iš potencialių konkurso dalyvių, palydovinė technologija vis tiek būtų akivaizdžiai brangesnė arba neatitiktų būtinų kokybės reikalavimų ([158]). Tokį sąnaudų tyrimą turėtų atlikti nepriklausomas ekspertas ir jis turi atitikti tam tikrus kokybės reikalavimus (turi būti įrodytas didelis sąnaudų skirtumas, tyrimo rezultatai turi būti patikimi, o duomenis turi būti galima patikrinti). Tokiu atveju institucija galėtų išvengti išlaidų ir nešvaistyti laiko vykdydama viešąjį konkursą ([159]).

(253) Tai dar labiau tinka šiuo atveju, nes 2008 m. palydovinio ryšio operatorė *Astra* jau buvo laimėjusi Kantabrijos autonominio regiono konkursą, kuriame įveikė kitus konkurso dalyvius (žr. (13) punktą). Kadangi tas konkursas buvo technologiškai neutralus, tai įrodo, kad tuo metu skaitmeninė antžeminė televizija tikriausiai neturėjo tokio būtino sąnaudų ar kokybės pranašumo. Be to, palydovinė technologija naudojama perdavimui visoje III zonoje ir II zonoje kaip pagalbinė skaitmeninės antžeminės televizijos infrastruktūros paslauga ([160]). Tai taip pat rodo, kad palydovinė technologija iš esmės yra tinkama televizijos signalams II zonoje perduoti.

(254) Atsižvelgiant į šiuos įrodymus, prieštaraujančius prielaidai, kad skaitmeninės antžeminės televizijos technologija turėtų aiškų ekonominį pranašumą, sąnaudų tyrimas, kuriuo siekiama pagrįsti sprendimą, kad tam tikram technologiniam sprendimui būtų teikiama pirmenybė, kad būtų galima išvengti technologiškai neutralaus konkurso, turėtų nekelti jokių abejonių. Jis turėtų atitikti bent šias penkias sąlygas, kurios taikomos kartu: 1) tyrimas turi būti atliktas *ex ante* ([161]), 2) jį turi atlikti nepriklausomas ekspertas, 3) turi būti įrodytas didelis sąnaudų skirtumas ([162]), 4) rezultatai turi būti patikimi ([163]), o 5) duomenis turi būti galima patikrinti.

([157]) Nors per pirmąjį Kantabrijos regiono konkursą, kuris buvo technologiškai neutralus, trys konsorciumai (*Castilla-La-Mancha Telecom*, *Telefónica* ir *Astra*) pasiūlė palydovine technologija pagrįstą sprendimą, nė viena iš šių bendrovių ir joks kitas ne skaitmeninės antžeminės platformos operatorius vėlesniuose konkursuose nebedalyvavo.

([158]) Toks tyrimas buvo panaudotas kaip įrodymas rinktis konkrečią technologiją plačiajuosčiui ryšiui, žr. Komisijos sprendimą N222/2006 „Pagalba skaitmeninei atskirčiai Sardinijoje šalinti“ (OL C 68, 2007 3 24).

([159]) Jungtinė Karalystė pasirinko vietinę televiziją transliuoti skaitmeninės antžeminės televizijos formatu, remdamasi savo reguliavimo institucijos OFCOM atliktu išankstiniu tyrimu ir išankstine konsultacija su rinkos dalyviais. Todėl Komisija nereikalavo surengti technologiškai neutralaus konkurso. SA.33980 (2012/N) – Vietinė televizija Jungtinėje Karalystėje, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/244689/244689_1425664_116_2.pdf.

([160]) Pavyzdžiui, įmonių *Itelazpi* ir *Cellnex* atveju kai kurios skaitmeninės antžeminės televizijos perdavimo vietos negali priimti tankintuvo signalų per antžeminį tinklą ir priima tankintuvo signalus iš įmonės *Hispasat* palydovų. Žr. 2015 m. įmonės Itelazpi tyrimą, p. 20.

([161]) Tik jei tyrimas atliekamas prieš pasirenkant konkretų technologinį sprendimą (*ex ante*), institucija gali teigti, kad jos sprendimas atsisakyti technologiškai neutralaus konkurso buvo pagrįstas tokiu tyrimu.

([162]) Sąnaudų apskaičiavimai grindžiami prielaidomis, todėl yra susiję su neaiškumu. Norint pagrįsti *ex ante* technologinį pasirinkimą, sąnaudų apskaičiavimai turi būti konservatyvūs. Jie turi apimti galimą sąnaudų sumažinimą, kurį potencialūs konkurso dalyviai gali pasiekti dėl savo padėties rinkoje arba galimos sinergijos. Juose taip pat turėtų atsispindėti galimos nuolaidos, kurias gali pasiūlyti konkurso dalyvis, norėdamas patekti į naują rinką.

([163]) Sąnaudų palyginimas yra patikimas, jei bendras rezultatas nesikeičia, kai pagrindinės prielaidos keičiasi pagrįstame intervale.

(255) Atliekant tyrimą, Ispanijos valdžios institucijos pateikė įvairių sąnaudų tyrimų, kurie neva rodo, kad naudoti skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją būtų pigiau nei palydovinę technologiją. Visuose šiuose sąnaudų palyginimuose daugiausia dėmesio skiriama tik įrengimo sąnaudoms. Daugumoje jų visiškai neatsižvelgiama į eksploatavimo ir priežiūros sąnaudas. Tačiau, įdiegus skaitmeninės antžeminės televizijos technologiją, paaiškėjo, kad dėl jos naudojimo atsirado didelių eksploatavimo ir priežiūros sąnaudų, kurias Ispanijos valdžios institucijos finansavo, (iki šiol) teikdamos nuolatinę eksploatavimo ir priežiūros pagalbą skaitmeninės antžeminės televizijos operatoriams. Lyginant skirtingų technologijų sąnaudas reikėtų atsižvelgti į visas susijusias sąnaudas, t. y. įskaitant ir tokias eksploatavimo ir priežiūros sąnaudas.

(256) Išankstiniame 2007 m. Ispanijos tyrime, kuris aptartas (119) punkte, nebuvo pakankamai įrodytas antžeminės platformos pranašumas prieš palydovinę. Priešingai, tyrime padaryta išvada, kad kiekviename regione, atsižvelgiant į jo reljefo ir demografinius ypatumus, reikėtų atskirai nuspręsti dėl to, koks technologinis sprendimas būtų tinkamas aprėpčiai plėsti. Remiantis šia išvada reikėtų surengti technologiškai neutralų konkursą ir nustatyti, kuri platforma yra pati tinkamiausia. Bendrasis Teismas patvirtino, kad 2007 m. Ispanijos tyrime nebuvo pakankamai įrodytas antžeminės platformos pranašumas prieš palydovinę platformą. Be to, Bendrasis Teismas nusprendė, kad 2007 m. Ispanijos tyrime atlikta analizė nepateisina technologinio neutralumo principo nesilaikymo ([164]).

(257) Atliekant tyrimą kai kurios autonominės sritys pateikė savo vidaus skaičiavimų, kuriais palygintos išlaidos, patiriamos aprėpties plėtrai naudojant abi technologijas. Tačiau šių skaičiavimų atlikimo data nebuvo aiški ([165]), be to, jie visi buvo nepakankamai išsamūs ir patikimi, kad pateisintų sprendimą aprėpties plėtrai rinktis antžeminę technologiją ([166]). Negana to, nė vienas iš jų nebuvo atliktas nepriklausomo eksperto. 2010 m. lapkričio mėn. Galisijos autonominis regionas pranešė apie 2009 m. vykusius susitikimus su įmone *Astra* ir pateikė sąnaudų palyginimą, į kurį buvo įtraukti duomenys, kuriuos ASTRA pateikė tokiose diskusijose. Šis sąnaudų palyginimas buvo apskųstas Galisijos autonominio regiono skunde dėl 2013 m. sprendimo, ir Bendrasis Teismas nepripažino, kad šie skaičiavimai pagrindžia, jog antžeminė technologija buvo pranašesnė už palydovinę ([167]). Tame sąnaudų palyginime neatsižvelgta į skaitmeninės antžeminės televizijos signalo priėmimo įrangos teikimo galutiniams naudotojams sąnaudas. Tokios sąnaudos yra didelės, nes, pereinant prie skaitmeninės antžeminės televizijos, kiekvienam namų ūkiui turėjo būti skirta antena ir dekoderis.

(258) Reikia pažymėti, kad abu sąnaudų tyrimai, kuriuos pateikė įmonė *Cellnex* (*Abertis*), buvo atlikti 2010 m., praėjus daug laiko po tiriamų priemonių įgyvendinimo. Nepaisant to, ar šiuos tyrimus galima laikyti nepriklausomais ir pakankamai patikimais, jie buvo atlikti jau įgyvendinus ginčijamas priemones, todėl tokiais tyrimais negalima pagrįsti teiginio, kad Ispanijos vyriausybė nesurengė technologiškai neutralaus konkurso. Be to, šių tyrimų rezultatams prieštarauja įmonės *Astra* pateikti išlaidų vertinimai, kuriais, kaip tvirtinama, įrodyta, kad palydovinė technologija yra ekonomiškai efektyvesnė ([168]).

([164]) Žr. sprendimą byloje T-461/13 (118–120 punktai); sprendimą byloje T-462/13 (113–114 punktai); sprendimą byloje T-465/13 (104–105 punktai); T-541/13 (132–133 punktai).

([165]) Vidaus skaičiavimai nėra datuoti ir galėjo būti atlikti *ex post*. Jie buvo pateikti Komisijai praėjus daug laiko nuo tyrimo pradžios ir praėjus daug metų nuo priemonės taikymo pradžios (t. y. 2010 m. Galisijoje, 2011 m. Navaroje, Madride, La Riochoje ir Valensijoje, 2012 m. Aragone).

([166]) Mursija pateikė 2008 m. spalio 15 d. sąnaudų palyginimą, iš kurio neva matyti, kad, palyginti su skaitmenine antžemine televizija, palydovinės televizijos technologijos diegimo išlaidos didesnės 70 % savivaldybei ir 100 % piliečiams. Tačiau sąnaudų palyginimo neįmanoma patikrinti, nes nepateikti jokie priedai su duomenimis ir skaičiavimais. Palyginime neatsižvelgiama į tai, kad konkurso metu (kaip Kantabrijos atveju) palydovinio ryšio operatorius gali pasiūlyti nuolaidų, ir neatsižvelgiama į tai, kad skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos atveju, be įrengimo, atsiranda didelių eksploatavimo ir priežiūros sąnaudų.

([167]) Žr. Bendrojo Teismo motyvus Sprendime *Comunidad Autónoma de Galicia / Komisija*, T-463/13 (128–129 punktai).

([168]) 2019 m. birželio 13 d. įmonės *Itelazpi* pateiktose pastabose pripažįstami įmonės *Astra* sąnaudų tyrimai. Jose teigiama, kad šie tyrimai turi keletą trūkumų, tačiau nepaaiškinama, kokie tai trūkumai ir kokiu mastu jie turėtų lemiamos įtakos bendroms įmonės *Astra* išvadoms. 2019 m. birželio 13 d. pateiktose pastabose įmonė *Cellnex Telecom* išsamiau kritikuoja keletą įmonės *Astra* prielaidų dėl sąnaudų (24–26 psl.). Kadangi Komisija konkrečiai nesiremia jokia konkrečia ataskaita, jos plačiau neaptariamos.

(259) Kitą tyrimą Ispanijos valdžios institucijos pateikė 2012 m. lapkričio 8 d., taigi praėjus daugiau nei 4 metams po to, kai Ispanijos vyriausybė pradėjo teikti pagalbą skaitmeninės antžeminės televizijos infrastruktūrai ([169]) (toliau – 2012 m. Ispanijos tyrimas). Komisija pažymi, kad 2012 m. Ispanijos tyrimas buvo pateiktas nagrinėjant kitą bylą ([170]) ir Ispanijos valdžios institucijų prašymu jis buvo užregistruota šioje byloje. Tyrime lyginamos visų Ispanijos gyventojų televizinio signalo priėmimo įrangos pritaikymo kiekviename būste išlaidos, susijusios su skaitmeninio dividendo suteikimu. 2012 m. Ispanijos tyrimas šiuo atveju nėra svarbus, nes jis nesusijęs su skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpties plėtra II zonoje ar su kokiomis nors iš nagrinėjamos pagalbos finansuojamomis išlaidomis. Be to, dėl laiko negalima teigti, kad vyriausybės sprendimas dėl skaitmeninės antžeminės televizijos buvo pagrįstas 2012 m. Ispanijos tyrimu. 2012 m. Ispanijos tyrimui taip pat būdingas trūkumas, nes jame nenurodytas duomenų šaltinis. Taigi naudojamų duomenų neįmanoma patikrinti.

(260) Kiti *ex post* tyrimai buvo pateikti 2019 m., t. y. praėjus maždaug 10 metų po to, kai Ispanijos vyriausybė ėmėsi priemonių diegti skaitmeninę antžeminę televiziją II zonoje. Katalonijos tyrime įvertintos įvairios technologijos, numatytos skaitmeninei televizijai teikti II zonoje. Tyrimas grindžiamas 2008 m. duomenimis. Tyrime prieita prie išvados, kad perspektyviausios technologijos yra antžeminė ir palydovinė, o iš šių dviejų technologijų gyventojams mažiausiai kainuoja skaitmeninės antžeminės televizijos technologija.

(261) Tas tyrimas atliktas 2017 m., t. y. gerokai po to, kai buvo pradėtos taikyti ištirtos priemonės. Tai, kad jis atliktas vėliau nei ginčijamos priemonės, neleidžia tokiu tyrimu pagrįsti Ispanijos vyriausybės technologiškai neutralaus konkurso nevykdymo. Be to, tyrimo išvados nėra patikimos ([171]).

(262) 2019 m. birželio 13 d. įmonė *Itelazpi*, kuri yra Baskų krašto autonominio regiono skaitmeninės antžeminės televizijos pagalbos gavėja, pateikė du tyrimus, kuriais neva įrodoma, kad skaitmeninės televizijos signalų perdavimo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklu sąnaudos yra mažesnės nei tokių signalų perdavimo palydoviniu tinklu sąnaudos. Pirmasis tyrimas įmonės *Itelazpi* užsakymu atliktas 2015 m., antrasis – 2019 m.

(263) 2015 m. įmonės *Itelazpi* tyrime apskaičiuotos papildomos išlaidos, susijusios su nacionalinių tankintuvų aprėpties užtikrinimu naudojant skaitmeninę antžeminę televiziją ir palydovinę televiziją (išskyrus regionines paslaugas). Atliekant tyrimą neįtrauktos bendros tiek nacionalinių, tiek regioninių paslaugų sąnaudos dėl įmonės *Itelazpi* esamos vietos infrastruktūros, valdymo ir kitų pagalbinių paslaugų. Įtrauktos perdavimo įrangos, vartotojų priedėlių ir komunalinių antenų sistemų sąnaudos.

(264) Be to, šie tyrimai parengti praėjus daug laiko po to, kai buvo priimtas sprendimas. Todėl, nepaisant jų rezultatų pagrįstumo, jais negalėjo remtis vyriausybė iš pradžių, kai rinkosi konkrečią technologiją ([172]). Be to, sąnaudų tyrimų rezultatus daugiausia lemia pagrindinės prielaidos, kurios nėra patikimos ([173]). Jie taip pat neatitinka kokybės reikalavimų, nurodytų 254 konstatuojamoje dalyje ([174]).

([169]) *Analysys Mason: Evaluación de los costes sobrevenidos de las diferentes tecnologías para poder recibir la cobertura actual del servicio de televisión tras la liberación del dividendo digital. 20 de septiembre de 2012.*

([170]) SA.32619 (2012/C (ex 2011/N), apie kurią pranešė Ispanijos Karalystė ir kuri susijusi su tam tikrų skaitmeninio dividendo atlaisvinimo sąnaudų kompensavimu (OL L 361, 2016 12 31, p. 1).

([171]) Pavyzdžiui, įdiegimo individualiuose namuose sąnaudų analizė nėra tiksli. Tyrime daroma prielaida, kad visuose individualiuose namuose yra beveik visa skaitmeninės antžeminės televizijos prieigos įranga, priešingai nei palydovinės televizijos atveju. Dėl šios prielaidos palydovinės technologijos sąnaudos yra didesnės už skaitmeninės antžeminės televizijos sąnaudas. Nors tyrime nurodyta, kad abiem technologijoms reikalinga įranga yra panaši, skaitmeninės antžeminės televizijos atveju skaičiuojamos tik 30 EUR išlaidos dekoderiui, o palydovinės technologijos atveju – 588 EUR. Iš šių 588 EUR 270 EUR skiriama dviem palydoviniams imtuvams įsigyti. Skirtingas skaitmeninės antžeminės televizijos ir palydovinės technologijos sąnaudų vertinimas taip pat išryškėja apskaičiuojant bendras sąnaudas. Remiantis skaičiavimais, tam, kad individualūs namai būtų pritaikyti priimti palydovinį ryšį, reikėtų daugiau kaip 71 mln. EUR, o pritaikymo prie skaitmeninės antžeminės televizijos technologijos išlaidos lygios nuliui.

([172]) Iš tiesų įmonė *Itelazpi* netvirtino, kad centrinė valdžia ar Baskų krašto regioninė valdžia savo sprendimą grindė šiame tyrime naudojamais duomenimis.

([173]) Pavyzdžiui, 2015 m. ir 2019 m. įmonės *Itelazpi* tyrimuose daroma prielaida, kad palydovinės paslaugos būtų teikiamos remiantis esamų palydovinių atsakiklių pajėgumų nuoma iš palydovinės platformos ir paties palydovinio ryšio eksploatavimu. Juose neatsižvelgiama į galimybę, kad, kaip Kantabrijos konkurso atveju, palydovinio ryšio operatorius gali pats patekti į rinką. Todėl skaičiavimai yra nepalankūs palydovinei technologijai, nes neatsižvelgiama į bet kokias kiekio nuolaidas ar galimas derybas dėl kainos, kurios paprastai vyksta konkurso metu. Atviro konkurso atveju, kaip tai parodė Kantabrijos konkursas, palydovinio ryšio operatorius savo pasiūlymą galėtų pagrįsti visiškai kitokiu kainos apskaičiavimu. Tiksliau tariant, sąnaudų skaičiavimai yra neobjektyvūs. Pavyzdžiui, apskaičiuojant palydovinio ryšio sąnaudas, naudojamos dabartinės palydovinio ryšio priedėlių kainos, kurios yra gerokai didesnės nei kai kuriose kitose ES šalyse (2015 m. įmonės *Itelazpi* tyrimo 10 puslapis ir 2019 m. įmonės *Itelazpi* tyrimo 45 puslapis). Taip neatsižvelgiama į kiekio nuolaidų, kuriomis gali pasinaudoti palydovinio ryšio operatorius, jei jis vykdo veiklą keliose valstybėse narėse, galimybę.

([174]) Apskaičiuotų sąnaudų negalima patikrinti. Kalbant apie skaitmeninės antžeminės televizijos sąnaudas, tyrime remiamasi įmonės *Itelazpi* vidaus duomenimis. Tokie duomenys nebuvo pateikti kartu su tyrimu. Kalbant apie palydovų sąnaudas, tyrime minima įmonė *Astra*, tačiau nenurodoma, kur ir kokiomis aplinkybėmis įmonė *Astra* pateikė tokius duomenis.

(265) Apibendrinant galima teigti, kad Ispanijos vyriausybė nerengė technologiškai neutralių konkursų. Skaitmeninės antžeminės televizijos technologija nebuvo pasirinkta remiantis nepriklausomu ir patikimu išankstiniu tyrimu, kuris pateisintų atviro konkurso nebuvimą.

(266) Be to, tiriamos priemonės negalima laikyti tinkama.

(267) Tai, kad kai kuriems II zonos namų ūkiams nemokami televizijos kanalai transliuojami palydoviniu formatu ([175]), įrodo, kad antžeminė technologija ne visada yra efektyviausia ir tinkamiausia platforma. Taip pat pažymėtina, kad kai kuriose kitose valstybėse narėse ([176]) pasirinktas palydovinis sprendimas.

(268) Be to, tai, kad įmonė *Astra* dalyvavo ir laimėjo technologiškai neutraliame konkurse dėl skaitmeninės televizijos aprėpties plėtros Kantabrijos regione, mažų mažiausiai įrodo, kad šią paslaugą galima teikti per palydovinę platformą ([177]).

(269) Dėl priemonės tinkamumo vis dar abejojama. Nors perėjimas nuo analoginės prie skaitmeninės antžeminės televizijos 800 MHz dažnių juostoje Ispanijoje užbaigtas 2010 m. balandžio 3 d., 2011 m. nuspręsta 800 MHz juostos dažnius parduoti aukcione. Todėl buvo būtina ne vėliau kaip iki 2014 m. sausio 1 d. perkelti transliavimą į kitus kanalus žemiau 790 MHz dažnio ribos. Kadangi dėl to buvo patirta papildomų išlaidų, 2011 m. lapkričio 5 d. Ispanija pranešė apie dvi namų ūkiams ir transliuotojams skirtas priemones, kurių biudžetas sudarė 600–800 mln. EUR I zonoje. 2016 m. rugpjūčio mėn. Komisija nusprendė, kad šios priemonės yra nesuderinama pagalba ([178]). Pasirinkus kitas platformas (IPTV, kabelinę ar palydovinę), šių išlaidų nebūtų buvę.

(270) Be to, buvo nurodyta, kad naujosioms judriojo ryšio paslaugoms (LTE, 4G) naudojamas dažnis, kuris yra artimas skaitmeninei antžeminei televizijai naudojamam spektrui, todėl šios judriojo ryšio paslaugos gali trikdyti skaitmeninės antžeminės televizijos signalus, todėl namų ūkiai turi įsigyti brangiai kainuojančius filtrus, kad apsaugotų skaitmeninės antžeminės televizijos signalus nuo šių trukdžių ([179]). Negalima atmesti tikimybės, kad panašūs trikdžiai yra platesnio masto problema, kelianti grėsmę antžeminio transliavimo tinkamumui ateityje, ypač kai daugiau ir plačiau diegiami plačiajuosčio ryšio tinklai.

(271) Ispanija savo nuomonę, kad palydovinis transliavimas kainuotų brangiau negu skaitmeninė antžeminė televizija, pagrindė dar dviem argumentais. Pirma, pagal susitarimus su kai kuriais turinio teikėjais transliuotojai turi laikytis teritorinių apribojimų. Palydovine technologija užtikrinti tokią sąlyginę prieigą kainuotų brangiau. Antra, palydovinės technologijos pajėgumo nepakaktų daugybei regioninės televizijos kanalų transliuoti. Šie tvirtinimai nėra pagrįsti; jiems prieštarauja faktas, kad įmonės *Astra* ir Kantabrijos sudarytoje sutartyje buvo numatyta profesionali sąlyginės prieigos sistema. Be to, pagal įmonės *Astra* išlaidų skaičiavimus palydovinė technologija kainuotų pigiau, net jeigu reikėtų su kiekvienu Ispanijos regionu sudaryti atskirą susitarimą. Dėl regioninės televizijos transliavimo įmonė *Astra* tvirtina, kad Ispanijos vyriausybės pateiktas skaičius – 1 380 kanalų – yra labai perdėtas ([180]). Įmonės *Astra* skaičiavimais, net ir įtraukus regioninius ir vietos kanalus, šiuo atžvilgiu taip pat būtų pigiau naudoti palydovinę technologiją.

(272) Taip pat turima įrodymų, kad regioninės valdžios institucijos žinojo apie antžeminės platformos plėtrai alternatyvią technologiją. Tyrimas atskleidė, kad pačioje proceso pradžioje kai kuriuose regionuose įvyko susitikimai su įmonės *Astra* atstovais. Juose įmonė *Astra* išdėstė savo palydovinio sprendimo pasiūlymą, tačiau regioninės valdžios institucijos šio pasiūlymo toliau nesvarstė.

([175]) Įmonė *Hispasat*, kurios bendrasavininkiai yra įmonė *Abertis* ir Ispanijos vyriausybė, teikia paslaugas kai kurių II zonos dalių autonominėse srityse. Pavyzdžiui, Kanarų salose nemokama televizija palydoviniu formatu transliuojama 16 kaimų, esančių II zonoje. Kastilijoje ir Leone tokią televiziją turi galimybę žiūrėti apie 9 000 gyventojų. Kadangi įmonė *Abertis* kontroliuoja visuose antžeminiuose objektuose esančius palydovinio ryšio imtuvus ir neleidžia prie jų jungtis kitiems palydovinio ryšio operatoriams, vienintelė įmonė *Hispasat* gali teikti tokias skaitmeninės antžeminės televizijos perdavimo transliuojant per antžeminius bokštus paslaugas.

([176]) Pavyzdžiui, Prancūzijoje, Jungtinėje Karalystėje, Italijoje ir Slovakijoje.

([177]) Kaip buvo pabrėžta ir nacionalinio teismo sprendime. Žr. 16 išnašą.

([178]) Žr. Sprendimą (ES) 2016/2395.

([179]) Ofcom, "*Second consultation on coexistence of new services in the 800 MHz band with digital terrestrial television*", http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/second-coexistence-consultation/.

([180]) Įmonės *Astra* vertinimu, šiuo metu transliuojama iš viso tik 415 vietinės televizijos kanalų. Iš pačios Komisijos skaičiavimų matyti, kad Ispanijos nurodytas kanalų skaičius yra šiek tiek per didelis.

(273) Kalbant apie proporcingumą, planuodama intervenciją II zonoje, centrinė valdžia pirma turėjo atlikti nacionaliniu lygmeniu išlaidų palyginimą (arba surengti konkursą). Kadangi palydoviniame tinkle daugiausia išlaidų tenka palydovinio ryšio pajėgumui, šiai platformai yra svarbi masto ekonomija ([181]). Iš įmonės *Astra* derybų su regioninės valdžios institucijomis matyti, kad ji pasiūlė labai sumažinti kainas, jeigu vieną sutartį su ja bendrai pasirašys keli regionai. Todėl buvo galima tikėtis, kad surengus nacionalinio lygmens konkursą kainos dar labiau sumažės. Vietoj to taikytos decentralizuotos ir nesuderintos – kartais net atskirose savivaldybėse – priemonės iškart pasmerkė nepalankesnei padėčiai šią technologiją, kuriai būdinga tokia didelė masto ekonomija. Dėl to padidėjo bendra valstybės pagalbos suma, reikalinga, kad būtų galima teikti skaitmeninės televizijos paslaugas II zonos namų ūkiams. Nors dėl savo centrinės valdžios finansavimo administracinės tvarkos sprendžia pati Ispanija, jos vyriausybė, užuot teikusi pirmenybę skaitmeninei antžeminei televizijai, galėjo bent paraginti autonomines sritis per konkursus atsižvelgti į kai kurių konkrečių platformų teikiamas galimybes efektyviai sumažinti išlaidas.

(274) Apibendrindama Komisija mano, kad nagrinėjama priemonė neatitinka technologinio neutralumo principo. Kaip paaiškinta pirmiau, priemonė nėra proporcinga ir ji nėra tinkama užtikrinti, kad nemokami televizijos kanalai būtų transliuojami II zonos gyventojams. Išvada, kad priemonė neatitinka technologinio neutralumo principo, patvirtinta teismo sprendimais bylose T-462/13 ([182]), T-465/13 ([183]), T-487/13 ([184]), T-541/13 ([185]) ir T-461/13 ([186]), o šiuos sprendimus patvirtino Teisingumo Teismas sujungtose bylose C-66/16 P–C-69/16 P ir byloje C-81/16 P.

6.3.3.3. Tinklų eksploatavimas ir priežiūra

(275) Subsidijuojamų tinklų eksploatavimui ir priežiūrai skirtas finansavimas po skaitmeninimo užbaigimo iki 2.3 skirsnyje nurodyto laikotarpio (t. y. iki tol, kol bus pakeistos tiriamos priemonės), kuris pagalbą diegimui papildanti pagalba, negali būti laikomas technologiškai neutraliu. Juo siekiama išsaugoti antžeminių platformų transliavimo centrus. Todėl tokia pagalba taip pat nėra suderinama su vidaus rinka.

6.3.3.4. Nederamų iškraipymų vengimas

(276) Nors valstybės įsikišimas gali būti pagrįstas dėl esamo rinkos nepakankamumo ir galimų sanglaudos problemų, ši priemonė dėl savo pobūdžio nederamai iškraipo konkurenciją.

6.3.3.5. Išvada dėl SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto

(277) Daroma išvada, kad tiriama priemonė, įskaitant tęstinę pagalbą, nėra nustatytam rinkos nepakankamumui pašalinti tinkama, būtina ir proporcinga priemonė.

6.3.4. SESV 106 straipsnio 2 dalis

(278) 106 straipsnio 2 dalies išimtimi, kuri gali būti taikoma valstybei kompensuojant viešosios paslaugos teikimo išlaidas, negalima remtis nei apskritai nagrinėjamu atveju, nei konkrečiu Baskų krašto atveju. Komisija mano, kad nacionalinės (arba regioninės) valdžios institucijos turi aiškiai apibrėžti, kas yra visuotinės ekonominės svarbos paslauga, ir pavesti ją teikti konkrečiai įmonei. Kaip įvertinta 198–204 konstatuojamosiose dalyse, manoma, kad

([181]) Palydoviniai signalai gali būti transliuojami visoje Ispanijos teritorijoje. Tačiau, plečiant antžeminės platformos geografinę aprėptį, reikia įrengti papildomų retransliatorių ir (arba) retransliacijai skirtų bokštų.
([182]) Žr. 102–139 punktus.
([183]) Žr. 94–117 punktus.
([184]) Žr. 128–140 punktus.
([185]) Žr. 119–129 punktus.
([186]) Žr. 94–112 punktus.

Ispanijos ir Baskų krašto valdžios institucijos aiškiai neapibrėžė antžeminės platformos eksploatavimo kaip viešosios paslaugos. Šią išvadą Bendrasis Teismas patvirtino bylose T-462/13 ([187]), T-465/13 ([188]), T-487/13 ([189]), T-541/13 ([190]) ir T-461/13 ([191]). Be to, minėti sprendimai buvo patvirtinti Teisingumo Teismo sprendimais sujungtose bylose C-66/16 P–C-69/16 ([192]) ir byloje C-81/16 ([193]).

6.4. **Nauja neteisėta pagalba**

(279) Įmonė *Abertis* teigia, kad antžeminio transliavimo tinklo diegimas II zonoje buvo finansuojamas beveik vien tik autonominių Ispanijos sričių naudojant viešąsias lėšas remiantis 1982 m. įstatymais (t. y. priimtais anksčiau nei Ispanija prisijungė prie Europos ekonominės bendrijos 1986 m.). Todėl, įmonės *Abertis* nuomone, galima būtų teigti, kad schema sudaro dalį vietos antžeminių tinklų eksploatavimo tęstinio viešojo finansavimo ir todėl turėtų būti laikoma esama pagalba.

(280) Antžeminio tinklo plėtra regionų lėšomis iš tiesų buvo pradėta finansuoti praėjusio amžiaus 9-ojo dešimtmečio pradžioje, tačiau tuo metu rinkoje nebuvo privačių transliuotojų. Dėl to ši išplėsta infrastruktūra tenkino tik visuomeninio transliuotojo poreikius, o šis transliuotojas visais atvejais privalėjo teikti savo transliavimo paslaugas daugumai šalies gyventojų. Be to, tuo metu antžeminė televizija buvo vienintelė platforma televizijos signalui perduoti Ispanijoje. Todėl vienintelio esamo tinklo plėtra neiškraipė konkurencijos su kitomis platformomis.

(281) Nuo tada buvo pakeisti teisės aktai ir patobulinta technologija, todėl atsirado naujų transliavimo platformų ir naujų rinkos dalyvių, ypač privačių transliuotojų. Kadangi labai pasikeitė pagalbos gavėjo pobūdis ir bendros viešojo finansavimo aplinkybės, tiriamos priemonės negalima laikyti vien tik formalaus ar administracinio pobūdžio pakeitimu. Ja visiškai iš esmės pakeista ankstesnė schema, todėl ją reikia laikyti nauja pagalbos schema ([194]). Bet kokiu atveju perėjimas nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos yra įmanomas tik dėl nesenos technologinės pažangos, taigi tai yra naujas reiškinys. Todėl Ispanijos valdžios institucijoms derėjo pranešti apie šią naujai teikiamą pagalbą.

6.5. **Išvada**

(282) Manoma, kad Ispanijos suteiktas finansavimas (įskaitant Ispanijos autonominių sričių ir vietos savivaldybių teiktą pagalbą) antžeminio tinklo operatoriams, siekiant modernizuoti ir skaitmeninti jų tinklą ir juo transliuoti nemokamus televizijos kanalus II zonoje, yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Ši pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka, nes netenkinami technologinio neutralumo kriterijai. Be to, apie pagalbą nepranešta ([195]) Komisijai, nors tai yra privaloma pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, ir ji neteisėtai suteikta be Komisijos leidimo. Todėl būtina susigrąžinti pagalbą iš antžeminio tinklo operatorių.

(283) Be to, Komisija mano, kad pagalba skaitmeninto tinklo eksploatavimui ir priežiūrai, teikta be konkurso arba po konkursų, kurie techniniu požiūriu nebuvo neutralūs, ir teikta iki 2.3 skirsnyje nurodyto laikotarpio (t. y. iki to laiko, kai buvo pakeista tiriama schema), taip pat yra nesuderinama. Negana to, apie šią pagalbą nebuvo pranešta Komisijai, nors tai yra privaloma pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, ir ji neteisėtai suteikta be Komisijos leidimo.

(284) Apie bet kokią eksploatavimui ir priežiūrai numatomą teikti pagalbą ateityje būtina pranešti. Ji turi atitikti technologinio neutralumo principą.

([187]) Sprendimo byloje T-462/13 55–79 punktai.
([188]) Sprendimo byloje T-465/13 55–80 punktai.
([189]) Sprendimo byloje T-487/13 89–119 punktai.
([190]) Sprendimo byloje T-541/13 65–95 punktai.
([191]) Sprendimo byloje T-461/13 53–78 punktai.
([192]) Žr. sprendimo sujungtose bylose C-66–69/16 67–76 punktus.
([193]) Žr. sprendimo byloje C-81/16 38–54 punktus.
([194]) Sprendimas *Gibraltaras*, T-195/01 ir T-207/01, ECLI:EU:T:2002:111, 109–111 punktai.
([195]) Išskyrus Mursijos regioną, pranešusį apie šią priemonę, kai ji jau buvo įgyvendinta.

7. **SUSIGRĄŽINIMAS**

7.1. **Poreikis panaikinti pagalbą**

(285) Vadovaujantis Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo ir nusistovėjusia Sąjungos teismų praktika, Komisija yra kompetentinga nuspręsti, kad konkreti valstybė narė turi pakeisti arba panaikinti pagalbą, kai nustatoma, kad ji nesuderinama su vidaus rinka ([196]). Be to, Teisingumo Teismas nuosekliai laikėsi nuomonės, kad valstybės narės prievolė nutraukti pagalbą, kurią Komisija laiko nesuderinama su vidaus rinka, nustatyta siekiant atkurti anksčiau buvusią padėtį ([197]).

(286) Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas yra nustatęs, kad šis tikslas būna pasiektas, jei gavėjas grąžina neteisėtą pagalbą ir taip praranda savo konkurentų atžvilgiu vidaus rinkoje turėtą pranašumą ir yra atkuriama iki pagalbos suteikimo buvusi padėtis ([198]).

(287) Reglamento (ES) 2015/1589 16 straipsnio 1 dalyje, kuri atitinka jurisprudenciją, nustatyta, kad „[j]eigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo“.

(288) Taigi, kadangi antžeminės platformos skaitmeninimo ir vėlesnės priežiūros ir eksploatavimo finansavimas buvo įgyvendintas pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį ir laikytinas neteisėta ir nesuderinama pagalba, jį reikėtų susigrąžinti, kad būtų atkurta vidaus rinkoje iki pagalbos suteikimo buvusi padėtis. Susigrąžinimas turėtų apimti laikotarpį nuo dienos, kurią pagalba buvo suteikta gavėjui, iki faktinio susigrąžinimo dienos. Už susigrąžintiną sumą iki faktinio susigrąžinimo turėtų būti mokamos palūkanos, apskaičiuojamos pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 V skyriaus nuostatas ([199]).

7.2. **Valstybės pagalbos gavėjai ir kiekybinis pagalbos vertinimas**

(289) Platformos operatoriai yra tiesioginiai pagalbos gavėjai, kai jie tiesiogiai gauna jų tinklams modernizuoti ir išplėsti ir eksploatuoti ir prižiūrėti skirtas lėšas. Kadangi pagalbos lėšos buvo pervestos valstybinėms įmonėms, kurios vėliau surengė konkursus dėl aprėpties plėtros, pasirinktas platformos operatorius laikomas netiesioginiu pagalbos gavėju. Neteisėta ir su vidaus rinka nesuderinama pagalba turėtų būti susigrąžinta iš platformos operatorių nepaisant to, ar jie yra tiesioginiai, ar netiesioginiai pagalbos gavėjai.

7.2.1. *Konkursų klasifikavimas*

(290) Technologiškai neutralus konkursas yra toks konkursas, kuris atitinka dvi bendrai taikomas sąlygas: i) konkursu aiškiai siekiama plėsti skaitmeninės televizijos (o ne skaitmeninės antžeminės televizijos) aprėptį ir ii) jo techninėse specifikacijose leidžiama siūlyti ne tik antžemines technologijas. Konkursas negali būti laikomas technologiškai neutraliu, jei jo techninėse specifikacijose reikalaujama įsigyti arba naudoti techninę įrangą, skirtą skaitmeninės antžeminės televizijos signalams perduoti arba persiųsti.

(291) Tais atvejais, kai neteisėta pagalba suteikta po konkurso, kuris nebuvo technologiškai neutralus, valstybė narė turi toliau nustatytomis sąlygomis priskirti tokius konkursus techninės įrangos tiekimo arba aprėpties plėtros kategorijai.

(292) Konkursą dėl aprėpties plėtros laimėjusiai bendrovei pavedama sukurti (dažnai ir pastatyti) veikiantį skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą. Tarp šiam tikslui pasiekti būtinų užduočių yra tinklo projektavimas ir statybos darbai, signalų perdavimas, tinklo įdiegimas ir aprūpinimas reikiama įranga. Konkursams dėl aprėpties plėtros taip pat priskiriami atvejai, kai tiekiama įranga, o tinklo operatorius turi teisę eksploatuoti, naudoti ar naudotis ta įranga, neatsižvelgiant į tai, kam ji priklauso nuosavybės teise. Be to, vykdant aprėpties plėtros konkursus paprastai įtraukiamos papildomos sutartys, susijusios su perdavimo centrų skaitmeninimu arba naujų perdavimo centrų statyba (pavyzdžiui, būsto pritaikymo darbai, energijos tiekimas, „griežta priežiūra“, nuomos sutartys, saugos ir sveikatos tyrimai).

([196]) 1973 m. liepos 12 d. Sprendimas *Komisija / Vokietija*, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13 punktas.
([197]) 1990 m. kovo 21 d. Sprendimas *Belgija / Komisija*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 66 punktas.
([198]) 1999 m. birželio 17 d. Sprendimas *Belgija / Komisija*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64 ir 65 punktai.
([199]) 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1).

(293) Konkursą dėl techninės įrangos tiekimo laimėjusi bendrovė turi tiekti tinklui modernizuoti reikalingą įrangą. Tarp šiam tikslui pasiekti būtinų užduočių yra įrangos tiekimas, įrengimas ir įjungimas, taip pat darbuotojų mokymas. Per tokius įrangos tiekimo konkursus suteiktos pagalbos susigrąžinti nereikia. Kitaip tariant, vien tik techninės įrangos teikėjai neprivalo grąžinti pagalbos. Tačiau, kai konkurso rezultatas yra esamo antžeminio tinklo skaitmeninimas, įskaitant, priklausomai nuo konkretaus atvejo, įrangos, kurią eksploatuoja, naudoja ar kuria naudojasi tinklo operatorius, teikimą, ši pagalba turi būti išieškota iš tinklo operatoriaus, nes toks konkursas turėtų būti laikomas konkursu dėl aprėpties plėtros.

(294) Nustačiusi, kad šie konkursai yra skirti aprėpties plėtrai, Ispanija turi susigrąžinti pagalbą, suteiktą po konkurso, kuris nėra technologiškai neutralus. Be konkursų, kuriuos pati Komisija laiko technologiškai neutraliais, jeigu Ispanija manys, kad kiti konkursai atitinka abi sąlygas, ji pateiks Komisijai susijusius konkursų dokumentus.

Pavyzdys

Iš Komisijos patikrintų konkursų kaip aprėpties plėtrai skirto konkurso, kuris nebuvo technologiškai neutralus, pavyzdys pateikiamas Estremadūros autonominės srities surengtas konkursas ([200]). Nepaisant pavadinimo, kuriame minimas tik techninės įrangos tiekimas, šio konkurso objektas iš tikrųjų apėmė ir tinklo projektavimą bei diegimą ([201]). Šis konkursas dėl nustatytų specifikacijų nėra technologiškai neutralus ([202]), nepaisant įtrauktos nuostatos, kuri iš pažiūros yra nuostata dėl technologinio neutralumo ([203]).

Kitas aprėpties plėtrai skirto konkurso, kuris nebuvo technologiškai neutralus, pavyzdys yra valstybinės įmonės *Agencia de Informática y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid* (AICCM) surengtas konkursas Madrido autonominėje srityje ([204]). Šiuo atveju ir iš konkurso pavadinimo, ir iš jo turinio galima spręsti, kad šiuo konkursu siekiama plėtros ([205]) tik per antžeminę platformą ([206]).

([200]) Skaitmeninės antžeminės televizijos signalų perdavimo ir transliavimo paslaugai teikti reikalingos įrangos tiekimas, įrengimas ir įjungimas 6 nacionalinio masto skaitmeniniams tankintuvams (valstybinis visuotinis tinklas, vienadažnis tinklas) ir vienam autonominės srities skaitmeniniam tankintuvui Estremadūros regiono teritorijose pagal Nacionalinio perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos plano II etapą. Byla SU-28/2009.

([201]) Skaitmeninės antžeminės televizijos signalų perdavimo ir transliavimo paslaugai teikti reikalingos įrangos tiekimas, įrengimas ir įjungimas 6 nacionalinio masto tankintuvams (*Red Global Estatal* – valstybinis visuotinis tinklas, *Red de Frecuencia Unica* – vienadažnis tinklas, taip pat vienas autonominės srities tankintuvas, toliau – RGE, SFN ir AUT) Nacionalinio perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos plano II etapo teritorijose. Numatyta veikla apima: a) šiai paslaugai teikti reikalingų techninių transliavimo ir skirstymo tinklų projektavimą; b) siūlomam tinklui reikalingos įrangos tiekimo planavimą; c) tinklo diegimą, įskaitant reikalingos įrangos ir infrastruktūros įrengimą ir įjungimą. Šis tiekimas vyks pagal kompleksinį sprendimą.

([202]) P. 2, 5 punktas: „Pagrindinis tikslas yra išplėsti ir kiek įmanoma prie 100% priartinti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptį visiems Estremadūros regiono II etapo teritorijų gyventojams. Nenustatoma jokių apribojimų dėl tinklo architektūros ar naudojamos (-ų) technologijos (-ų) su sąlyga, kad būtų tenkinami minimalūs nustatyti reikalavimai".
P. 10, 7 punktas: „Dalyviai turėtų savo pasiūlymuose aprašyti siūlomo skirstymo tinklo architektūrą, kuri turi derėti su transliavimo tinklu. Kiekvienam tankintuvui tikimasi rasti geriausią sprendimą, kaip teikti šią paslaugą, visada atsižvelgiant į ekonominio ir technologinio optimizavimo kriterijus".

([203]) Kiti konkursai, kuriuos Komisija priskyrė tai pačiai kategorijai, yra *Junta de Andalucía* surengtas konkursas Nr. 2009/000127 ir *Junta de Extremadura* konkursas Nr. S-004/10/10.

([204]) Sutarties „Projektų rengimas, reikiamos infrastruktūros ir komunikacijų tiekimas, įrengimas ir įjungimas siekiant plėsti skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimo aprėptį Madrido autonominėje srityje" techninės specifikacijos. Sutartį numatyta sudaryti pagal įprastą supaprastintą procedūrą daugelio kriterijų pagrindu; bylos numeris (*número de expediente*) ECON/000572/2008.

([205]) P. 3, 3 punktas: „(…) reikiamos infrastruktūros ir komunikacijų tiekimas, įrengimas ir įjungimas siekiant plėsti skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimo aprėptį Madrido autonominėje srityje, įskaitant visus su atitinkamų techninių projektų vykdymu, matavimu, technine priežiūra, diegiamos paslaugos infrastruktūros įrenginių eksploatavimu ir valdymu susijusius darbus, taip pat darbą, kurį reikės atlikti skleidžiant institucijų reklaminę informaciją apie skaitmeninę antžeminę televiziją."
P. 9, 8 punktas: „Bus nurodyta, koks transliavimo tinklas, remiantis analoginės televizijos išjungimo tvarkaraščiu ir turimomis biudžeto lėšomis, siūlomas skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpčiai užtikrinti."

([206]) P. 4, 2 ir 8 punktai: „Pagrindinis toliau aprašyto darbo tikslas yra išplėsti ir kiek įmanoma prie 100 % priartinti skaitmeninės antžeminės televizijos aprėptį visiems Madrido autonominės srities gyventojams. Siekiant, kad būtų lengviau priimti skaitmeninės antžeminės televizijos signalus jos aprėpties teritorijose, patartina, kad transliavimo centrų vietos atitiktų pastatuose esančių palydovinių antenų kryptį, taigi gyventojams nereikėtų įrengti naujų ar perkelti turimų palydovinių antenų. Todėl dalyviai savo pasiūlyme turėtų nurodyti, kaip jie ketina spręsti šią problemą". P. 12, 4 punktas: „Mikro- transliavimo įranga (mikrosiųstuvas) bus suprojektuota pagal šias specifikacijas…".

(295) Konkursai turi būti klasifikuojami ne tik pagal pavadinimą, bet ir visų pirma pagal jų turinį, nes vien iš pavadinimo neįmanoma aiškiai nustatyti konkurso aprėpties.

(296) Pagalba, suteikta po konkursų, kuriais siekta aprėpties plėtros ir kurie nebuvo neutralūs, turės būti susigrąžinta.

7.2.2. *Valstybės pagalbos gavėjai ir pagalbos susigrąžinimas*

(297) Toliau aprašomos įvairios pagalbos gavėjų kategorijos. Remiantis iš Ispanijos gauta informacija, atitinkamos autonominės sritys ir apytikrės pagalbos kategorijos surašytos lentelėse. Kadangi Ispanija nepateikė išsamios informacijos apie pagalbos gavėjus, ji turi suklasifikuoti gavėjus pagal nurodytas kategorijas ir pateikti Komisijai reikiamus patvirtinamuosius įrodymus. Kaip jau pabrėžta 233 konstatuojamojoje dalyje, pati sistema iš esmės yra diskriminacinė.

(298) Be to, nustatyta, kad dauguma Komisijos patikrintų aprėpties plėtros konkursų neatitiko technologinio neutralumo principo. Vis dėlto Komisija taip pat įsitikino, jog negalima atmesti prielaidos, kad išimtiniais pavieniais atvejais konkursas buvo technologiškai neutralus.

(299) Todėl Ispanija pagal 294 konstatuojamojoje dalyje nustatytas sąlygas turi nurodyti konkrečius konkursus, kurie buvo technologiškai neutralūs, ir pateikti pakankamai tai pagrindžiančių įrodymų.

(300) Tais atvejais, kai autonominės sritys surengė aprėpties plėtrai skirtus konkursus, kurie nebuvo technologiškai neutralūs (kaip antai pateiktasis Estremadūros pavyzdys), tokių konkursų nugalėtojai yra tiesioginiai neteisėtos pagalbos, kurią reikia susigrąžinti, gavėjai. Susigrąžintina suma yra lygi visai tokių aprėpties plėtros konkursų nugalėtojų gautų lėšų ir lėšų už papildomas paslaugas (pavyzdžiui, būsto, pritaikymo darbus, energijos tiekimą ir pan.), jeigu tokios buvo teikiamos, sumai. Siekiant išvengti abejonių, jei ta pati infrastruktūra ar paslaugos naudojamos arba buvo naudojamos ir privačių kanalų perdavimui II zonoje, ir viešųjų kanalų perdavimui I zonoje, Ispanijos valdžios institucijos neturėtų atsisakyti susigrąžinti pagalbą dėl dvigubo infrastruktūros ar paslaugų naudojimo, o turėtų nustatyti proporcingas išlaidas, susijusias su II zona, ir susigrąžinti atitinkamą pagalbą. Iš Ispanijos pateiktos informacijos Komisija nustatė, kad ne neutralius aprėpties plėtros konkursus surengė (bent jau) Andalūzijos, Estremadūros, Mursijos, La Riochos ir Valensijos autonominės sritys.

Įmonės, iš kurių reikia susigrąžinti pagalbą	Susigrąžinimas	Pagalbos teikimo metodas	Atitinkama autonominė sritis (bent jau)
Tiesioginiai pagalbos gavėjai Siekiant aprėpties plėtros autonominių sričių surengtų konkursų, kurie nebuvo technologiškai neutralūs, nugalėtojai	Visa pagal aprėpties plėtrai skirtą konkursą ar konkursus, kurie nebuvo technologiškai neutralūs, gauta suma	Lėšų pervedimas per konkursą (-us) išrinktam gavėjui	— Andalūzija — Estremadūra — Mursija — La Riocha — Valensijos sritis

(301) Tais atvejais, kai antžeminiam tinklui modernizuoti skirta neteisėta pagalba buvo suteikta miestų taryboms, veikiančioms kaip tinklų operatorės, miestų tarybos yra tiesioginės pagalbos gavėjos. Susigrąžintina suma yra lygi visai miestų tarybų iš centrinės ir regioninės valdžios institucijų savo tinklo aprėpties plėtrai gautų lėšų sumai. Remdamasi iš Ispanijos gauta informacija Komisija nustatė, kad tai pasakytina bent jau apie Andalūzijos, Kanarų salų ir Mursijos (sąrašas neišsamus) autonominėse srityse esančias savivaldybes. Jei miesto taryba sudarė sutartį dėl aprėpties plėtros, įskaitant reikiamos techninės įrangos tiekimą, su bendrove, kuri yra tinklo operatorius, pagalbos gavėjas yra tinklo operatorius, o susigrąžintina suma yra visos tinklo operatoriaus gautos viešosios lėšos.

Įmonės, iš kurių reikia susigrąžinti pagalbą	Susigrąžinimas	Pagalbos teikimo metodas	Atitinkama autonominė sritis (bent jau)
Tiesioginiai pagalbos gavėjai Miestų tarybos, veikiančios kaip tinklų operatorės	Visa aprėpties plėtrai iš valdžios institucijų gauta suma	Lėšų pervedimas gavėjui	— Andalūzija — Kanarai — Mursija

Pavyzdys

(302) Mursijos regiono miestų tarybos, naudodamosi iš regioninės valdžios ir PTPM gautomis lėšomis, surengė beveik visus iš 143 konkursų, apie kuriuos žinoma. Tiek, kiek konkursų nelaimėjo tinklo operatoriai ir jie nėra *de minimis* pagalba, jie būtų priskirtini šiai kategorijai.

(303) Tais atvejais, kai tinklo aprėpties plėtrą autonominėje srityje vykdė valstybinė įmonė, veikianti kaip tinklo operatorė, tokia įmonė laikoma tiesiogine pagalbos gavėja ir pagalbą iš jos reikia susigrąžinti. Komisija nustatė, kad šiai kategorijai priklauso bendrovės *Aragón telecom, Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A., Multimedia de les Illes Balears S.A., Instituto Tecnologico de Canarias, Sociedad Regional de Cantabria I+D +I* (IDICAN), *Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria* (CTL), *Promoción de Viviendas, Infraestructuras y Logística, S.A* Kastilijoje ir Leone (*Provilsa*), *Redes de Telecomunicación Galegas Retegal, S.A.* (*Retegal*), *Obras Publicas y Telecomunicaciones De Navarra, S.A.* (*Opnatel*), *Itelazpi S.A., Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació* (CTTI) Katalonijoje ir *Agencia de Informática y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid* (AICCM). Susigrąžintina suma yra lygi visai iš valdžios institucijų aprėpties plėtrai gautų lėšų sumai.

(304) Vis dėlto tokiais atvejais neatmetama tikimybė, kad valstybinės įmonės aprėpties plėtrą tik iš dalies vykdė pačios, o kitą dalį po konkurso sudaryta sutartimi pavedė vykdyti tinklo operatoriui. Pastaruoju atveju neteisėta pagalba iš tiesų buvo perduota konkursus laimėjusioms bendrovėms ir jos yra tikrosios, nors ir netiesioginės, pagalbos gavėjos. Todėl siekiant, kad ta pati pagalba nebūtų susigrąžinta kelis kartus, neteisėta pagalba susigrąžinama iš jos tikrųjų gavėjų, t. y. a) iš valstybinės įmonės susigrąžinama suma, jos gauta aprėpties plėtrai, atėmus lėšas, pervestas tinklų operatoriams po aprėpties plėtrai skirtų konkursų, kurie nebuvo technologiškai neutralūs; ir b) iš tinklų operatorių susigrąžinamos sumos, jų gautos pagal sutartį, pasirašytą laimėjus atitinkamos valstybinės įmonės surengtą konkursą dėl aprėpties plėtros, kuris nebuvo technologiškai neutralus.

Įmonės, iš kurių reikia susigrąžinti pagalbą	Susigrąžinimas	Pagalbos teikimo metodas	Atitinkama autonominė sritis /atitinkama valstybinė įmonė /apytikrė aprėpties plėtrai skirta suma, kurią gavo valstybinė įmonė
Tiesioginiai pagalbos gavėjai Valstybinė įmonė IR, kai tinka	Visa aprėpties plėtrai iš valdžios institucijų gauta suma (kai tinka, atėmus lėšas, pervestas tinklų operatoriams po aprėpties plėtrai skirtų konkursų, kurie nebuvo technologiškai neutralūs)	Valdžios institucijų lėšų pervedimas gavėjams	— Aragonas (*Aragón Telecom*, 9 mln. EUR) — Astūrija (*Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias SA*, 14 mln. EUR) — Balearų salos (*Multimedia de Illes Balears SA*, 4 mln. EUR) — Kanarų salos (*Instituto Tecnológico de Canarias*, 3,7 mln. EUR)

Netiesioginiai pagalbos gavėjai Siekiant aprėpties plėtros valstybinės įmonės surengtų konkursų, kurie nebuvo technologiškai neutralūs, nugalėtojai	Visa po aprėpties plėtrai skirtų konkursų, kurie nebuvo technologiškai neutralūs, gautų lėšų suma	Lėšų pervedimas per konkursą išrinktam gavėjui	— Kantabrija (*Idican*; CTL, 3 mln. EUR) — Kastilija ir Leonas (*Provilsa*, 44 mln. EUR) — Katalonija (CTTI, 52 mln. EUR) — Galisija ([207]) (*Retegal*, 17 mln. EUR) — Madridas (AICCM, 3,6 mln. EUR) — Navara (*Opnatel*, 7 mln. EUR) — Baskų kraštas (*Itelazpi*, 10 mln. EUR)

Pavyzdys

(305) Madrido autonominės srities, kurios valstybinės įmonės (AICCM) surengtas konkursas Komisijos buvo pateiktas kaip aprėpties plėtrai skirto konkurso, kuris nebuvo technologiškai neutralus, pavyzdys (žr. (294) punktą), atveju visą 3 622 744 EUR sumą, skirtą įmonei *Retevisión S.A.*, su kuria buvo sudaryta sutartis, reikia susigrąžinti iš įmonės *Retevisión*, kuri laimėjo konkursą, kuris nebuvo technologiškai neutralus, ir atimti ją iš sumos, kurią reikia susigrąžinti iš valstybinės įmonės AICCM – tiesioginės pagalbos gavėjos ([208]).

(306) Kalbant apie pagalbą skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų priežiūrai ir eksploatavimui, Komisija mano, kad šių tinklų operatoriai yra pagalbos priežiūrai ir eksploatavimui gavėjai. Todėl pagalba turi būti susigrąžinta iš šių tinklų operatorių.

(307) Tais atvejais, kai konkretaus gavėjo gautos lėšos neviršijo Reglamente (EB) Nr. 1998/2006 ([209]) nustatytų ribų, tokios lėšos nelaikomos valstybės pagalba ir jų susigrąžinti nereikia, jeigu tenkinamos visos reglamente nustatytos sąlygos.

(308) Pagalba turėtų būti susigrąžinama nuo tos dienos, kai pagalbos gavėjams buvo suteiktas pranašumas, t. y. kai pagalba perduota gavėjui, ir už ją turėtų būti mokamos palūkanos iki tol, kol bus sugrąžinta visa pagalba.

(309) Reikia pažymėti, kad, kaip nurodyta (9) konstatuojamojoje dalyje, priėmus 2013 m. sprendimą, Komisija suteikė Ispanijai laiko iki 2014 m. spalio 31 d. surengti technologiškai neutralius konkursus su sąlyga, kad visos autonominės sritys tokius konkursus surengs iki nustatyto termino. Tačiau ši sąlyga nebuvo įvykdyta, todėl minėtas pereinamasis laikotarpis neturi reikšmės susigrąžinimui: Ispanija turi susigrąžinti nuo 2013 m. birželio 19 d. iki 2014 m. spalio 31 d. neteisėtai suteiktą pagalbą.

([207]) Nors Galisijoje savivaldybės buvo įregistruotos kaip tinklo operatoriai, įrangą įsigijo ir tinklo aprėpties plėtrą vykdė įmonė *Retegal*. Todėl įmonė *Retegal* turėtų būti laikoma pagalbos gavėja.

([208]) Tarp kitų konkursų, kuriuos Komisija priskyrė tai pačiai kategorijai, yra du konkursai, kuriuos 2009 m. kovo mėn. surengė įmonė *Provilsa* ir laimėjo įmonės *Retevisión S.A.* ir *Telvent Energía S.A.*; CTTI surengtas konkursas SE/CTTI/06/08, kurį laimėjo įmonė *Abertis S.A.*; įmonės *Aragón Telecom* 2009 m. birželio mėn. surengtas konkursas *Contratación del suministro de la fase II y III para la extensión de la TDT en Aragón*, kurį laimėjo įmonė *Abertis*.

([209]) Reglamentą (EB) Nr. 1998/2006 pakeitė Reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (toliau – 2013 m. *de minimis* reglamentas). 2013 m. *de minimis* reglamentas taikomas iki jo įsigaliojimo suteiktai pagalbai, jei ta pagalba atitinka tame reglamente nustatytas sąlygas. 2013 m. *de minimis* reglamento 7 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2014 m. birželio 30 d. suteikta bet kokia individuali *de minimis* pagalba, atitinkanti Reglamento (EB) Nr. 1998/2006 sąlygas, laikoma neatitinkančia visų Sutarties 107 straipsnio 1 dalies kriterijų ir dėl to jai netaikomas Sutarties 108 straipsnio 3 dalies pranešimo reikalavimas.

8. **IŠVADA**

(310) Komisija daro išvadą, kad Ispanijos Karalystė, pažeisdama SESV 108 straipsnio 3 dalį, neteisėtai suteikė pagalbą antžeminės televizijos platformos operatoriams skaitmeninės antžeminės televizijos aprėpčiai plėsti atokiose ir mažiau urbanizuotose Ispanijos vietovėse. Tokia pagalba, įskaitant (tęstinę) pagalbą eksploatavimui ir priežiūrai, turi būti susigrąžinta iš pagalbą tiesiogiai ar netiesiogiai gavusių platformos operatorių. Tai apima vietos savivaldybes, kurios veikė kaip platformos operatorės,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Antžeminės televizijos platformos operatoriams skirta valstybės pagalba skaitmeninės antžeminės televizijos tinklui diegti, prižiūrėti ir eksploatuoti II zonoje, kurią Ispanija neteisėtai suteikė pažeisdama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį (išskyrus pagalbą, suteiktą laikantis technologinio neutralumo kriterijaus) yra nesuderinama su vidaus rinka.

2 straipsnis

Pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą suteikta individuali pagalba nelaikoma valstybės pagalba, jei jos suteikimo metu ji atitiko pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 994/98 ([210]) 2 straipsnį priimtame ir tuo metu taikytame reglamente nustatytas sąlygas.

3 straipsnis

1. Ispanija susigrąžina iš pagalbos gavėjų nesuderinamą pagalbą, suteiktą pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą.

2. Susigrąžinamoms sumoms taikomos palūkanos, skaičiuojamos nuo sumų išmokėjimo pagalbos gavėjams dienos iki jų faktinio susigrąžinimo dienos.

3. Palūkanos skaičiuojamos nuo pagrindinės sumos ir susikaupusių palūkanų pagal Reglamento (EB) Nr. 794/2004 V skyrių.

4. Paskelbus šį sprendimą Ispanija nutraukia visus mokėjimus pagal 1 straipsnyje nurodytą pagalbos schemą.

4 straipsnis

1. Pagalba, suteikta pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą, turi būti susigrąžinta nedelsiant ir veiksmingai.

2. Ispanija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo jo paskelbimo dienos.

5 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Ispanija pateikia šią informaciją:

a) į toliau nurodytas kategorijas suskirstytą pagalbos pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą gavėjų sąrašą ir bendrą pagalbos, kurią kiekvienas iš jų gavo pagal šią schemą, sumą: i) siekiant aprėpties plėtros autonominių sričių surengtų konkursų, kurie nebuvo technologiškai neutralūs, nugalėtojus; ii) miestų tarybas, veikiančias kaip tinklų operatorės; iii) valstybines įmones, veikiančias kaip tinklų operatorės; iv) siekiant aprėpties plėtros valstybinės įmonės surengtų konkursų, kurie nebuvo technologiškai neutralūs, nugalėtojus;

([210]) 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 994/98 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 142, 1998 5 14, p. 1). Šį reglamentą pakeitė 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1588 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 248, 2015 9 24, p. 1).

b) bendrą sumą (pagrindinę sumą ir susigrąžinimo palūkanas), kuri turi būti susigrąžinta iš kiekvieno pagalbos gavėjo;

c) išsamų priemonių, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis, kad būtų įvykdytas šis sprendimas, aprašymą;

d) dokumentus, kuriais įrodoma, kad gavėjų pareikalauta pagalbą grąžinti.

2. Ispanija informuoja Komisiją apie nacionalinių priemonių, kurių ėmėsi šiam sprendimui įgyvendinti, pažangą iki bus susigrąžinta visa pagalba pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą. Komisijos paprašyta, ji nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis, kad būtų įvykdytas šis sprendimas. Ji taip pat teikia išsamią informaciją apie pagalbos ir susigrąžinimo palūkanų sumas, jau susigrąžintas iš pagalbos gavėjų.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Ispanijos Karalystei.

Priimta Briuselyje 2021 m. birželio 10 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė

PRIEDAS

Viešosios išlaidos skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui II zonoje pagal Ispanijos regionus (autonomines sritis, išskyrus Kastiliją-La Mančą)

BIUDŽETAS (EUR)								
Regionas (autonominė sritis)	Pramonės, turizmo ir prekybos ministerijos tiesioginės subsidijos (1)	Pramonės, turizmo ir prekybos ministerijos lengvatinės paskolos (1)	Regioninės lėšos (1)	Vietos lėšos (1)	Pasikartojančios išlaidos (2009–2011 m.) (1)	Bendra lėšų suma	Bendra surengtiems konkursams skirta suma (2)	Bendra viešųjų išlaidų suma (3)
ANDALŪZIJA	4 668 500,00	1 220 690,00	8 712 873,00	491 203,00	2 250 479,00	15 093 266,00	3 678 242,17	15 093 266,00
ARAGONAS	5 900 000,00	8 700 000,00	5 400 000,00	–	5 000 000,00	20 000 000,00	16 281 754,30	20 000 000,00
ASTŪRIJA	–	13 430 787,00	353 535,00	–	2 129 698,00	13 784 322,00	13 784 322,00	13 784 322,00
BALEARŲ SALOS	–	–	913 034,00	–	763 034,00	913 034,00	3 294 429,02	3 294 429,02
KANARŲ SALOS	2 905 766,26	1 130 595,85	1 792 402,57	–	–	5 828 764,68	5 284 331,67	5 828 764,68
KANTABRIJA	3 229 500,00	3 851 949,80	622 449,00	–	860 850,00	7 703 898,80	6 355 613,68	7 703 898,80
KASTILIJA IR LEONAS	13 830 850,00	20 316 585,73	10 324 906,71	–	6 716 000,00	37 756 342,44	37 756 342,44	37 756 342,44
KATALONIJA	13 838 368,00	26 024 223,00	NĖRA DUOMENŲ	NĖRA DUOMENŲ	–	39 862 591,00	52 316 794,34	52 316 794,34
SEUTA	54 000,00	91 786,17	10 000,00	–	NĖRA DUOMENŲ	155 786,17	50 000,00	155 786,17
ESTREMADŪRA	2 238 250,00	7 800 000,00	18 718,00	–	–	10 056 968,00	9 549 379,74	10 056 968,00
GALISIJA	6 083 300,00	5 000 000,00	6 003 336,00	–	873 000,00	17 086 636,00	12 644 112,98	17 086 636,00
MADRIDAS	554 200,00	–	3 068 444,00	–	–	3 622 644,00	3 622 744,00	3 622 644,00
MELILJA	254 000,00	NĖRA DUOMENŲ	2 000,00	NĖRA DUOMENŲ	NĖRA DUOMENŲ	256 000,00	–	256 000,00
MURSIJA	135 750,00	–	2 478 700,00	40 188,00	212 371,00	2 654 638,00	2 788 407,32	2 788 407,32
NAVARA	316 850,00	–	6 675 028,00	–	4 256 508,39	6 991 878,00	6 991 878,00	6 991 878,00
LA RIOCHA	1 229 350,00	3 000 000,00	3 737 425,00	–	944 000,00	7 966 775,00	5 766 775,00	7 966 775,00

BASKŲ KRAŠTAS	2 487 800,00	–	9 802 703,00	2 425 000,00	1 508 308,00	14 715 503,00	179 000,00	14 715 503,00
VALENSIJOS SRITIS	1 822 250,00	13 384 248,94	818 280,30	586 234,17	679 500,00	16 611 013,41	15 412 499,00	16 611 013,41

([1]) Ispanijos centrinės ir regioninių institucijų per tyrimą pateiktos sumos. Kalbant apie 2012–2018 m. laikotarpį, tik kelios regioninės valdžios institucijos pateikė informaciją apie pasikartojančias išlaidas: Galisija pranešė, kad išlaidų nepatyrė; Andalūzija pranešė, kad jos išlaidos siekė 6 422 670,89 EUR; Astūrijos išlaidos siekė 3 943 818,48 EUR; Katalonijos – 22 879 421,63 EUR; Mursijos – 521 968,10 EUR, o La Riochos – 5 223 287,03 EUR.

([2]) Lėšų, pervestų konkursų laimėtojams, suma, apie kurią pranešta Komisijai.

([3]) Tik keturių regionų duomenys (pažymėti žalia spalva) leidžia tiksliai nustatyti valstybės pagalbos sumą, nes i) valdžios institucijų deklaruota suteiktų lėšų suma ir ii) bendra lėšų, pervestų po konkursų, suma, apie kurią pranešta Komisijai, sutampa. Kadangi gauti tikslią informaciją iš kitų regionų buvo sunku, daroma prielaida, kad konkrečiam regionui suteiktos valstybės pagalbos suma yra **didesnioji** iš dviejų deklaruotų sumų: i) bendra valdžios institucijų suteiktų lėšų suma arba ii) bendra lėšų, pervestų po konkursų, suma, apie kurią pranešta Komisijai.